

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

59 tomas

2016 m. liepos 8 d.

Turinys

II Ne teisėkūros procedūra priimami aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2016 m. birželio 24 d. Tarybos reglamentas (ES) 2016/1103, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas jurisdikcijos, taikytinos teisės ir teismo sprendimų sutuoktinių turto teisinių režimų klausimais pripažinimo ir vykdymo srityje 1
- ★ 2016 m. birželio 24 d. Tarybos reglamentas (ES) 2016/1104, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų registruotų partnerysčių turtinių pasekmių klausimais pripažinimo ir vykdymo srityje 30
- 2016 m. liepos 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1105, kuriuo nustatomos standartinės importo vertės, skirtos tam tikrų vaisių ir daržovių įvežimo kainai nustatyti 57

DIREKTYVOS

- ★ 2016 m. liepos 7 d. Komisijos direktyva (ES) 2016/1106, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų ⁽¹⁾ 59

SPRENDIMAI

- ★ 2016 m. liepos 7 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2016/1107, kuriuo iš dalies keičiami Bendrieji veiksmai 2005/889/BUSP dėl Europos Sąjungos pasienio pagalbos misijos Rafah perėjimo punktui (ES PPM Rafah) įsteigimo 64
- ★ 2016 m. liepos 7 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2016/1108, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2013/354/BUSP dėl Europos Sąjungos policijos misijos Palestinos teritorijose (EUPOL COPPS) 65

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

- ★ 2016 m. liepos 6 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/1109 dėl Italijos prašymo leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Direktyvos 98/41/EB dėl įplaukiančiuose į ir išplaukiančiuose iš Bendrijos valstybių narių uostų keleiviniuose laivuose esančių asmenų registracijos 9 straipsnio 4 dalį (pranešta dokumentu Nr. C(2016) 4137) 66

REKOMENDACIJOS

- ★ 2016 m. birželio 28 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2016/1110 dėl nikelio pašaruose stebėsenos ⁽¹⁾ 68
- ★ 2016 m. liepos 6 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2016/1111 dėl maiste esančio nikelio stebėsenos ⁽¹⁾ 70

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2016/1103

2016 m. birželio 24 d.

kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas jurisdikcijos, taikytinos teisės ir teismo sprendimų sutuoktinių turto teisiniu režimu klausimais pripažinimo ir vykdymo srityje

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 81 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į 2016 m. birželio 9 d. Tarybos sprendimą (ES) 2016/954, kuriuo leidžiama tvirtiau bendradarbiauti tarptautinių porų turto teisiniu režimui (sutuoktinių turto teisiniu režimui ir registruotos partnerystės turтинėms pasekmėms) taikytinos jurisdikcijos, teisės ir teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo srityje ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Sąjunga užsibrėžė tikslą puoselėti ir plėtoti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas. Siekdama palaipsniui kurti tokią erdvę, Sąjunga turi patvirtinti priemones, susijusias su teisminiu bendradarbiavimu tarpvalstybinio pobūdžio civilinėse bylose, ypač kai jos yra būtinos tinkamam vidaus rinkos veikimui;
- (2) laikantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 81 straipsnio 2 dalies c punkto, tokios priemonės gali apimti priemones, kuriomis siekiama užtikrinti valstybėse narėse taikomų teisės ir jurisdikcijos kolizijos teisės normų suderinamumą;
- (3) 1999 m. spalio 15 d. ir 16 d. Tamperėje posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba patvirtino, kad teisminių institucijų sprendimų ir kitų nutarimų tarpusavio pripažinimo principas yra teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose kertinis akmuo, ir paragino Tarybą bei Komisiją priimti šiam principui įgyvendinti skirtų priemonių programą;
- (4) 2000 m. lapkričio 30 d. buvo priimta bendra Komisijos ir Tarybos priemonių, kuriomis įgyvendinamas teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose tarpusavio pripažinimo principas, programa ⁽³⁾. Toje programoje su kolizinių teisės normų derinimu susijusios priemonės apibrėžiamos kaip priemonės, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos teismo sprendimų tarpusavio pripažinimui, ir joje numatyta parengti aktą sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais;

⁽¹⁾ OL L 159, 2016 6 16, p. 16.

⁽²⁾ 2016 m. birželio 23 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL C 12, 2001 1 15, p. 1.

- (5) 2004 m. lapkričio 4–5 d. Briuselyje įvykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime buvo priimta nauja programa – „Hagos programa: laisvės, saugumo ir teisingumo stiprinimas Europos Sąjungoje“⁽¹⁾. Šioje programoje Taryba paprašė Komisijos pateikti Žaliąją knygą dėl kolizinių teisės normų, susijusių su sutuoktinių turto teisinių režimų klausimais, įskaitant jurisdikcijos ir tarpusavio pripažinimo klausimą. Šioje programoje taip pat pabrėžta, kad būtina patvirtinti šios srities priemonę;
- (6) 2006 m. liepos 17 d. Komisija priėmė Žaliąją knygą kolizinių teisės normų, susijusių su sutuoktinių turto teisinių režimų klausimais, įskaitant jurisdikcijos ir tarpusavio pripažinimo klausimą. Šia Žaliąja knyga pradėtos plačios konsultacijos dėl visų sunkumų, kuriuos Europoje poros patiria likviduojant jų bendrą turtą, ir dėl prieinamų teisinių gynybos priemonių;
- (7) 2009 m. gruodžio 10–11 d. Briuselyje įvykusiame susitikime Europos Vadovų Taryba priėmė naują daugiametę programą „Stokholmo programa – Atvira ir saugi Europa piliečių labui ir saugumui“⁽²⁾. Toje programoje Europos Vadovų Taryba nusprendė, kad abipusio pripažinimo principas turėtų būti taikomas ir kitoms svarbioms kasdienio gyvenimo sritims, kurioms jis kol kas nėra taikomas, pavyzdžiui, sutuoktinių turtinėms teisėms, drauge atsižvelgiant į valstybių narių teisės sistemas, įskaitant viešąją tvarką (*ordre public*), ir nacionalines tradicijas šioje srityje;
- (8) 2010 m. spalio 27 d. priimtame dokumente „2010 m. ES pilietybės ataskaita. Kliūčių ES piliečių teisėms šalinimas“ Komisija pranešė, kad pateiks pasiūlymą dėl teisės akto, kuris sudarys sąlygas pašalinti laisvo asmenų judėjimo kliūtis, ypač įveikti sunkumus, kuriuos poros patiria valdydamos arba dalydamos savo turtą;
- (9) 2011 m. kovo 16 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų sutuoktinių turto teisinių režimų klausimais pripažinimo ir vykdymo ir pasiūlymą dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų dėl registruotų partnerysčių turtinių pasekmių pripažinimo ir vykdymo;
- (10) 2015 m. gruodžio 3 d. susitikime Taryba padarė išvadą, kad vienbalsiškumas pasiūlymų dėl reglamentų dėl sutuoktinių turto teisinių režimų ir registruotų partnerysčių turtinių pasekmių priėmimui negali būti pasiektas ir kad todėl šios srities bendradarbiavimo tikslai per pagrįstą laiką Sąjungos bendrai negali būti pasiekti;
- (11) 2015 m. gruodžio mėn. – 2016 m. vasario mėn. Belgija, Bulgarija, Čekija, Vokietija, Graikija, Ispanija, Prancūzija, Kroatija, Italija, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Austrija, Portugalija, Slovėnija, Suomija ir Švedija pateikė prašymus Komisijai, kuriuose nurodė, kad jos norėtų pradėti tvirtesnę tarpusavio bendradarbiavimą tarptautinių porų turto teisinio režimo srityje, konkrečiai jurisdikcijos, taikytinos teisės ir teismo sprendimų sutuoktinių turto teisinių režimų klausimais pripažinimo ir vykdymo ir jurisdikcijos, taikytinos teisės ir teismo sprendimų dėl registruotų partnerysčių turtinių pasekmių pripažinimo ir vykdymo srityje, kartu prašydamos Komisijos šiuo tikslu pateikti pasiūlymą Tarybai. 2016 m. kovo mėn. laišku Komisijai Kipras nurodė savo norą dalyvauti pradedant tvirtesnę bendradarbiavimą; Kipras vėliau pakartojo šį pageidavimą Tarybos darbo metu;
- (12) 2016 m. birželio 9 d. Taryba priėmė Sprendimą (ES) 2016/954, kuriuo leidžiamas toks tvirtesnis bendradarbiavimas;
- (13) pagal SESV 328 straipsnio 1 dalį pradėtas tvirtesnis bendradarbiavimas yra atviras visoms valstybėms narėms, jei laikomasi visų dalyvavimo sąlygų, nustatytų sprendime, kuriuo suteiktas leidimas bendradarbiauti. Jis taip pat atviras joms bet kuriuo kitu metu, jei, be minėtų sąlygų, laikomasi toje struktūroje jau priimtų aktų. Komisija ir tvirtesniame bendradarbiavime dalyvaujančios valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jos skatins dalyvauti šiame bendradarbiavime kiek įmanoma daugiau valstybių narių. Šis reglamentas turėtų būti privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse, kurios dalyvauja tvirtesniame bendradarbiavime jurisdikcijos, taikytinos teisės ir teismo sprendimų dėl tarptautinių porų turtinių režimų, kurie apima sutuoktinių turto teisinius režimus ir registruotų partnerysčių turtines pasekmes, pripažinimo ir vykdymo srityje, taikant Sprendimą (ES) 2016/954, arba taikant sprendimą, priimtą pagal SESV 331 straipsnio 1 dalies antrą arba trečią pastraipą;

⁽¹⁾ OL C 53, 2005 3 3, p. 1.

⁽²⁾ OL C 115, 2010 5 4, p. 1.

- (14) vadovaujantis SESV 81 straipsniu, šis reglamentas turėtų būti taikomas tais atvejais, kai sutuoktinių turto teisiniai režimai yra tarpvalstybinio pobūdžio;
- (15) siekiant užtikrinti susituokusių porų teisinį tikrumą, susijusį su jų turtu, ir joms suteikti tam tikrą galimybę numatyti taikytiną teisę, visos taisyklės taikytinos sutuoktinių turto teisiniais režimams turėtų būti apimtos viename instrumente;
- (16) kad tie tikslai būtų pasiekti, šiame reglamente turėtų būti kartu išdėstytos nuostatos dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų, autentiškų dokumentų ir teisminių susitarimų pripažinimo arba, atitinkamais atvejais, priėmimo, vykdytinumo ir vykdymo;
- (17) šiame reglamente nepateikiama sąvokos „santuoka“ apibrėžtis – ji apibrėžta valstybių narių nacionaliniuose įstatymuose;
- (18) į šio reglamento taikymo sritį turėtų patekti visi su sutuoktinių turto teisiniais režimais susiję civilinės teisės klausimai – tiek kasdieniai sutuoktinių turto valdymas, tiek sutuoktinių turto teisinio režimo pabaiga, visų pirma patvirtinus gyvenimą skyrium arba mirus vienam iš sutuoktinių. Šiame reglamente sąvoka „sutuoktinių turto teisinis režimas“ turėtų būti aiškinama kaip savarankiška sąvoka, ir turėtų apimti ne tik tas taisykles, nuo kurių sutuoktiniai negali nukrypti, bet ir bet kurias neprivalomas taisykles, dėl kurių sutuoktiniai gali susitarti pagal taikytiną teisę, taip pat bet kurias taikytinos teisės numatytas taisykles. Ši sąvoka apima ne tik turtinius susitarimus, santuokos atveju aiškiai ir išimtinai numatytus tam tikrose nacionalinės teisės sistemose, bet ir bet kuriuos turtinius santykius tarp sutuoktinių bei jų turtinius santykius su trečiaisiais asmenimis, atsirandančius tiesiogiai iš santuokos ar jos nutraukimo;
- (19) aiškumo sumetimais turėtų būti aiškiai nurodyta, kad šis reglamentas netaikomas kai kuriems klausimams, kurie galėtų būti laikomi susijusiais su sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais;
- (20) šis reglamentas neturėtų būti taikomas bendrojo sutuoktinių veiksnumo klausimams; tačiau tam tikriems su turtu susijusiems vieno ar abiejų sutuoktinių įgaliojimams ir teisėms – tiek tarpusavyje, tiek trečiųjų asmenų atžvilgiu, turėtų būti taikomas šis reglamentas;
- (21) šis reglamentas neturėtų būti taikomas kitiems preliminariems klausimams, pavyzdžiui, santuokos buvimui, galiojimui ar pripažinimui, kuriems ir toliau taikomi valstybių narių nacionaliniai įstatymai, įskaitant jų tarptautinės privatinės teisės taisykles;
- (22) sutuoktinių tarpusavio išlaikymo prievolės reglamentuoja Tarybos reglamentas (EB) Nr. 4/2009 ⁽¹⁾, todėl joms neturėtų būti taikomas šis reglamentas; jis taip pat neturėtų būti taikomas mirusio sutuoktinio turto paveldėjimo klausimams, kadangi jiems taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 650/2012 ⁽²⁾;
- (23) teisės perkelti vienam sutuoktiniui kito sutuoktinio santuokos metu sukauptas teises į senatvės ar neįgalumo pensiją, nesvarbu, koks jų pobūdis, iš kurių per santuokos laikotarpį nebuvo gauta pensijos pajamų, arba tokių teisių tarp jų patikslinimas yra klausimai, kurie neturėtų patekti į šio reglamento taikymo sritį, atsižvelgiant į valstybėse narėse veikiančias konkrečias sistemas. Tačiau ši išimtis turėtų būti aiškinama griežtai. Todėl šis reglamentas turėtų reglamentuoti visų pirma pensijos pajamų klasifikavimo, santuokos metu vienam sutuoktiniui jau išmokėtų sumų, taip pat galimos kompensacijos, kuri būtų suteikta, kai pensijos įmokos buvo mokamos iš bendro turto, atveju, klausimus;
- (24) šiuo reglamentu turėtų būti leidžiama sukurti arba perleisti iš sutuoktinių turto teisinio režimo kylančią teisę į nekilnojamąjį arba kilnojamąjį turtą, kaip numato sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teisė. Tačiau juo neturėtų būti daromas teisių *in rem*, numatytų kai kurių valstybių narių nacionalinėje teisėje, ribotam skaičiui (*numerus clausus*). Iš valstybės narės neturėtų būti reikalaujama, kad ji pripažintų teisę *in rem*, susijusią su toje valstybėje narėje esančiu turtu, jei atitinkama teisė *in rem* nėra žinoma jos teisėje;

⁽¹⁾ 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje (OL L 7, 2009 1 10, p. 1).

⁽²⁾ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 650/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų paveldėjimo klausimais bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo (OL L 201, 2012 7 27, p. 107).

- (25) tačiau siekiant, kad sutuoktiniams būtų sudaryta galimybė kitoje valstybėje narėje naudotis teisėmis, kurios buvo sukurtos arba jiems perleistos dėl sutuoktinių turto teisinio režimo, šiame reglamente turėtų būti numatytas nežinomos teisės *in rem* pritaikymas pagal panašiausią tos kitos valstybės narės teisėje numatytą lygiavertę teisę *in rem*. Atliekant tokį pritaikymą, turėtų būti atsižvelgta į tikslus ir interesus, kurių siekiama konkrečia teise *in rem*, ir su ja siejamas pasekmes. Siekiant nustatyti panašiausią lygiavertę nacionalinę teisę *in rem*, dėl papildomos informacijos apie tos teisės pobūdį ir poveikį galima kreiptis į valstybės, kurios teisė buvo taikoma sutuoktinių turto teisiniam režimui, valdžios institucijas arba kompetentingus asmenis. Tuo tikslu galėtų būti naudojamasi esamais teisminio bendradarbiavimo civilinėse ir komercinėse bylose tinklais, taip pat kitomis turimomis priemonėmis, kurios padeda suprasti užsienio teisę;
- (26) tai, kad atliekamas nežinomų teisių *in rem* pritaikymas, kaip tai yra aiškiai numatyta šiame reglamente, nereiškia, kad taikant šį reglamentą užkertamas kelias kitų formų pritaikymui;
- (27) šis reglamentas neturėtų būti taikomas reikalavimams įregistruoti registre teisę į nekilnojamąjį arba kilnojamąjį turtą. Todėl įregistravimo teisinės sąlygos ir būdas bei institucijos (pvz., žemės kadastrai arba notariai), kurios privalo tikrinti, kad būtų laikomasi visų reikalavimų ir kad būtų pateikta ar parengta pakankamai dokumentų arba juose pateikta reikiama informacija, turėtų būti nustatomi pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę (nekilnojamojo turto atveju – pagal *lex rei sitae*). Visų pirma institucijos gali tikrinti, ar sutuoktinio teisė į nekilnojamąjį turtą, nurodytą registruoti pateiktame dokumente, yra ta teisė, kuri kaip tokia yra įregistruota registre arba kuri yra kitaip nurodyta pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę. Siekdamas išvengti dokumentų dubliavimo, registravimo institucijos turėtų priimti tokius kitoje valstybėje narėje kompetentingų valdžios institucijų parengtus dokumentus, kurių judėjimas numatytas šiame reglamente. Tai neturėtų trukdyti registravimo procese dalyvaujančioms institucijoms prašyti asmens, kuris pateikia prašymą dėl registravimo, pateikti tokią papildomą informaciją arba tokius papildomus dokumentus, kurie reikalingi pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę, pavyzdžiui, informaciją arba dokumentus, susijusius su mokesčių mokėjimu. Kompetentinga institucija gali asmeniui, kuris pateikia prašymą dėl registravimo, nurodyti, kaip galima pateikti trūkstamą informaciją ar dokumentus;
- (28) šis reglamentas taip pat neturėtų būti taikomas teisės įregistravimo registre pasekmėms. Todėl tai, ar įregistravimas yra, pavyzdžiui, deklaratyvus ar sukuriančiojo pobūdžio, turėtų būti nustatoma pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę. Taigi, pavyzdžiui, kai teisei į nekilnojamąjį turtą įgyti reikalingas registravimas registre pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę, siekiant užtikrinti registrų poveikį *erga omnes* arba apsaugoti teisinius sandorius, tokio įgijimo momentas turėtų būti reglamentuojamas pagal tos valstybės narės teisę;
- (29) šiame reglamente turėtų būti atsižvelgta į įvairias valstybėse narėse taikomas sistemas, skirtas sutuoktinių turto teisinio režimo klausimams nagrinėti. Todėl šiame reglamente sąvoka „teismas“ turėtų būti aiškinama plačiai ir apimti ne tik teismines funkcijas vykdančius teismus griežta šio žodžio prasme, bet ir, pavyzdžiui, notarus kai kuriose valstybėse narėse, kurie tam tikrais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais vykdo teismines funkcijas kaip teismai, taip pat notarus bei teisės specialistus, kurie kai kuriose valstybėse narėse, nagrinėdami sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus, vykdo teismines funkcijas vadovaudamiesi teismo suteiktais įgaliojimais. Visiems šiame reglamente apibrėžtiems teismams turėtų būti privalomos šiame reglamente nustatytos jurisdikcijos normos. Priešingai, sąvoka „teismas“ neturėtų apimti valstybės narės neteisminių institucijų, kurioms pagal nacionalinę teisę suteikti įgaliojimai nagrinėti sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus, pavyzdžiui, daugumos valstybių narių notarų, kurie jose nevykdo teisminių funkcijų;
- (30) pagal šį reglamentą visiems notarams, kurie valstybėse narėse turi kompetenciją sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, turėtų būti suteikta galimybė naudotis tokia kompetencija. Tai, ar atitinkamos valstybės narės notarams privalomos šiame reglamente nustatytos jurisdikcijos normos, turėtų priklausyti nuo to, ar pagal šį reglamentą jie priskiriami „teismams“;
- (31) valstybėse narėse notarų aktų, išduotų sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, judėjimas turėtų vykti pagal šį reglamentą. Kai notariai vykdo teismines funkcijas, jiems privalomos jurisdikcijos normos, nustatytos šiame reglamente, ir jų priimtų sprendimų judėjimas turėtų būti vykdomas laikantis šio reglamento nuostatų dėl teismo sprendimų pripažinimo, vykdytinumo ir vykdymo. Kai notariai nevykdo teisminių funkcijų, tos jurisdikcijos normos jiems neturėtų būti privalomos, ir jų išduotų autentiškų dokumentų judėjimas turėtų būti vykdomas laikantis šio reglamento nuostatų dėl autentiškų dokumentų;

- (32) siekiant atsižvelgti į didėjančią porų judumą gyvenimo santuokoje metu ir sudaryti palankesnes sąlygas tinkamam teisingumo vykdymui, šiame reglamente nustatytomis jurisdikcijos taisyklėmis piliečiams turėtų būti sudaryta galimybė įvairias susijusias procedūras sutvarkyti tos pačios valstybės narės teismuose. Tuo tikslu šiuo reglamentu turėtų būti siekiama jurisdikciją sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais sutelkti toje valstybėje narėje, į kurios teismus kreiptasi dėl vieno iš sutuoktinių palikimo pagal Reglamentą (ES) Nr. 650/2012 arba dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium patvirtinimo ar santuokos pripažinimo negaliojančia pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 ⁽¹⁾;
- (33) šiame reglamente turėtų būti nustatyta, kad tais atvejais, kai valstybės narės teisme, į kurį kreiptasi pagal Reglamentą (ES) Nr. 650/2012, pradėtas procesas dėl vieno iš sutuoktinių turto paveldėjimo, tos valstybės teismai turėtų turėti jurisdikciją priimti sprendimą su ta paveldėjimo byla susijusiais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais;
- (34) taip pat ir sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus, kylančius nagrinėjant bylą valstybės narės teisme, į kurį pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 kreiptasi su prašymu nutraukti santuoką, patvirtinti gyvenimą skyrium ar pripažinti santuoką negaliojančia, turėtų nagrinėti tos valstybės narės teismai, nebent jurisdikcija priimti sprendimus dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium patvirtinimo ar santuokos pripažinimo negaliojančia gali būti grindžiama tik konkrečiais jurisdikcijos pagrindais. Tokiais atvejais taip sutelkti jurisdikciją neturėtų būti leidžiama be sutuoktinių sutikimo;
- (35) tais atvejais, kai sutuoktinių turto teisinio režimo klausimai nėra susiję su valstybės narės teisme nagrinėjama vieno iš sutuoktinių turto paveldėjimo arba santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium patvirtinimo ar santuokos pripažinimo negaliojančia byla, šiame reglamente turėtų būti numatyta siejamųjų kriterijų jurisdikcijai nustatyti eilė, pradedant sutuoktinių įprastine gyvenamąja vieta kreipimosi į teismą momentu. Šie siejamieji kriterijai nustatyti atsižvelgiant į didėjančią piliečių judumą ir siekiant užtikrinti, kad sutuoktinius ir valstybę narę, kurioje naudojamosi jurisdikcija, sietų realus siejamasis veiksnys;
- (36) siekiant užtikrinti didesnę teisinį tikrumą, numatomumą ir šalių autonomiją, šiuo reglamentu šalims turėtų būti sudaryta galimybė tam tikromis aplinkybėmis sudaryti susitarimą dėl jurisdikcijos, pagal kurį jurisdikciją turėtų taikytinos teisės valstybės narės teismai arba valstybės narės, kurioje santuoka buvo sudaryta, teismai;
- (37) šiame reglamente ir siekiant atsižvelgti į visas įmanomas situacijas, valstybė narė, kurioje santuoka buvo sudaryta, turėtų būti ta valstybė narė, kurios institucijoje ta santuoka buvo sudaryta;
- (38) valstybės narės teismai gali laikyti, kad pagal toje valstybėje narėje galiojančias tarptautinės privatinės teisės normas atitinkama santuoka negali būti pripažįstama teismo proceso dėl sutuoktinių turto teisinio režimo tikslais. Tokiu atveju išimties tvarka gali būti būtina atsisakyti jurisdikcijos pagal šį reglamentą. Teismai turi veikti greitai, o atitinkama šalis turėtų turėti galimybę ieškini pateikti bet kurioje kitoje valstybėje narėje, kurios atžvilgiu esama siejamojo veiksnio jurisdikcijai suteikti, nesvarbu, koks šių jurisdikcijos pagrindų eiliškumas, kartu nepažeidžiant šalių autonomiškumo. Bet kuriam teismui, į kurį kreiptasi po jurisdikcijos atsisakymo, kuris nėra valstybės narės, kurioje santuoka buvo sudaryta, teismas, taip pat gali išimtiniais atvejais pririnkti atsisakyti jurisdikcijos esant tokioms pačioms aplinkybėms. Tačiau įvairių jurisdikcijos taisyklių derinys turėtų užtikrinti, kad šalys turėtų visas galimybes kreiptis į kurios nors valstybės narės teismus, kurie prisiims jurisdikciją sutuoktinių turto teisinio režimo įgyvendinimo tikslais;
- (39) šiuo reglamentu neturėtų būti užkirstas kelias šalims pasirinktoje valstybėje narėje taikiai išspręsti sutuoktinių turto teisinio režimo bylą ne teismo tvarka, pavyzdžiui, kreipiantis į notarą, kai tai įmanoma pagal tos valstybės narės teisę. Taip turėtų būti net ir tuo atveju, jei sutuoktinių turto teisiniui režimui taikytina teisė nėra tos valstybės narės teisė;
- (40) siekiant užtikrinti, kad visų valstybių narių teismai galėtų vienodais pagrindais naudotis jurisdikcija sutuoktinių turto teisinio režimo atžvilgiu, šiame reglamente turėtų būti nustatytas baigtinis pagrindų, kuriais remiantis gali būti naudojama tokia subsidiari jurisdikcija, sąrašas;

⁽¹⁾ 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000 (OL L 338, 2003 12 23, p. 1).

- (41) siekiant visų pirma ištaisyti dėl atsisakymo vykdyti teisingumą susidariusią padėtį, į šį reglamentą turėtų būti įtraukta nuostata dėl *forum necessitatis*, pagal kurią valstybės narės teismui išimtinėmis aplinkybėmis būtų leidžiama priimti sprendimą dėl sutuoktinių turto teisinio režimo, kai jis yra glaudžiai susijęs su trečiaja valstybe. Gali būti laikoma, kad tokios išimtinės aplinkybės yra tuomet, kai paaiškėja, kad atitinkamoje trečiojoje valstybėje procesas neįmanomas, pavyzdžiui, dėl pilietinio karo, arba kai pagrįstai negalima tikėtis, kad sutuoktinis pradės toje valstybėje procesą ar jame dalyvaus. Vis dėlto jurisdikcija remiantis *forum necessitatis* turėtų būti naudojama tik tuo atveju, kai byla yra pakankamai susijusi su teismo, į kurį kreiptasi, valstybe nare;
- (42) siekiant darnaus teisingumo sistemos veikimo, skirtingose valstybėse narėse neturėtų būti priimami tarpusavyje nesuderinami teismo sprendimai. Tuo tikslu šiame reglamente turėtų būti numatytos bendros procesinės taisyklės, panašios į kituose Sąjungos teisės aktuose, susijusiuose su teisiniu bendradarbiavimu civilinėse bylose, nustatytas taisyklės. Viena iš tokių procesinių taisyklių yra *lis pendens* taisyklė, kuri bus taikoma, jei ta pati sutuoktinių turto teisinio režimo byla bus iškelta skirtinguose skirtingų valstybių narių teismuose. Tuomet pagal tą taisyklę bus nustatoma, kuris teismas turėtų toliau nagrinėti sutuoktinių turto teisinio režimo bylą;
- (43) siekiant suteikti piliečiams galimybę naudotis vidaus rinkos teikiamais privalumais ir kartu užtikrinti visišką teisinį tikrumą, šiuo reglamentu sutuoktiniams turėtų būti sudaryta galimybė iš anksto žinoti jų turto teisiniam režimui taikytiną teisę. Todėl, siekiant išvengti prieštarų rezultatų, turėtų būti nustatytos suderintos kolizinės normos. Pagrindine norma turėtų būti užtikrinta, kad sutuoktinių turto teisinį režimą reglamentuotų numatoma teisė, su kuria jis yra glaudžiai susijęs. Teisinio tikrumo sumetimais ir siekiant išvengti sutuoktinių turto teisinio režimo suskaidymo, sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teisė turėtų reglamentuoti visą tą teisinį režimą, t. y. visą turtą, kuriam tas režimas taikomas, neatsižvelgiant į turto pobūdį ir į tai, ar turtas yra kitoje valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje;
- (44) pagal šį reglamentą nustatyta teisė turėtų būti taikoma net ir tuo atveju, jei ji nėra valstybės narės teisė;
- (45) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas sutuoktiniams valdyti savo turtą, šiuo reglamentu jiems turėtų būti leista iš kurios nors teisės, su kuria juos sieja glaudus ryšys dėl jų įprastinės gyvenamosios vietos arba pilietybės, pasirinkti sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę, neatsižvelgiant į turto pobūdį ar jo buvimo vietą. Šis pasirinkimas gali būti atliekamas bet kuriuo metu prieš santuokos sudarymą, santuokos sudarymo metu arba bet kuriuo santuokos momentu;
- (46) siekiant užtikrinti teisinį sandorių tikrumą ir neleisti pakeisti sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės apie tai jų neinformuojant, jokie sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės pakeitimai neturėtų būti daromi be aiškaus šalių pageidavimo. Toks sutuoktinių padarytas pakeitimas neturėtų galioti atgaline tvarka, išskyrus atvejus, kai sutuoktiniai tai aiškiai nurodo. Bet kuriuo atveju tokiu pakeitimu negali būti pažeidžiamos trečiųjų asmenų teisės;
- (47) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir sudaryti palankesnes galimybes kreiptis į teismą, taisyklės dėl susitarimo dėl taikytinos teisės pasirinkimo formalaus ir turinio galiojimo turėtų būti apibrėžtos taip, kad būtų sudarytos palankesnės galimybės sutuoktiniams pasirinkti remiantis turima informacija ir būtų paisoma jų sutikimo. Kalbant apie formos galiojimą, turėtų būti nustatytos tam tikros apsaugos priemonės siekiant užtikrinti, kad sutuoktiniai suvoktų savo pasirinkimo pasekmes. Susitarimas dėl taikytinos teisės pasirinkimo turėtų būti bent sudarytas raštu, jame turėtų būti nurodyta data ir jis turėtų būti pasirašytas abiejų šalių. Tačiau jei valstybės narės, kurioje susitarimo sudarymo momentu yra abiejų sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje yra nustatyta papildomų formos taisyklių, turėtų būti laikomasi tų taisyklių. Jei susitarimo sudarymo momentu sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta yra skirtingose valstybėse narėse, kurių teisėje nustatytos skirtingos formos taisyklės, turėtų pakakti, kad būtų laikomasi vienos iš tų valstybių formos taisyklių. Jei susitarimo sudarymo momentu valstybėje narėje, kurios teisėje nustatytos papildomos formos taisyklės, yra tik vieno iš sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta, turėtų būti laikomasi tų taisyklių;
- (48) susitarimas dėl sutuoktinių turto yra vienas iš sutuoktinių turto tvarkymo būdų, kuris nėra vienodai priimtinas ir pripažįstamas valstybėse narėse. Siekiant, kad pagal susitarimą dėl sutuoktinių turto įgytas sutuoktinių turtines teises būtų paprasčiau pripažinti valstybėse narėse, turėtų būti nustatytos taisyklės dėl susitarimų dėl sutuoktinių turto formalaus galiojimo. Susitarimas turėtų būti bent rašytinės formos, jame turėtų būti nurodyta sudarymo data ir jis turėtų būti pasirašytas abiejų šalių. Tačiau susitarimas taip pat turėtų atitikti sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinoje teisėje nustatytus papildomus formalaus galiojimo reikalavimus, kaip nustatyta šiame reglamente ir valstybės narės, kurioje yra sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje. Šiame reglamente taip pat turėtų būti nustatyta, kuri teisė turi reglamentuoti tokio susitarimo turinio galiojimą;

- (49) tais atvejais, kai taikytina teisė nepasirinkta, siekiant suderinti numatomumą ir teisinį tikrumą, atsižvelgiant į poros gyvenimo faktines aplinkybes, šiuo reglamentu turėtų būti nustatytos suderintos kolizinės normos, pagal kurias visam sutuoktinių turtui taikytina teisė būtų nustatoma remiantis siejamųjų kriterijų eile. Pirmiausia reikėtų vadovautis sutuoktinių pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos netrukus po santuokos sudarymo kriterijumi, o tik po to – sudarant santuoką sutuoktinių turėtos bendros pilietybės kriterijumi. Jei netenkinamas nė vienas iš šių kriterijų arba jei santuokos sudarymo momentu bendrą dvigubą pilietybę turintys sutuoktiniai neturi pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos, tuomet kaip trečiuoju kriterijumi turėtų būti vadovaujama valstybė, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai, teise. Taikant pastarąjį kriterijų, turėtų būti vertinamos visos aplinkybės ir turi būti aišku, kad šie ryšiai turi būti suprantami kaip ryšiai, buvę santuokos sudarymo momentu;
- (50) tais atvejais, kai šiame reglamente daroma nuoroda į pilietybę kaip į vieną iš siejamųjų veiksmių, klausimas, kaip traktuoti asmenį, kuris turi kelias pilietybes, yra preliminarus klausimas, kuriam šis reglamentas netaikomas, ir jis turėtų būti sprendžiamas pagal nacionalinę teisę, įskaitant, kai taikoma, tarptautines konvencijas, visapusiškai laikantis bendrųjų Sąjungos principų. Šio klausimo nagrinėjimas neturėtų daryti poveikio teisės pasirinkimo, padaryto remiantis šiuo reglamentu, galiojimui;
- (51) nustatant sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę, kai taikytina teisė nepasirinkta ir susitarimas dėl sutuoktinių turto nesudarytas, valstybės narės teisminė institucija, vieno iš sutuoktinių prašymu, išimtiniais atvejais, – kai sutuoktiniai į savo įprastinės gyvenamosios vietos valstybę yra persikėlę ilgam laikui, – turėtų galėti padaryti išvadą, kad tos valstybės teisė gali būti taikoma, jei sutuoktiniai ta teise rėmėsi. Bet kuriuo atveju negali būti pažeidžiamos trečiųjų asmenų teisės;
- (52) teisė, kuri yra nustatyta kaip teisė, taikytina sutuoktinių turto teisiniam režimui, sutuoktinių turto teisinį režimą turėtų reglamentuoti nuo vieno ar abiejų sutuoktinių turto klasifikavimo į skirtingas kategorijas gyvenimo santuokoje metu ir po jos nutraukimo iki turto likvidavimo. Ji taip pat turėtų reglamentuoti sutuoktinių turto teisinio režimo poveikį vieno iš sutuoktinių ir trečiųjų asmenų teisiniams santykiams. Tačiau sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teisė, kaip teisė, kuri reglamentuoja tokį poveikį, vienas iš sutuoktinių trečiojo asmens atžvilgiu gali remtis tik tokiu atveju, kai sutuoktinio ir trečiojo asmens teisiniai santykiai atsirado tuo metu, kai trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti apie tą teisę;
- (53) viešojo intereso, pavyzdžiui, valstybės narės politinės, socialinės ar ekonominės santvarkos apsaugos, sumetimais valstybių narių teismams ir kitoms kompetentingoms valdžios institucijoms turėtų būti pagrįsta galimybė išimtiniais atvejais taikyti išimtis, grindžiamas viršesnėmis privalomosiomis nuostatomis. Atitinkamai sąvoka „viršesnės privalomosios nuostatos“ turėtų apimti imperatyvaus pobūdžio normas, pavyzdžiui, šeimos būsto apsaugos normas. Tačiau, siekiant išlaikyti suderinamumą su šio reglamento bendruoju tikslu, ši sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės taikymo išimtis turi būti aiškinama griežtai;
- (54) viešojo intereso sumetimais valstybių narių teismams ir kitoms kompetentingoms valdžios institucijoms, nagrinėjančioms sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus, turėtų būti sudaryta galimybė išimtinėmis aplinkybėmis nepaisyti tam tikrų užsienio teisės nuostatų, kai tokių nuostatų taikymas konkrečiu atveju būtų akivaizdžiai nesuderinamas su atitinkamos valstybės narės viešąja tvarka (*ordre public*). Tačiau teismams ar kitoms kompetentingoms valdžios institucijoms neturėtų būti leista taikyti viešosios tvarkos išimtį, siekiant nepaisyti kitos valstybės teisės arba atsisakyti pripažinti (arba, atitinkamai atvejais, atsisakyti priimti) ar vykdyti kitoje valstybėje narėje priimtą teismo sprendimą, autentišką dokumentą arba teisminį susitarimą, jei tai prieštarautų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijai (toliau – Chartija), ypač jos 21 straipsniui dėl nediskriminavimo principo;
- (55) kadangi esama valstybių, kuriose veikia dvi arba daugiau teisės sistemų ar normų rinkinių, susijusių su klausimais, kuriuos reglamentuoja šis reglamentas, reikėtų numatyti nuostatą, kuria reglamentuojama, kokia apimtimi šis reglamentas taikomas skirtinguose tų valstybių teritoriniuose vienetuose;
- (56) atsižvelgiant į šio reglamento bendrąjį tikslą, t. y. užtikrinti valstybėse narėse priimtų teismo sprendimų sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais tarpusavio pripažinimą, šiame reglamente turėtų būti nustatytos teismo sprendimų pripažinimo, vykdytinumo ir vykdymo taisyklės, panašios į kituose teisminio bendradarbiavimo civilinėse bylose srities Sąjungos teisės aktuose nustatytas taisykles;

- (57) siekiant atsižvelgti į skirtingas valstybių narių sistemas, skirtas sutuoktinių turto teisinio režimo klausimams nagrinėti, šiuo reglamentu turėtų būti užtikrintas autentiškų dokumentų sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais priėmimas ir vykdytinumas visose valstybėse narėse;
- (58) autentiški dokumentai kitoje valstybėje narėje turėtų turėti tokią pačią įrodomąją galią kaip ir kilmės valstybėje narėje arba kuo panašesnę galią. Nustatant konkretaus autentiško dokumento įrodomąją galią kitoje valstybėje narėje arba kuo panašesnę galią, turėtų būti remiamasi autentiško dokumento įrodomosios galios pobūdžiu ir apimtimi kilmės valstybėje narėje. Todėl tai, kokią įrodomąją galią konkretus autentiškas dokumentas turėtų turėti kitoje valstybėje narėje, priklausys nuo kilmės valstybės narės teisės;
- (59) autentiško dokumento „autentiškumas“ turėtų būti savarankiška sąvoka, kuri apimtų tokius elementus kaip dokumento tikrumas, dokumento oficialūs rekvizitai, dokumentą parengusios institucijos įgaliojimai ir procedūra, kurią taikant sudaromas dokumentas. Ji taip pat turėtų apimti faktinius elementus, kuriuos atitinkama institucija užfiksuoja autentiškame dokumente, pavyzdžiui, tai, kad nurodytos šalys nurodytą datą atvyko į tą instituciją ir kad jos padarė nurodytus pareiškimus. Šalis, norinti užginčyti autentiško dokumento autentiškumą, turėtų tai padaryti autentiško dokumento kilmės valstybės narės kompetentingame teisme pagal tos valstybės narės teisę;
- (60) sąvoka „autentiškame dokumente užfiksuoti teisiniai veiksmai arba teisiniai santykiai“ turėtų būti aiškinama kaip nuoroda į autentiškame dokumente užfiksuoto turinio esmę. Šalis, norinti užginčyti autentiškame dokumente užfiksuotus teisinius veiksmus arba teisinius santykius, turėtų tai padaryti teismuose, kurie turi jurisdikciją pagal šį reglamentą; sprendimą dėl užginčijimo šie teismai turėtų priimti pagal sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę;
- (61) jeigu su autentiškame dokumente užfiksuotais teisiniais veiksmais arba teisiniais santykiais susijęs klausimas valstybės narės teisme proceso metu iškeliamas kaip nepagrindinis klausimas, pastarasis teismas turėtų turėti jurisdikciją jį nagrinėti;
- (62) tol, kol nagrinėjamas ieškinys, užginčytas autentiškas dokumentas neturėtų turėti jokios įrodomosios galios valstybėje narėje, kuri nėra kilmės valstybė narė. Jeigu ieškinys yra tik dėl konkretaus klausimo, susijusio su autentiškame dokumente užfiksuotais teisiniais veiksmais arba teisiniais santykiais, kol nagrinėjamas ieškinys, užginčytas autentiškas dokumentas neturėtų turėti jokios įrodomosios galios ginčijamo klausimo atžvilgiu valstybėje narėje, kuri nėra kilmės valstybė narė. Autentiškas dokumentas, kuris jį užginčijus yra paskelbtas negaliojančiu, nebeturėtų turėti jokios įrodomosios galios;
- (63) kai taikant šį reglamentą institucijai pateikiami du nesuderinami autentiški dokumentai, ji turėtų įvertinti klausimą, kuriam autentiškam dokumentui turėtų būti teikiama pirmenybė atsižvelgiant į konkrečios bylos aplinkybes (arba neteikiama nė vienam dokumentui). Jeigu atsižvelgiant į tas aplinkybes nėra aišku, kuriam autentiškam dokumentui turėtų būti teikiama pirmenybė (arba neteikiama nė vienam dokumentui), sprendimą dėl šio klausimo turėtų priimti teismai, turintys jurisdikciją pagal šį reglamentą, arba, tuo atveju, jei klausimas proceso metu iškeliamas kaip nepagrindinis klausimas – teismas, kuriame vyksta tas procesas. Tuo atveju, jei autentiškas dokumentas ir teismo sprendimas yra nesuderinami, turėtų būti atsižvelgta į teismo sprendimų nepripažinimo pagrindus pagal šį reglamentą;
- (64) teismo sprendimo dėl sutuoktinių turto teisinio režimo pripažinimas ir vykdymas pagal šį reglamentą jokiū būdu neturėtų reikšti santuokos, kuria grindžiamas sutuoktinių turto teisinis režimas, dėl kurio priimtas tas sprendimas, pripažinimo;
- (65) turėtų būti apibrėžtas šio reglamento ir dvišalių arba daugiašalių konvencijų dėl sutuoktinių turto teisinio režimo, kurių šalys yra valstybės narės, santykis;
- (66) šis reglamentas neturėtų kliudyti valstybėms narėms, kurios yra 1931 m. vasario 6 d. Danijos, Suomijos, Islandijos, Norvegijos ir Švedijos konvencijos, kurioje išdėstytos tarptautinės teisės nuostatos dėl santuokos, įvaikinimo ir globos, patikslintos 2006 m., 1934 m. lapkričio 19 d. Danijos Suomijos, Islandijos, Norvegijos, ir Švedijos konvencijos, kurioje išdėstytos tarptautinės privatinės teisės nuostatos dėl paveldėjimo, testamentų ir turto administravimo, patikslintos 2012 m. birželio mėn., ir 1977 m. spalio 11 d. Danijos, Suomijos, Islandijos,

Norvegijos ir Švedijos konvencijos dėl teismo sprendimų civilinėse bylose pripažinimo ir vykdymo šalys, toliau taikyti kai kurias šių konvencijų nuostatas tiek, kiek jose numatytos supaprastintos ir greitesnės teismo sprendimų sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais pripažinimo ir vykdymo procedūros;

- (67) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas šio reglamento taikymui, turėtų būti numatyta valstybių narių pareiga pranešti tam tikrą informaciją apie savo teisės aktus ir procedūras, susijusius su sutuoktinių turto teisiniu režimu, per Tarybos sprendimu 2001/470/EB ⁽¹⁾ sukurtą Europos teisminių tinklą civilinėse ir komercinėse bylose. Siekiant, kad *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* būtų galima laiku paskelbti visą informaciją, susijusią su šio reglamento taikymu praktikoje, valstybės narės taip pat turėtų pranešti tokią informaciją Komisijai prieš pradėdant taikyti šį reglamentą;
- (68) analogiškai, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas šio reglamento taikymui ir sudaryti galimybę naudotis šiuolaikinėmis ryšių technologijomis, turėtų būti nustatytos liudijimų, kurie turi būti pateikti teikiant prašymą paskelbti teismo sprendimą, autentišką dokumentą arba teisminių susitarimų vykdytiną, standartinės formos;
- (69) apskaičiuojant šiame reglamente nustatytus laikotarpius ir terminus, turėtų būti taikomas Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71 ⁽²⁾;
- (70) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai nustatyti ir vėliau iš dalies pakeisti liudijimus ir formas, susijusius su teismo sprendimų, teisminių susitarimų ir autentiškų dokumentų paskelbimu vykdytinais. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojami laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ⁽³⁾;
- (71) įgyvendinimo aktų, kuriais nustatomi ir vėliau iš dalies keičiami šiame reglamente numatyti liudijimai ir formos, priėmimui turėtų būti taikoma patariamoji procedūra;
- (72) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. laisvo asmenų judėjimo Sąjungoje, sutuoktinių galimybės tvarkyti turtinius santykius savo ir kitų asmenų atžvilgiu santuokinio gyvenimo metu ir padalijant turtą, taip pat didesnio numatomumo ir teisinio saugumo, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl šio reglamento masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, prireikus valstybėms narėms tvirčiau bendradarbiaujant. Todėl, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje įtvirtinto subsidiarumo principo, Sąjunga turi kompetenciją imtis veiksmų. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiame reglamente neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (73) šiuo reglamentu paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi Chartijoje, ypač 7, 9, 17, 21 ir 47 straipsniuose atitinkamai dėl teisės į privatų ir šeimos gyvenimą, teisės tuoktis ir kurti šeimą pagal nacionalinius įstatymus, teisės į nuosavybę, nediskriminavimo principo ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, pripažintų principų. Valstybių narių teismai ir kitos kompetentingos institucijos turėtų taikyti šį reglamentą laikydamosi tų teisių ir principų,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

TAIKYMO SRITIS IR TERMINŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas sutuoktinių turto teisiniams režimams.

Jis netaikomas mokesčių, muitų ar administraciniams klausimams.

⁽¹⁾ 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos sprendimas 2001/470/EB, sukuriantis Europos teisminių tinklą civilinėse ir komercinėse bylose (OL L 174, 2001 6 27, p. 25).

⁽²⁾ 1971 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, nustatantis terminams, datoms ir laikotarpiams taikytinas taisykles (OL L 124, 1971 6 8, p. 1).

⁽³⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

2. Šis reglamentas netaikomas:
 - a) sutuoktinių veiksnumui;
 - b) santuokos buvimui, galiojimui ar pripažinimui;
 - c) išlaikymo prievolėms;
 - d) mirusio sutuoktinio turto paveldėjimui;
 - e) socialinei apsaugai;
 - f) teisei santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium nustatymo arba santuokos pripažinimo negaliojančia atveju perkelti vienam sutuoktiniui kito sutuoktinio teises į senatvės ar neįgalumo pensiją, sukauptas santuokos metu, iš kurių per santuokos metu nebuvo gauta pensijos pajamų, arba tokių teisių tarp jų patikslinimui;
 - g) teisių *in rem* pobūdžiui ir
 - h) visoms registre įregistruotoms teisėms į nekilnojamąjį ar kilnojamąjį turtą, įskaitant tokių teisių įregistravimui keliamus teisinius reikalavimus, ir tokių teisių įregistravimo arba jų neįregistravimo registre pasekmėms.

2 straipsnis

Kompetencija sutuoktinių turto teisinių režimų klausimais valstybėse narėse

Šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių valdžios institucijų kompetencijai spręsti sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus.

3 straipsnis

Apibrėžtys

1. Šiame reglamente:
 - a) sutuoktinių turto teisinis režimas – visuma normų, susijusių su turтинiais santykiais tarp sutuoktinių ir jų santykiais su trečiaisiais asmenimis, atsirandančiais kaip santuokos ar jos nutraukimo pasekmė;
 - b) susitarimas dėl sutuoktinių turto – bet kuris sutuoktinių ar būsimų sutuoktinių susitarimas, kuriuo jie nustato jiems taikomą sutuoktinių turto teisinį režimą;
 - c) autentiškas dokumentas – dokumentas sutuoktinių turto teisinio režimo klausimu, oficialiai parengtas arba įregistruotas valstybėje narėje kaip autentiškas dokumentas, kurio autentiškumas:
 - i) siejamas su parašu bei autentiško dokumento turiniu ir
 - ii) buvo nustatytas viešosios institucijos arba kitos tuo tikslu kilmės valstybės narės įgaliotos institucijos;
 - d) teismo sprendimas – valstybės narės teismo priimtas sprendimas sutuoktinių turto teisinio režimo klausimu, nesvarbu, kaip tas sprendimas gali būti įvardijamas, įskaitant teismo pareigūno sprendimą dėl bylinėjimosi išlaidų sumos nustatymo;
 - e) teisminis susitarimas – teismo patvirtintas arba teismo proceso metu teisme sudarytas susitarimas sutuoktinių turto teisinio režimo klausimu;

- f) kilmės valstybė narė – valstybė narė, kurioje buvo priimtas teismo sprendimas, parengtas autentiškas dokumentas, arba patvirtintas ar sudarytas teisminis susitarimas;
- g) vykdymo valstybė narė – valstybė narė, kurioje prašoma pripažinti ir (arba) vykdyti teismo sprendimą, autentišką dokumentą arba teisminį susitarimą.

2. Šiame reglamente sąvoka „teismas“ reiškia bet kurią teisminę instituciją ir visas kitas valdžios institucijas bei teisės specialistus, kompetentingus sutuoktinių turto teisiniu režimu klausimais, kurie vykdo teismines funkcijas arba veikia vadovaudamiesi teisminės institucijos suteiktais įgaliojimais arba jos prižiūrimi, jei tos kitos valdžios institucijos ir teisės specialistai užtikrina nešališkumą ir visų šalių teisę būti išklausytoms ir jei jų sprendimai pagal valstybės narės, kurioje jie veikia, teisę:

- a) gali būti apskūsti teisminei institucijai arba jos peržiūrėti ir
- b) turi panašią galią ir poveikį kaip teisminės institucijos sprendimas dėl to paties klausimo.

Valstybės narės pagal 64 straipsnį praneša Komisijai apie pirmoje pastraipoje nurodytas kitas valdžios institucijas ir teisės specialistus.

II SKYRIUS

JURISDIKCIJA

4 straipsnis

Jurisdikcija vieno iš sutuoktinių mirties atveju

Tais atvejais, kai į valstybės narės teismą kreiptasi vieno iš sutuoktinių paveldėjimo klausimais pagal Reglamentą (ES) Nr. 650/2012, tos valstybės teismai turi jurisdikciją priimti sprendimą su ta paveldėjimo byla susijusiais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais.

5 straipsnis

Jurisdikcija santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium arba santuokos pripažinimo negaliojančia byloje

1. Nedarant poveikio 2 daliai, tais atvejais, kai į valstybės narės teismą kreiptasi, kad jis priimtų sprendimą dėl prašymo dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium patvirtinimo arba santuokos pripažinimo negaliojančia pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003, tos valstybės teismai turi jurisdikciją priimti sprendimą su tuo prašymu susijusiais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais.

2. Dėl 1 dalyje nurodytos jurisdikcijos priimti sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais turi būti sudaromas sutuoktinių susitarimas tais atvejais, kai teismas, į kurį kreiptasi, kad jis priimtų sprendimą dėl prašymo dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium patvirtinimo arba santuokos pripažinimo negaliojančia:

- a) yra valstybės narės, kurioje yra pareiškėjo įprastinė gyvenamoji vieta, jeigu pareiškėjas ten gyveno ne trumpiau kaip vienerius metus iki pat pareiškimo padavimo, vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkto penkta įtrauka, teismas;
- b) yra valstybės narės, kurios pilietybę turi pareiškėjas ir kurioje yra pareiškėjo įprastinė gyvenamoji vieta, jeigu jis ten gyveno ne trumpiau kaip šešis mėnesius iki pat pareiškimo padavimo, vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 2201/2003 3 straipsnio 1 dalies a punkto šešta įtrauka, teismas;
- c) yra teismas, į kurį kreiptasi dėl gyvenimo skyrium pakeitimo santuokos nutraukimu atvejais pagal Reglamento (EB) Nr. 2201/2003 5 straipsnį, arba
- d) yra teismas, į kurį kreiptasi kitos jurisdikcijos atvejais pagal Reglamento (EB) Nr. 2201/2003 7 straipsnį.

3. Jei šio straipsnio 2 dalyje nurodytas susitarimas sudaromas prieš kreipiantis į teismą, kad jis priimtų sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, jis turi atitikti 7 straipsnio 2 dalį.

6 straipsnis

Jurisdikcija kitose bylose

Tais atvejais, kai nė vienas valstybės narės teismas neturi jurisdikcijos pagal 4 ir 5 straipsnius, arba tuose straipsniuose nenurodytose jurisdikciją priimti sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo klausimu turi:

- a) valstybės narės, kurios teritorijoje kreipimosi į teismą momentu yra sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama;
- b) valstybės narės, kurios teritorijoje buvo sutuoktinių paskutinė įprastinė gyvenamoji vieta, jeigu kreipimosi į teismą momentu vienas iš jų ten tebegyvena, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama;
- c) valstybės narės, kurios teritorijoje kreipimosi į teismą momentu yra atsakovo įprastinė gyvenamoji vieta, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama;
- d) valstybės narės, kurios pilietybė kreipimosi į teismą momentu yra bendra abiejų sutuoktinių pilietybė, teismai.

7 straipsnis

Teismo pasirinkimas

1. Tais atvejais, kai taikomas 6 straipsnis, šalys gali susitarti, kad išimtinę jurisdikciją priimti sprendimą dėl sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais turi valstybės narės, kurios teisė yra taikytina pagal 22 straipsnį ar 26 straipsnio 1 dalies a arba b punktus, teismai arba valstybės narės, kurioje santuoka buvo sudaryta, teismai.
2. 1 dalyje nurodytas susitarimas turi būti rašytinės formos, nurodoma jo sudarymo data ir jį pasirašo abi šalys. Bet kuris elektroninėmis priemonėmis perduotas pranešimas, kuriuo ilgam laikui užfiksuojamas susitarimas, laikomas lygiavertišiu rašytiniam susitarimui.

8 straipsnis

Jurisdikcija, grindžiama atsakovo atvykimu į teismą

1. Be jurisdikcijos, kylančios iš kitų šio reglamento nuostatų, jurisdikciją turi valstybės narės, kurios teisė yra taikytina pagal 22 straipsnį arba 26 straipsnio 1 dalies a arba b punktus, teismas, į kurį atvyksta atsakovas. Tai netaikoma tais atvejais, kai atsakovas į teismą atvyksta siekdamas nugincyti jurisdikciją, arba tais atvejais, kai taikomas 4 straipsnis arba 5 straipsnio 1 dalis.
2. Prieš prisiimdamas jurisdikciją pagal 1 dalį, teismas užtikrina, kad atsakovas būtų informuotas apie jo teisę ginčyti jurisdikciją ir apie atvykimo ar neatvykimo į teismą pasekmes.

9 straipsnis

Alternatyvi jurisdikcija

1. Išimties tvarka, jei valstybės narės teismas, turintis jurisdikciją pagal 4, 6, 7 arba 8 straipsnį, laiko, kad pagal tos valstybės narės tarptautinės privatinės teisės taisykles atitinkama santuoka nėra pripažįstama teismo proceso dėl sutuoktinių turto teisinio režimo tikslais, jis gali atsisakyti jurisdikcijos. Jei teismas nusprendžia atsisakyti jurisdikcijos, jis tai turi padaryti nedelsdamas.

2. Tais atvejais, kai teismas, turintis jurisdikciją pagal 4 arba 6 straipsnį, atsisako jurisdikcijos ir kai šalis susitaria suteikti jurisdikciją bet kurios kitos valstybės narės teismams pagal 7 straipsnį, jurisdikciją priimti sprendimą dėl sutuoktinių turto teisinio režimo turi tos valstybės narės teismai.

Kitais atvejais jurisdikciją priimti sprendimą dėl sutuoktinių turto teisinio režimo turi bet kurios kitos valstybės narės teismai pagal 6 arba 8 straipsnius arba valstybės narės, kurioje santuoka buvo sudaryta, teismai.

3. Šis straipsnis netaikomas, jei šalims yra išduotas teismo sprendimas dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium patvirtinimo arba santuokos pripažinimo negaliojančia, kuris gali būti pripažintas teismo vietos valstybėje narėje.

10 straipsnis

Subsidiari jurisdikcija

Tais atvejais, kai nė vienas valstybės narės teismas neturi jurisdikcijos pagal 4, 5, 6, 7 ir 8 straipsnius arba kai visi teismai pagal 9 straipsnį atsisakė jurisdikcijos ir nė vienas teismas neturi jurisdikcijos pagal 9 straipsnio 2 dalį, valstybės narės teismai turi jurisdikciją, jei vieno arba abiejų sutuoktinių nekilnojamasis turtas yra tos valstybės narės teritorijoje, tačiau tokiu atveju teismas, į kurį kreiptasi, turi jurisdikciją priimti sprendimą tik dėl šio nekilnojamojo turto.

11 straipsnis

Forum necessitatis

Tais atvejais, kai nė vienas valstybės narės teismas neturi jurisdikcijos pagal 4, 5, 6, 7, 8 arba 10 straipsnius arba kai visi teismai pagal 9 straipsnį atsisakė ir nė vienas valstybės narės teismas neturi jurisdikcijos pagal 9 straipsnio 2 dalį arba 10 straipsnį, valstybės narės teismai gali išimties tvarka priimti sprendimą dėl sutuoktinių turto teisinio režimo, jei teismo procesas negali būti pagrįstai pradėtas ar vykdomas arba būtų neįmanomas trečiojoje valstybėje, su kuria byla yra glaudžiai susijusi.

Byla turi būti pakankamai susijusi su valstybe nare, į kurios teismą buvo kreiptasi.

12 straipsnis

Priešieškiniai

Teismas, kuriame vyksta teismo procesas pagal 4, 5, 6, 7 ir 8 straipsnius, 9 straipsnio 2 dalį, 10 arba 11 straipsnį, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl priešieškinių, jei jis patenka į šio reglamento taikymo sritį.

13 straipsnis

Proceso apribojimai

1. Tais atvejais, kai mirusiojo turtas, kurio paveldėjimas patenka į Reglamento (ES) Nr. 650/2012 taikymo sritį, apima turtą, esantį trečiojoje valstybėje, teismas, į kurį kreiptasi, kad būtų priimtas sprendimas dėl sutuoktinių turto teisinio režimo, vienos iš šalių prašymu gali nuspręsti nepriimti sprendimo dėl vienos ar daugiau tokio turto dalių, jei tikėtina, kad jo sprendimas dėl to turto nebus pripažintas ir, kai taikoma, nebus paskelbtas vykdytinu toje trečiojoje valstybėje.

2. 1 dalis nedaro poveikio šalių teisei apriboti bylos nagrinėjimo mastą pagal valstybės narės, į kurios teismą buvo kreiptasi, teisę.

14 straipsnis

Kreipimasis į teismą

Taikant šį skyrių laikoma, kad į teismą kreiptasi:

- a) kai teismui pateikiamas dokumentas, kuriuo pradedamas procesas, ar lygiavertis dokumentas, su sąlyga, kad ieškovas vėliau ėmėsi jam privalomų priemonių, kad tas dokumentas būtų įteiktas atsakovui;
- b) jeigu pirmiausia dokumentas turi būti pateiktas ne teismui, kai jį gauna už dokumento įteikimą atsakinga valdžios institucija, su sąlyga, kad ieškovas vėliau imasi jam privalomų priemonių, kad tas dokumentas būtų pateiktas teismui; arba
- c) jeigu procesas pradedamas paties teismo iniciatyva, tuo momentu, kai teismas priima sprendimą pradėti procesą, arba, jeigu priimti tokį sprendimą nereikalaujama, tuo momentu, kai byla įregistruojama teisme.

15 straipsnis

Jurisdikcijos tikrinimas

Tais atvejais, kai į valstybės narės teismą kreipiamasi sutuoktinių turto teisinio režimo klausimu, kurią nagrinėti jis neturi jurisdikcijos pagal šį reglamentą, tas teismas savo iniciatyva paskelbia, kad jis neturi jurisdikcijos.

16 straipsnis

Priimtinumų tikrinimas

1. Tais atvejais, kai atsakovas, kurio įprastinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje nei valstybė narė, kurioje pareikštas ieškinys, neatvyksta į teismą, pagal šį reglamentą jurisdikciją turintis teismas sustabdo procesą, kol nustatoma, ar atsakovas dokumentą, kuriuo pradedamas procesas, arba lygiavertį dokumentą gavo laiku, kad galėtų pasirengti gynybai, arba kad šiuo tikslu buvo imtasi visų būtinų priemonių.

2. Vietoj šio straipsnio 1 dalies taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1393/2007 ⁽¹⁾ 19 straipsnis, jeigu dokumentas, kuriuo pradedamas procesas, arba lygiavertis dokumentas turėjo būti perduotas iš vienos valstybės narės į kitą pagal šį reglamentą.

3. Tais atvejais, kai Reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 netaikomas, taikomas 1965 m. lapkričio 15 d. Hagos konvencijos dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo užsienyje 15 straipsnis, jeigu dokumentas, kuriuo pradedamas procesas arba lygiavertis dokumentas turėjo būti perduotas į užsienį pagal tą konvenciją.

⁽¹⁾ 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas) ir panaikinantį Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1348/2000 (OL L 324, 2007 12 10, p. 79).

*17 straipsnis***Lis pendens**

1. Tais atvejais, kai procesai ir tuo pačiu pagrindu ir tarp tų pačių šalių pradami skirtingų valstybių narių teismuose, bet kuris teismas, išskyrus teisimą, į kurį kreiptasi pirmiausia, savo iniciatyva sustabdo procesą, kol nustatoma teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija.
2. 1 dalyje nurodytais atvejais teismo, į kurį kreiptasi dėl ginčo, prašymu, bet kuris kitas teismas, į kurį kreiptasi, nedelsdamas pirmajam teismui praneša datą, kada į jį buvo kreiptasi.
3. Jei nustatoma teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija, bet kuris teismas, išskyrus teisimą, į kurį kreiptasi pirmiausia, atsisako jurisdikcijos to teismo naudai.

*18 straipsnis***Susiję ieškiniai**

1. Tais atvejais, kai skirtingų valstybių narių teismuose nagrinėjami susiję ieškiniai, bet kuris teismas, išskyrus teisimą, į kurį kreiptasi pirmiausia, gali sustabdyti jame vykstantį procesą.
2. Atvejais, nurodytais 1 dalyje, kai šie ieškiniai yra nagrinėjami pirmosios instancijos teismuose, bet kuris teismas, išskyrus teisimą, į kurį kreiptasi pirmiausia, vienos iš šalių prašymu taip pat gali atsisakyti jurisdikcijos, jeigu teismas, į kurį kreiptasi pirmiausia, turi jurisdikciją dėl tų ieškinių ir jei pagal jo teisę leidžiama tuos ieškinius sujungti.
3. Pagal šį straipsnį ieškiniai laikytini susijusiais, kai jie yra taip glaudžiai susiję, kad juos tikslinga nagrinėti ir spręsti kartu, siekiant išvengti teismo sprendimų nesuderinamumo rizikos, atsirandančios dėl atskirai vykstančių procesų.

*19 straipsnis***Laikinosios priemonės, įskaitant apsaugos priemones**

Valstybės narės teismuose gali būti pateiktas prašymas dėl tokių laikinųjų priemonių, įskaitant apsaugos priemones, kurios yra galimos pagal tos valstybės teisę, taikymo, net jeigu pagal šį reglamentą kitos valstybės narės teismai turi jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės.

III SKYRIUS

TAIKYTINA TEISĖ*20 straipsnis***Visuotinis taikymas**

Pagal šį reglamentą kaip taikytina nustatyta teisė taikoma neatsižvelgiant į tai, ar ši teisė yra valstybės narės teisė.

21 straipsnis

Taikytinos teisės vieningumas

Sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teisė pagal 22 arba 26 straipsnį taikoma visam turtui, kuriam taikomas tas režimas, neatsižvelgiant į turto buvimo vietą.

22 straipsnis

Taikytinos teisės pasirinkimas

1. Sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai gali susitarti nustatyti arba pakeisti jų sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę, jei tai yra kuri nors toliau nurodyta teisė:
 - a) valstybės, kurioje susitarimo sudarymo momentu yra sutuoktinių arba būsimų sutuoktinių, arba vieno iš jų įprastinė gyvenamoji vieta, teisė arba
 - b) valstybės, kurios pilietybę susitarimo sudarymo momentu turi vienas iš sutuoktinių arba būsimų sutuoktinių, teisė.
2. Išskyrus atvejus, kai sutuoktiniai susitaria kitaip, santuokos metu nustatytam sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės pakeitimas galioja į ateitį.
3. Taikytinos teisės pakeitimas atgaline tvarka pagal 2 dalį nedaro neigiamo poveikio iš tos teisės kylančioms trečiųjų asmenų teisėms.

23 straipsnis

Susitarimo dėl taikytinos teisės pasirinkimo formalus galiojimas

1. 22 straipsnyje nurodytas susitarimas turi būti rašytinės formos, nurodoma jo sudarymo data ir jį pasirašo abu sutuoktiniai. Bet kuris elektroninėmis priemonėmis perduotas pranešimas, kuriuo ilgam laikui užfiksuotas susitarimas, laikomas lygiaverčiu rašytiniam susitarimui.
2. Jei valstybės narės, kurioje susitarimo sudarymo momentu yra abiejų sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje susitarimams dėl sutuoktinių turto nustatyta papildomų formos reikalavimų, taikomi tie reikalavimai.
3. Jei susitarimo sudarymo momentu sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta yra skirtingose valstybėse narėse, ir jei tų valstybių teisėje susitarimams dėl sutuoktinių turto nustatyta skirtingų formos reikalavimų, susitarimas formaliai galioja, jei jis atitinka vienos iš tų valstybių narių teisėje nustatytus reikalavimus.
4. Jei susitarimo sudarymo momentu tik vieno iš sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta yra valstybėje narėje ir jei tos valstybės teisėje susitarimams dėl sutuoktinių turto nustatyta papildomų formos reikalavimų, taikomi tie reikalavimai.

24 straipsnis

Sutikimas ir turinio galiojimas

1. Susitarimo dėl taikytinos teisės pasirinkimo ar bet kurios jo sąlygos buvimas ir galiojimas nustatomas pagal teisę, kuri jį reglamentuotų pagal 22 straipsnį, jei susitarimas ar sąlyga galioja.

2. Siekdamas įrodyti, kad nedavė sutikimo, vienas iš sutuoktinių gali remtis valstybės, kurioje kreipimosi į teismą momentu yra jo įprastinė gyvenamoji vieta, teise, jei iš aplinkybių paaiškėja, kad nustatyti jo elgesio pasekmes pagal 1 dalyje nurodytą teisę būtų nepagrįsta.

25 straipsnis

Susitarimo dėl sutuoktinių turto formalus galiojimas

1. Susitarimas dėl sutuoktinių turto turi būti rašytinės formos, nurodoma jo sudarymo data ir jį pasirašo abu sutuoktiniai. Bet kuris elektroninėmis priemonėmis perduotas pranešimas, kuriuo ilgam laikui užfiksuotas susitarimas, laikomas lygiaverčiu rašytiniam susitarimui.

2. Jei valstybės narės, kurioje susitarimo sudarymo momentu yra abiejų sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje susitarimams dėl sutuoktinių turto nustatyta papildomų formos reikalavimų, taikomi tie reikalavimai.

Jei susitarimo sudarymo momentu sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta yra skirtingose valstybėse narėse, ir jei tų valstybių teisėje susitarimams dėl sutuoktinių turto nustatyta skirtingų formos reikalavimų, susitarimas formaliai galioja, jei jis atitinka vienos iš tų valstybių narių teisėje nustatytus reikalavimus.

Jei susitarimo sudarymo momentu tik vieno iš sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta yra valstybėje narėje ir jei tos valstybės teisėje susitarimams dėl sutuoktinių turto nustatyta papildomų formos reikalavimų, taikomi tie reikalavimai.

3. Jei sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinoje teisėje nustatyta papildomų formos reikalavimų, taikomi tie reikalavimai.

26 straipsnis

Taikytina teisė šalims jos nepasirinkus

1. Šalims nepasirinkus taikytinos teisės pagal 22 straipsnį, sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teisė yra:

- a) sutuoktinių pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos po jų santuokos sudarymo valstybės teisė, arba, jei tokios nėra,
- b) sutuoktinių bendros pilietybės santuokos sudarymo momentu valstybės teisė, arba, jei tokios nėra,
- c) valstybės, su kuria santuokos sudarymo momentu, atsižvelgiant į visas aplinkybes, abu sutuoktinius kartu sieja glaudžiausi ryšiai, teisė.

2. Jei sutuoktiniai santuokos sudarymo momentu turi daugiau nei vieną bendrą pilietybę, taikomi tik 1 dalies a ir c punktai.

3. Išimties tvarka, bet kuriam iš sutuoktinių pateikus prašymą, teisminė institucija, turinti jurisdikciją priimti sprendimą dėl sutuoktinių turto teisinio režimo klausimų, gali nuspręsti, kad sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teisė yra kitos valstybės nei tos, kurios teisė taikytina pagal 1 dalies a punktą, teisė, jei pareiškėjas įrodo, kad:

- a) toje kitoje valstybėje sutuoktinių paskutinė bendra įprastinė gyvenamoji vieta buvo gerokai ilgesnį laiką nei pagal 1 dalies a punktą nustatytoje valstybėje bei
- b) abu sutuoktiniai tos kitos valstybės teise rėmėsi tvarkydami arba planuodami savo turtinius santykius.

Tos kitos valstybės teisė taikoma nuo santuokos sudarymo momento, išskyrus tuos atvejus, kai vienas sutuoktinis nesutinka. Pastaruoju atveju tos kitos valstybės teisė turi galią nuo to laiko, kai jie pradėjo gyventi savo paskutinėje bendroje įprastinėje gyvenamojoje vietoje toje kitoje valstybėje.

Tos kitos valstybės teisės taikymas nedaro neigiamo poveikio trečiųjų asmenų teisėms, kylančioms iš pagal 1 dalies a punktą taikytinos teisės.

Ši dalis netaikoma tais atvejais, kai sutuoktiniai yra sudarę susitarimą dėl sutuoktinių turto iki to laiko, kai jie pradėjo gyventi savo paskutinėje bendroje įprastinėje gyvenamojoje vietoje toje kitoje valstybėje.

27 straipsnis

Taikytinos teisės taikymo sritis

Pagal šį reglamentą sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teisė nustato, *inter alia*,:

- a) vieno ar abiejų sutuoktinių turto klasifikavimą į skirtingas kategorijas santuokos metu ir jai pasibaigus;
- b) turto perkėlimą iš vienos kategorijos į kitą;
- c) vieno sutuoktinio atsakomybę už kito sutuoktinio išpareigojimus ir skolas;
- d) vieno ar abiejų sutuoktinių galias, teises ir pareigas turto atžvilgiu;
- e) sutuoktinių turto teisinio režimo panaikinimą ir turto padalijimą, paskirstymą arba likvidavimą;
- f) sutuoktinių turto teisinio režimo poveikį teisiniams vieno iš sutuoktinių ir trečiųjų asmenų santykiams ir
- g) susitarimo dėl sutuoktinių turto turinio galiojimą.

28 straipsnis

Poveikis tretiesiems asmenims

1. Nepaisant 27 straipsnio f punkto, teise, kuri taikytina sutuoktinių turto teisiniam režimui, vienas iš sutuoktinių negali remtis trečiojo asmens atžvilgiu kilus ginčui tarp trečiojo asmens ir kurio nors iš sutuoktinių arba abiejų sutuoktinių, išskyrus atvejus, kai trečiasis asmuo žinojo arba, laikydamasis deramo rūpestingumo kriterijų, turėjo žinoti apie tą teisę.

2. Laikoma, kad trečiasis asmuo žino apie sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę, jeigu

a) ta teisė yra:

- i) valstybės, kurios teisė yra taikytina vieno iš sutuoktinių ir trečiojo asmens sandoriui, teisė;
- ii) valstybės, kurioje yra sandorį sudariusio sutuoktinio ir trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta, teisė arba
- iii) tais atvejais, kai tai susiję su nekilnojamoju turtu, – valstybės, kurioje yra tas turtas, teisė;

arba

b) kuris nors iš sutuoktinių įvykdė taikytinus reikalavimus dėl sutuoktinių turto teisinio režimo paviešinimo arba registravimo, kurie nustatyti:

- i) valstybės, kurios teisė yra taikytina vieno iš sutuoktinių ir trečiojo asmens sandoriui, teisėje;

- ii) valstybės, kurioje yra sandorį sudariusio sutuoktinio ir trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje arba
 - iii) tais atvejais, kai tai susiję su nekilnojamoju turtu, – valstybės, kurioje yra tas turtas, teisėje.
3. Tais atvejais, kai vienas iš sutuoktinių negali trečiojo asmens atžvilgiu remtis teise, taikoma sutuoktiniams taikoma sutuoktinių turto teisiniu režimui, kaip numatyta 1 dalyje, sutuoktinių turto teisinio režimo pasekmės trečiojo asmens atžvilgiu reglamentuoja:
- a) valstybės, kurios teisė yra taikytina vieno iš sutuoktinių ir trečiojo asmens sandoriui, teisė, arba
 - b) tais atvejais, kai tai susiję su nekilnojamoju turtu arba registruotu turtu ar teisėmis, – valstybės, kurioje yra tas turtas arba kurioje yra įregistruotas tas turtas ar teisės, teisė.

29 straipsnis

Teisių *in rem* pritaikymas

Tais atvejais, kai asmuo remiasi teise *in rem*, į kurią jis turi teisę pagal sutuoktinių turto teisiniu režimui taikytiną teisę, o valstybės narės, kurioje remiamasi ta teise, teisėje atitinkama teisė *in rem* nėra žinoma, prirėikus ir kiek tai įmanoma, ta teisė *in rem* pritaikoma pagal panašiausią tos valstybės teisėje numatytą lygiavertę teisę, atsižvelgiant į tikslus ir interesus, kurių siekiama konkrečia teise *in rem*, ir su ja siejamas pasekmės.

30 straipsnis

Viršesnės privalomosios nuostatos

1. Šis reglamentas nedaro poveikio teismo vietos teisės viršesnių privalomųjų nuostatų taikymui.
2. Viršesnės privalomosios nuostatos yra nuostatos, kurių laikymąsi valstybė narė laiko itin svarbiu jos viešųjų interesų, pavyzdžiui, politinės, socialinės ar ekonominės santvarkos, apsaugai tiek, kad jos taikomos visais atvejais, kurie patenka į jų taikymo sritį, neatsižvelgiant į kitais atvejais pagal šį reglamentą sutuoktinių turto teisiniu režimui taikytiną teisę.

31 straipsnis

Viešoji tvarka (*ordre public*)

Atsisakyti taikyti kurios nors iš šio reglamento nurodytų valstybių teisės nuostatą galima tik tuo atveju, jei toks taikymas yra akivaizdžiai nesuderinamas su teismo vietos viešąja tvarka (*ordre public*).

32 straipsnis

Renvoi netaikymas

Bet kurios šiame reglamente nurodytos valstybės teisės taikymas reiškia toje valstybėje galiojančių teisės normų, išskyrus jos tarptautinės privatinės teisės normas, taikymą.

33 straipsnis

Valstybės, kuriose yra daugiau nei viena teisės sistema. Teritorinės teisės kolizijos

1. Tais atvejais, kai šiame reglamente nurodyta teisė yra valstybės, kurią sudaro keli teritoriniai vienetai, kurių kiekvienas turi savo sutuoktinių turto teisinius režimus reglamentuojančia teisės norma, teisė, pagal tos valstybės vidaus kolizijos teisės normas nustatoma, kurio atitinkamo teritorinio vieneto teisės normos taikomos.
2. Jei tokių vidaus kolizijos teisės normų nėra:
 - a) nustatant taikytiną teisę pagal nuostatas, kuriose daroma nuoroda į sutuoktinių įprastinę gyvenamąją vietą, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, kuriame yra sutuoktinių įprastinę gyvenamąją vietą, teisę;
 - b) nustatant taikytiną teisę pagal nuostatas, kuriose daroma nuoroda į sutuoktinių pilietybę, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, su kuriuo sutuoktiniai yra glaudžiausiai susiję, teisę;
 - c) nustatant taikytiną teisę pagal visas kitas nuostatas, kuriose daroma nuoroda į kitus elementus, kurie yra siejamieji kriterijai, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę aiškinamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, kuriame yra atitinkamas elementas, teisę.

34 straipsnis

Valstybės, kuriose yra daugiau nei viena teisės sistema. Teisės kolizijos asmenų atžvilgiu

Valstybės, kurioje yra dvi ar daugiau teisės sistemų arba du ar daugiau normų rinkinių, taikomų įvairių kategorijų asmenims sutuoktinių turto teisinių režimų klausimais, atveju visos nuorodos į tokios valstybės teisę aiškinamos kaip nuorodos į teisės sistemą arba normų rinkinį, nustatytą pagal toje valstybėje galiojančias normas. Jei pastarųjų normų nėra, taikoma teisės sistema arba normų rinkinys, su kuriuo sutuoktiniai yra glaudžiausiai susiję.

35 straipsnis

Šio reglamento netaikymas vidaus teisės kolizijoms

Valstybė narė, kurią sudaro keli teritoriniai vienetai, kurių kiekvienas turi savo sutuoktinių turto teisinius režimus reglamentuojančia teisės norma, šio reglamento neprivalo taikyti teisės kolizijoms, atsirandančioms tik tarp tokių vienetų.

IV SKYRIUS

TEISMO SPRENDIMŲ PRIPAŽINIMAS, VYKDYTINUMAS IR VYKDYMAS

36 straipsnis

Pripažinimas

1. Vienoje valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas pripažįstamas kitose valstybėse narėse nereikalaujant pradėti kokio nors specialaus proceso.

2. Bet kuris suinteresuotoji šalis, kuri iškelia teismo sprendimo pripažinimo klausimą kaip pagrindinį ginčo klausimą, gali 44–57 straipsniuose nustatyta tvarka kreiptis dėl to teismo sprendimo pripažinimo.

3. Jei proceso valstybės narės teisme baigtis priklauso nuo to, kaip bus išspręstas nepagrindinis klausimas dėl pripažinimo, tas teismas turi jurisdikciją tuo klausimu.

37 straipsnis

Atsisakymo pripažinti pagrindai

Teismo sprendimas nepripažįstamas:

- a) jei toks pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, kurioje prašoma jį pripažinti, viešajai tvarkai (*ordre public*);
- b) kai jis priimtas atsakovui neatvykus į teismą, jei atsakovui dokumentas, kuriuo pradedamas procesas, arba lygiavertis dokumentas nebuvo įteiktas laiku ir tokiu būdu, kad jis galėtų pasirengti gynybai, išskyrus atvejus, kai atsakovas nepradėjo proceso teismo sprendimui užginčyti tada, kai buvo įmanoma tą padaryti;
- c) jei jis nesuderinamas su valstybėje narėje, kurioje prašoma jį pripažinti, priimtu teismo sprendimu procese tarp tų pačių šalių;
- d) jei jis nesuderinamas su kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje priimtu ankstesniu teismo sprendimu dėl to paties ieškinio pagrindo tarp tų pačių šalių, su sąlyga, kad ankstesnis teismo sprendimas atitinka būtinas pripažinimo sąlygas valstybėje narėje, kurioje prašoma jį pripažinti.

38 straipsnis

Pagrindinės teisės

Valstybių narių teismai ir kitos kompetentingos valdžios institucijos šio reglamento 37 straipsnį taiko laikydamiesi pagrindinių teisių ir principų, pripažintų Chartijoje, ypač jos 21 straipsnio dėl nediskriminavimo principo.

39 straipsnis

Draudimas peržiūrėti kilmės valstybės narės teismo jurisdikciją

1. Kilmės valstybės narės teismo jurisdikcija negali būti peržiūrima.
2. 37 straipsnyje nurodytas viešosios tvarkos (*ordre public*) kriterijus netaikomas 4–11 straipsniuose išdėstytoms jurisdikcijos taisyklėms.

40 straipsnis

Peržiūros iš esmės draudimas

Jokiomis aplinkybėmis valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas negali būti peržiūrimas iš esmės.

*41 straipsnis***Pripažinimo proceso sustabdymas**

Valstybės narės, kurioje prašoma pripažinti kitoje valstybėje narėje priimtą teismo sprendimą, teismas gali sustabdyti teismo procesą, jei šis teismo sprendimas kilmės valstybėje narėje buvo apskūstas įprasta tvarka.

*42 straipsnis***Vykdytinumas**

Valstybėje narėje priimti ir toje valstybėje vykdytini teismo sprendimai yra vykdytini ir kitoje valstybėje narėje, kai kurio nors suinteresuotosios šalies prašymu jie buvo paskelbti vykdytiniais joje 44–57 straipsniuose nustatyta tvarka.

*43 straipsnis***Nuolatinės gyvenamosios vietos nustatymas**

Norėdamas nustatyti, ar 44–57 straipsniuose nustatytos tvarkos taikymo tikslais šalies nuolatinė gyvenamoji vieta yra vykdymo valstybėje narėje, teismas, į kurį kreiptasi, taiko tos valstybės narės vidaus teisę.

*44 straipsnis***Vietos teismų jurisdikcija**

1. Prašymas paskelbti teismo sprendimą vykdytinu pateikiamas vykdymo valstybės narės teismui ar kompetentingai valdžios institucijai, apie kurį (-ią) ta valstybė narė pranešė Komisijai pagal 64 straipsnį.
2. Vietos jurisdikcija nustatoma atsižvelgiant į šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, nuolatinę gyvenamąją vietą arba į vykdymo vietą.

*45 straipsnis***Procedūra**

1. Prašymo pateikimo procedūrą reglamentuoja vykdymo valstybės narės teisė.
2. Nereikalaujama, kad pareiškėjas vykdymo valstybėje narėje turėtų pašto adresą arba įgaliotą atstovą.
3. Prie prašymo pridedami šie dokumentai:
 - a) teismo sprendimo kopija, atitinkanti sąlygas, būtinas jo autentiškumui nustatyti;
 - b) liudijimas, išduotas kilmės valstybės narės teismo arba kompetentingos valdžios institucijos naudojant formą, nustatytą laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros, nedarant poveikio 46 straipsniui.

46 straipsnis

Liudijimo nepateikimas

1. Nepateikus 45 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto liudijimo, teismas arba kompetentinga valdžios institucija gali nustatyti jo pateikimo terminą arba priimti lygiavertį dokumentą, arba, jeigu mano turintis (-i) pakankamai informacijos, – leisti nepateikti šio liudijimo.
2. Jei teismas ar kompetentinga valdžios institucija to prašo, pateikiamas dokumentų vertimas raštu arba transliteracija. Vertimas raštu turi būti atliktas asmens, turinčio teisę atlikti vertimus raštu vienoje iš valstybių narių.

47 straipsnis

Teismo sprendimo paskelbimas vykdytinu

Teismo sprendimas paskelbiamas vykdytinu nedelsiant po to, kai užbaigiami 45 straipsnyje nustatyti formalumai, neatliekant peržiūros pagal 37 straipsnį. Šalis, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, šiame teismo proceso etape neturi teisės teikti jokių pareiškimų dėl prašymo.

48 straipsnis

Pranešimas apie teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu

1. Apie teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu pareiškėjui nedelsiant pranešama vykdyto valstybės narės teisėje nustatyta tvarka.
2. Pranešimas apie teismo sprendimo paskelbimą vykdytinu įteikiamas šaliai, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą; prie pranešimo pridedamas teismo sprendimas, jei jis šiai šaliai dar nebuvo įteiktas.

49 straipsnis

Teismo sprendimo dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu apskundimas

1. Bet kuri iš šalių gali apskusti teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu.
2. Apeliacinis skundas pateikiamas teismui, apie kurį atitinkama valstybė narė pranešė Komisijai pagal 64 straipsnį.
3. Apeliacinis skundas nagrinėjamas laikantis taisyklių, reglamentuojančių ginčo teiseną.
4. Jei šalis, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, neatvyksta į apeliacinį teismą, kuriame vyksta procesas dėl pareiškėjo pateikto apeliacinio skundo, 16 straipsnis taikomas net ir tuo atveju, kai šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, nuolatinė gyvenamoji vieta nėra nė vienoje iš valstybių narių.
5. Apeliacinis skundas dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu pateikiamas per 30 dienų nuo teismo sprendimo įteikimo. Jei šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, nuolatinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje nei valstybė narė, kurioje teismo sprendimas buvo paskelbtas vykdytinu, terminas apeliaciniam skundui pateikti yra 60 dienų ir skaičiuojamas nuo teismo sprendimo įteikimo minėtai šaliai asmeniškai arba pristatymo į jos gyvenamąją vietą dienos. Šis terminas negali būti pratęstas dėl atstumo.

*50 straipsnis***Teismo sprendimo dėl apeliacinio skundo ginčijimo tvarka**

Teismo sprendimas dėl skundo gali būti užginčytas tik laikantis procedūros, apie kurią atitinkama valstybė narė pranešė Komisijai pagal 64 straipsnį.

*51 straipsnis***Atsisakymas paskelbti teismo sprendimą vykdytinu ar tokio paskelbimo panaikinimas**

Teismas, kuriam pateiktas apeliacinis skundas pagal 49 arba 50 straipsnį, atsisako paskelbti teismo sprendimą vykdytinu arba tokį paskelbimą atšaukia tik remdamasis vienu iš 37 straipsnyje nurodytų pagrindų. Jis priima sprendimą nedelsdamas.

*52 straipsnis***Proceso sustabdymas**

Teismas, kuriam pateiktas apeliacinis skundas pagal 49 arba 50 straipsnį, remdamasis šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, prašymu sustabdo procesą, jei teismo sprendimo vykdytinumas kilmės valstybėje narėje sustabdytas dėl apeliacinio skundo.

*53 straipsnis***Laikinosios priemonės, įskaitant apsaugos priemones**

1. Jei teismo sprendimas turi būti pripažintas pagal šį skyrių, niekas nekliudo pareiškėjui pagal vykdymo valstybės narės teisę pasinaudoti laikinosiomis priemonėmis, įskaitant apsaugos priemones, nereikalaujant, kad teismo sprendimas būtų paskelbtas vykdytinu pagal 46 straipsnį.
2. Teismo sprendimą paskelbus vykdytinu, įstatymo nustatyta tvarka leidžiama imtis bet kokių apsaugos priemonių.
3. Per laikotarpį, skirtą apeliaciniam skundui dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu pateikti pagal 49 straipsnio 5 dalį, ir kol toks skundas neišnagrinėtas, negalima imtis jokių vykdymo priemonių, išskyrus apsaugos priemones, nukreiptas į šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, turtą.

*54 straipsnis***Dalinis vykdytinumas**

1. Tais atvejais, kai teismo sprendimas buvo priimtas dėl kelių reikalavimų ir jis negali būti paskelbtas vykdytinu visų jų atžvilgiu, teismas arba kompetentinga valdžios institucija paskelbia jį vykdytinu vieno ar kelių šių reikalavimų atžvilgiu.
2. Pareiškėjas gali prašyti, kad vykdytinomis būtų paskelbtos tik tam tikros teismo sprendimo dalys.

55 straipsnis

Teisinė pagalba

Pareiškėjas, kuris kilmės valstybėje narėje pasinaudojo visa ar daline teisine pagalba arba buvo atleistas nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo, turi teisę bet kuriame procese dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu naudotis vykdymo valstybės narės teisėje numatytais palankiausiomis teisinės pagalbos arba atleidimo nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo sąlygomis.

56 straipsnis

Garantijos, įsipareigojimo dokumento ar užstato reikalavimo netaikymas

Iš šalies, kuri vienoje iš valstybių narių kreipiasi dėl kitoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo pripažinimo, vykdytinumo ar vykdymo, negali būti reikalaujama pateikti jokios garantijos, įsipareigojimo dokumento ar užstato, kad ir kaip jie būtų apibūdinti, remiantis tuo, kad ši šalis yra užsienio šalies pilietis, arba tuo, kad jos nuolatinė gyvenamoji vieta arba gyvenamoji vieta nėra vykdymo valstybėje narėje.

57 straipsnis

Mokesčio, rinkliavos ar atlygio netaikymas

Vykdymo valstybėje narėje procese dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu negali būti nustatomas joks mokestis, rinkliava ar atlygis, apskaičiuoti pagal nagrinėjamo klausimo vertę.

V SKYRIUS

AUTENTIŠKI DOKUMENTAI IR TEISMINIAI SUSITARIMAI

58 straipsnis

Autentiškų dokumentų priėmimas

1. Vienoje iš valstybių narių sudarytas autentiškas dokumentas kitoje valstybėje narėje turi tokią pačią įrodomąją galią kaip ir kilmės valstybėje narėje arba kuo panašesnę galią su sąlyga, kad tai akivaizdžiai neprieštarauja atitinkamos valstybės narės viešajai tvarkai (*ordre public*).

Asmuo, pageidaujantis pasinaudoti autentišku dokumentu kitoje valstybėje narėje, gali prašyti valdžios institucijos, kuri sudaro autentišką dokumentą kilmės valstybėje narėje, užpildyti formą, nustatytą laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamosios procedūros, aprašant įrodomąją galią, kurią autentiškas dokumentas turi kilmės valstybėje narėje.

2. Autentiško dokumento autentiškumas ginčijamas kilmės valstybės narės teismuose, ir sprendimai dėl tokių ieškinių priimami pagal tos valstybės teisę. Užginčytas autentiškas dokumentas kitoje valstybėje narėje neturi jokios įrodomosios galios tol, kol ieškinytis nagrinėjamas kompetentingame teisme.

3. Autentiškame dokumente užfiksuoti teisiniai veiksmai arba teisiniai santykiai ginčijami teismuose, turinčiuose jurisdikciją pagal šį reglamentą, ir sprendimai dėl tokių ieškinių priimami pagal teisę, taikytiną pagal III skyrių. Užginčytas autentiškas dokumentas valstybėje narėje, kuri nėra kilmės valstybė narė, neturi jokios įrodomosios galios užginčyto klausimo atžvilgiu tol, kol ieškinytis nagrinėjamas kompetentingame teisme.

4. Jei proceso rezultatai valstybės narės teisme priklauso nuo to, kaip bus išspręstas nepagrindinis klausimas, susijęs su teisiniais veiksmais arba teisiniais santykiais, užfiksuotais autentiškame dokumente sutuoktinių teisinių režimų klausimais, tas teismas turi jurisdikciją to klausimo atžvilgiu.

59 straipsnis

Autentiškų dokumentų vykdytinumas

1. Autentiškas dokumentas, kuris yra vykdytinas kilmės valstybėje narėje, paskelbiamas vykdytinu kitoje valstybėje narėje bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu 44–57 straipsniuose nustatyta tvarka.
2. Taikant 45 straipsnio 3 dalies b punktą, autentišką dokumentą sudariusi institucija bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu išduoda liudijimą, naudodama formą, nustatytą laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamiosios procedūros.
3. Teismas, kuriam pateiktas apeliacinis skundas pagal 49 arba 50 straipsnius, atsisako paskelbti dokumentą vykdytinu arba tokį paskelbimą atšaukia tik tuo atveju, jei autentiško dokumento vykdymas akivaizdžiai prieštarauja vykdymo valstybės narės viešajai tvarkai (*ordre public*).

60 straipsnis

Teisminių susitarimų vykdytinumas

1. Teisminiai susitarimai, kurie yra vykdytini kilmės valstybėje narėje, paskelbiami vykdytinais kitoje valstybėje narėje bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu 44–57 straipsniuose nustatyta tvarka.
2. Taikant 45 straipsnio 3 dalies b punktą, susitarimą patvirtinęs teismas arba teismas, kuriame jis buvo sudarytas, bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu išduoda liudijimą, naudodamas formą, nustatytą laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamiosios procedūros.
3. Teismas, kuriam pateiktas apeliacinis skundas pagal 49 arba 50 straipsnį, atsisako paskelbti teisminį susitarimą vykdytinu arba tokį paskelbimą atšaukia tik tuo atveju, jei teismo susitarimo vykdymas akivaizdžiai prieštarauja vykdymo valstybės narės viešajai tvarkai (*ordre public*).

VI SKYRIUS

BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

61 straipsnis

Legalizavimas ir kiti panašūs formalumai

Šio reglamento kontekste valstybėje narėje išduotų dokumentų nereikia legalizuoti ar jiems taikyti kitų panašių formalumų.

62 straipsnis

Ryšys su esančiomis tarptautinėmis konvencijomis

1. Šis reglamentas nedaro poveikio dvišalių ar daugiašalių konvencijų, kurių šalys šio reglamento arba sprendimo pagal SESV 331 straipsnio 1 dalies antrą arba trečią pastraipą priėmimo metu yra viena ar kelios valstybės narės, taikymui, ir kuris yra susijęs su šiame reglamente reglamentuojamais klausimais, nedarant poveikio valstybių narių įsipareigojimams pagal SESV 351 straipsnį.

2. Nepaisant 1 dalies, santykiuose tarp valstybių narių šis reglamentas turi viršenybę tarp jų sudarytų konvencijų atžvilgiu tiek, kiek šios konvencijos yra susijusios su šiuo reglamentu reglamentuojamais klausimais.

3. Šis reglamentas nekliaudo valstybėms narėms, kurios yra 1931 m. vasario 6 d. Danijos, Suomijos, Islandijos, Norvegijos ir Švedijos konvencijos, kurioje išdėstytos tarptautinės privatinės teisės nuostatos dėl santuokos, įvaikinimo ir globos, patikslintos 2006 m., 1934 m. lapkričio 19 d. Danijos, Suomijos, Islandijos, Norvegijos ir Švedijos konvencijos, apimančios tarptautinės teisės nuostatos dėl paveldėjimo, testamentų ir turto administravimo, patikslintos 2012 m. birželio mėn., ir 1977 m. spalio 11 d. Danijos, Suomijos, Islandijos, Norvegijos ir Švedijos konvencijos dėl teismo sprendimų civilinėse bylose pripažinimo ir vykdymo narės, šias konvencijas taikyti tiek, kiek jose numatytos supaprastintos ir greitesnės teismo sprendimų sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais pripažinimo ir vykdymo procedūros.

63 straipsnis

Informacija, su kuria gali susipažinti visuomenė

Valstybės narės, siekdamos, kad informaciją būtų galima paskelbti viešai per Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose, pateikia Komisijai savo nacionalinės teisės aktų ir procedūrų, susijusių su sutuoktinių turto teisiniais režimais, trumpą santrauką, įskaitant informaciją apie valdžios institucijas, kuri yra kompetentinga sutuoktinių turto teisinių režimų klausimais, rūši ir apie 28 straipsnyje nurodytą poveikį tretiesiems asmenims.

Valstybės narės šią informaciją nuolat atnaujina.

64 straipsnis

Informacija apie kontaktinius duomenis ir procedūras

1. Ne vėliau kaip 2018 m. balandžio 29 d. valstybės narės Komisijai praneša:
 - a) kurių teismų ar valdžios institucijų kompetencijai priklauso nagrinėti prašymus dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu pagal 44 straipsnio 1 dalį ir apeliacinius skundus dėl teismo sprendimų dėl tokių prašymų pagal 49 straipsnio 2 dalį;
 - b) 50 straipsnyje nurodytą teismo sprendimo dėl apeliacinio skundo ginčijimo tvarką.

Valstybės narės informuoja Komisiją apie visus vėlesnius šios informacijos pasikeitimus.

2. Pagal 1 dalį pateiktą informaciją Komisija paskelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, išskyrus 1 dalies a punkte nurodytų teismų ir valdžios institucijų adresus ir kitus kontaktinius duomenis.
3. Visą pagal 1 dalį pateiktą informaciją Komisija viešai paskelbia naudodama visas tinkamas priemones, visų pirma per Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose.

65 straipsnis

Sąrašo su 3 straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija sudarymas ir vėlesnis keitimas

1. Komisija, remdamasi valstybių narių pranešimais, nustato 3 straipsnio 2 dalyje nurodytą kitų institucijų ir teisės specialistų sąrašą.

2. Valstybės narės informuoja Komisiją apie bet kokius vėlesnius tame sąraše esančios informacijos pakeitimus. Komisija atitinkamai pakeičia šį sąrašą.
3. Šį sąrašą ir visus vėlesnius jo pakeitimus Komisija skelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
4. Visą pagal 1 ir 2 dalis pateiktą informaciją Komisija paskelbia viešai naudodama visas kitas tinkamas priemones, visų pirma per Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose.

66 straipsnis

45 straipsnio 3 dalies b punkte ir 58, 59 ir 60 straipsniuose nurodytų liudijimų ir formų nustatymas ir vėlesnis keitimas

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi ir vėliau iš dalies keičiami 45 straipsnio 3 dalies b punkte ir 58, 59 ir 60 straipsniuose nurodyti liudijimai ir formos. Tokie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

67 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

68 straipsnis

Nuostata dėl peržiūros

1. Ne vėliau kaip 2027 m. sausio 29 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šio reglamento taikymo ataskaitą. Prireikus kartu su ataskaita pateikiami pasiūlymai iš dalies pakeisti šį reglamentą.
2. Ne vėliau kaip 2024 m. sausio 29 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šio reglamento 9 straipsnio ir 38 straipsnio taikymo ataskaitą. Šioje ataskaitoje visų pirma įvertinama, koku mastu šiais straipsniais buvo užtikrinta teisė kreiptis į teismą.
3. 1 ir 2 dalyse nurodytų ataskaitų tikslais valstybės narės pateikia Komisijai atitinkamą informaciją apie šio reglamento taikymą jų teismuose.

69 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas taikomas tik 2019 m. sausio 29 d. arba po jos pradėtam teismo procesui, oficialiai parengtiems ar užregistruotiems autentiškiems dokumentams ir patvirtintiems ar sudarytiems teisiniams susitarimams, atsižvelgiant į 2 ir 3 dalis.
2. Jei kilmės valstybėje narėje procesas buvo pradėtas anksčiau nei 2019 m. sausio 29 d., po tos dienos priimti teismo sprendimai pripažįstami ir vykdomi pagal IV skyrių, jei taikomos jurisdikcijos taisyklės atitinka II skyriuje išdėstytas taisykles.

3. III skyrius taikomas tik tiems sutuoktiniams, kurie santuoką sudarė arba jų turto teisiniam režimui taikytiną teisę nurodė po 2019 m. sausio 29 d.

70 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Šis reglamentas taikomas tose valstybėse narėse, kurios dalyvauja tvirtesniame bendradarbiavime jurisdikcijos, taikytinos teisės ir teismo sprendimų dėl tarptautinių porų turtinių režimų, kurie apima sutuoktinių turto teisinius režimus ir registruotų partnerysčių turtines pasekmes, kaip nurodyta Sprendime (ES) 2016/954.

Jis taikomas nuo 2019 m. sausio 29 d., išskyrus 63 ir 64 straipsnius, kurie taikomi nuo 2018 m. balandžio 29 d., ir 65, 66 ir 67 straipsnius, kurie taikomi nuo 2016 m. liepos 29 d. Toms dalyvaujančioms valstybėms narėms, kurios dalyvauja tvirtesniame bendradarbiavime pagal sprendimą, priimtą vadovaujantis SESV 331 straipsnio 1 dalies antra arba trečia pastraipa, šis reglamentas taikomas nuo atitinkamame sprendime nurodytos datos.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas dalyvaujančiose valstybėse narėse.

Priimta Liuksemburge 2016 m. birželio 24 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
A.G. KOENDERS

TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2016/1104**2016 m. birželio 24 d.****kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų registruotų partnerystės turtinių pasekmių klausimais pripažinimo ir vykdymo srityje**

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 81 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į 2016 m. birželio 9 d. Tarybos sprendimą (ES) 2016/954, kuriuo leidžiama tvirčiau bendradarbiauti tarptautinių porų turto teisiniam režimui (sutuoktinių turto teisiniam režimui ir registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms) taikytinos jurisdikcijos, teisės ir teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo srityje⁽¹⁾;

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę⁽²⁾,

laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Sąjunga yra užsibrėžusi tikslą puoselėti ir plėtoti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas. Siekdama palaipsniui kurti tokią erdvę, Sąjunga turi patvirtinti priemones, susijusias su teisminiu bendradarbiavimu tarpvalstybinio pobūdžio civilinėse bylose, visų pirma tais atvejais, kai tai būtina tinkamam vidaus rinkos veikimui;
- (2) remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 81 straipsnio 2 dalies c punktu, tokios priemonės gali apimti priemones, kuriomis siekiama užtikrinti valstybėse narėse taikomų teisės ir jurisdikcijos kolizijos taisyklių suderinamumą;
- (3) 1999 m. spalio 15–16 d. Tampereje įvykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime buvo patvirtinta, kad teisminių institucijų sprendimų ir kitų nutarimų tarpusavio pripažinimo principas yra teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose kertinis akmuo, ir paragino Tarybą bei Komisiją priimti šiam principui įgyvendinti skirtą priemonių programą;
- (4) 2000 m. lapkričio 30 d. buvo priimta bendra Komisijos ir Tarybos priemonių, kuriomis įgyvendinamas teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose tarpusavio pripažinimo principas, programa⁽³⁾. Toje programoje su kolizinių teisės normų derinimu susijusios priemonės apibrėžiamos kaip priemonės, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos teismo sprendimų tarpusavio pripažinimui, ir joje numatyta parengti aktą sutuoktinių turto teisinio režimo ir nesusituokusių porų išsiskyrimo turtinių pasekmių klausimais;
- (5) 2004 m. lapkričio 4–5 d. Briuselyje įvykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime buvo priimta nauja programa – „Hagos programa: laisvės, saugumo ir teisingumo stiprinimas Europos Sąjungoje“⁽⁴⁾. Šioje programoje Taryba paprašė Komisijos pateikti Žaliąją knygą dėl kolizinių teisės normų, susijusių su sutuoktinių turto teisiniu režimu klausimais, įskaitant jurisdikcijos ir tarpusavio pripažinimo klausimą. Šioje programoje taip pat pabrėžta, kad būtina patvirtinti šios srities priemonę;

⁽¹⁾ OLL 159, 2016 6 16, p. 16.

⁽²⁾ 2016 m. birželio 23 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL C 12, 2001 1 15, p. 1.

⁽⁴⁾ OL C 53, 2005 3 3, p. 1.

- (6) 2006 m. liepos 17 d. Komisija priėmė Žaliąją knygą dėl kolizinių teisės normų, susijusių su sutuoktinių turto teisinių režimų klausimais, įskaitant jurisdikcijos ir tarpusavio pripažinimo klausimą. Šia Žaliąja knyga pradėtos plačios konsultacijos dėl visų sunkumų, kuriuos Europoje poros patiria likviduodamos jų bendrą turtą, ir dėl prieinamų teisinės gynybos priemonių. Žaliojoje knygoje taip pat išnagrinėti visi tarptautinės privatinės teisės klausimai, su kuriais susiduria poros, sudariusios kitokių formų nei santuoka sąjungą, įskaitant partnerystę įregistruojusias poras, ir tokioms sąjungoms būdingi klausimai;
- (7) 2009 m. gruodžio 10–11 d. Briuselyje įvykusiame susitikime Europos Vadovų Taryba patvirtino naują daugiametę programą „Stokholmo programa – atvira ir saugi Europa piliečių labui ir saugumui“⁽¹⁾. Toje programoje Europos Vadovų Taryba nusprendė, kad abipusio pripažinimo principas turėtų būti taikomas ir kitoms svarbioms kasdienio gyvenimo sritims, kurioms jis kol kas nėra taikomas, pavyzdžiui, poros išsiskyrimo turtinėms pasekmėms, tuo pačiu metu atsižvelgiant į valstybių narių teisės sistemas, įskaitant viešąją tvarką (*ordre public*), ir nacionalines tradicijas šioje srityje;
- (8) 2010 m. spalio 27 d. priimtame dokumente „2010 m. ES pilietybės ataskaita. Kliūčių ES piliečių teisėms šalinimas“ Komisija pranešė, kad pateiks pasiūlymą dėl teisės akto, kuriuo bus sudarytos sąlygos pašalinti kliūtis laisvam asmenų judėjimui, visų pirma sunkumus, kuriuos poros patiria valdydamos arba dalydamos savo turtą;
- (9) 2011 m. kovo 16 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų sutuoktinių turto teisinių režimų klausimais pripažinimo ir vykdymo ir pasiūlymą dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų dėl registruotų partnerysčių turtinių pasekmių pripažinimo ir vykdymo;
- (10) 2015 m. gruodžio 3 d. susitikime Taryba padarė išvadą, kad vienbalsiškumas dėl pasiūlymų dėl reglamentų dėl sutuoktinių turtinių teisinių režimų ir registruotų partnerysčių turtinių pasekmių priėmimui negali būti pasiektas ir todėl šios srities bendradarbiavimo tikslai per pagrįstą laiką Sąjungos bendrai negali būti pasiekti;
- (11) 2015 m. gruodžio mėn.–2016 m. vasario mėn. Belgija, Bulgarija, Čekija, Vokietija, Graikija, Ispanija, Prancūzija, Kroatija, Italija, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Austrija, Portugalija, Slovėnija, Suomija ir Švedija pateikė prašymus Komisijai, kuriuose nurodė, kad jos norėtų pradėti tvirtesnę tarpusavio bendradarbiavimą tarptautinių porų turto teisinio režimo srityje, konkrečiai jurisdikcijos, taikytinos teisės ir teismo sprendimų sutuoktinių turto teisinių režimų klausimais pripažinimo ir vykdymo ir dėl registruotų partnerysčių turtinių pasekmių turtinių pasekmių srityje taikytinos jurisdikcijos, teisės ir teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo srityje, kartu prašydamos Komisijos šiuo tikslu pateikti pasiūlymą Tarybai. 2016 m. kovo mėn. laišku Komisijai Kipras pareiškė norą dalyvauti nustatant tvirtesnę bendradarbiavimą; Kipras vėliau pakartojo šį pageidavimą Tarybos darbo metu;
- (12) 2016 m. birželio 9 d. Taryba priėmė Sprendimą (ES) 2016/954, kuriuo leidžiamas toks tvirtesnis bendradarbiavimas;
- (13) pagal SESV 328 straipsnio 1 dalį pradėtas tvirtesnis bendradarbiavimas yra atviras visoms valstybėms narėms, jei laikomasi visų dalyvavimo sąlygų, nustatytų sprendime, kuriuo suteiktas leidimas bendradarbiauti. Jis taip pat atviras joms bet kuriuo kitu metu, jei, be minėtų sąlygų, laikomasi toje struktūroje jau priimtų aktų. Komisija ir tvirtesniame bendradarbiavime dalyvaujančios valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jos skatins dalyvauti kiek įmanoma daugiau valstybių narių. Šis reglamentas turėtų būti privalomas visas ir tiesiogiai taikomas tik tose valstybėse narėse, kurios dalyvauja tvirtesniame bendradarbiavime, jurisdikcijos, taikytinos teisės ir teismo sprendimų dėl tarptautinių porų turtinių režimų, kurie apima sutuoktinių turto teisinius režimus ir registruotų partnerysčių turtines pasekmes, pripažinimo ir vykdymo srityje, taikant Sprendimą (ES) 2016/954, arba taikant sprendimą, priimtą pagal SESV 331 straipsnio 1 dalies antrą arba trečią pastraipą;
- (14) vadovaujantis SESV 81 straipsniu, šis reglamentas turėtų būti taikomas tais atvejais, kai registruotų partnerysčių turtinių pasekmių klausimai yra tarpvalstybinio pobūdžio;

⁽¹⁾ OL C 115, 2010 5 4, p. 1.

- (15) siekiant nesužlugdyti poroms užtikrinti teisinį tikrumą dėl jų turto ir tam tikrą nuspėjamumą, visos registruotų partnerystėms turtinėms pasekmėms taikytinos taisyklės turėtų būti nustatytos viename instrumente;
- (16) įvairių valstybių narių teisės aktuose numatyti skirtingi kitokių formų nei santuoka sąjungos sudarymo būdai, ir turėtų būti daromas skirtumas tarp porų, kurių sąjunga instituciškai įteisinta jų partnerystę įregistravus viešosios valdžios institucijoje, ir *de facto* kartu gyvenančių porų. Nors kai kuriose valstybėse narėse yra numatytos tokios *de facto* sąjungos, jos turėtų būti svarstomos atskirai nuo registruotų partnerystėms, kurių oficialus pobūdis sudaro galimybę atsižvelgti į jų specifines ypatybes ir Sąjungos teisės aktuose nustatyti šiuo klausimu taikytinas taisykles. Sklandžiam vidaus rinkos veikimui užtikrinti reikia pašalinti registruotą partnerystę sudariusiems asmenims kylančias kliūtis laisvam judėjimui, visų pirma tas kliūtis, kurios kelia sunkumų tokioms poroms administruojant arba dalijant savo turtą. Kad tie tikslai būtų pasiekti, šiame reglamente turėtų būti kartu išdėstytos nuostatos dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų, autentiškų dokumentų ir teisminių susitarimų pripažinimo arba atitinkamais atvejais, priėmimo, vykdytinumo ir vykdymo;
- (17) šiame reglamente turėtų būti reglamentuojami iš registruotų partnerystėms turtinių pasekmių kylantys klausimai. Šiame reglamente terminas „registruota partnerystė“ turėtų būti apibrėžtas tik šio reglamento taikymo tikslais. Konkretus šios sąvokos turinys ir toliau turėtų būti apibrėžiamas valstybių narių nacionaliniuose įstatymuose. Jokia šio reglamento nuostata neturėtų įpareigoti valstybės narės, kurios teisėje registruotos partnerystės institutas nenumatytas, savo nacionalinėje teisėje tokį institutą numatyti;
- (18) į šio reglamento taikymo sritį turėtų patekti visi registruotų partnerystėms turtinių pasekmių civilinės teisės aspektai – tiek kasdienis partnerių turto valdymas, tiek jo likvidavimas, visų pirma kaip poros išsiskyrimo ar vieno iš partnerių mirties rezultatas;
- (19) šis reglamentas neturėtų būti taikomas kitoms nei registruotų partnerystėms turtinės pasekmės civilinės teisės sritims. Aiškumo sumetimais turėtų būti aiškiai nurodyta, kad šis reglamentas netaikomas kai kuriems klausimams, kurie galėtų būti laikomi susijusiais su registruotų partnerystėms turtinėmis pasekmėmis;
- (20) todėl šis reglamentas neturėtų būti taikomas bendrojo partnerių veiksnio klausimams; tačiau tam tikriems su turtu susijusiems vieno ar abiejų partnerių įgaliojimams ir teisėms – tiek tarpusavyje, tiek trečiųjų asmenų atžvilgiu, turėtų būti taikomas šis reglamentas;
- (21) šis reglamentas neturėtų būti taikomas kitiems preliminariems klausimams, pavyzdžiui, registruotos partnerystės buvimui, galiojimui ar pripažinimui, kuriems taikomi valstybių narių nacionaliniai įstatymai, įskaitant jų tarptautinės privatinės teisės taisykles;
- (22) partnerių tarpusavio išlaikymo prievolės reglamentuoja Tarybos reglamentas (EB) Nr. 4/2009 ⁽¹⁾, todėl joms neturėtų būti taikomas šis reglamentas; jis taip pat neturėtų būti taikomas mirusio partnerio turto paveldėjimo klausimams, nes jiems taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 650/2012 ⁽²⁾;
- (23) teisė perkelti vieno partnerio registruotos partnerystės metu sukauptas teises į senatvės ar neįgalumo pensiją – neatsižvelgiant į šių teisių pobūdį, – iš kurių per registruotos partnerystės laikotarpį nebuvo gauta pensijos pajamų, kitam partneriui arba tokių teisių tarp jų patikslinimas, atsižvelgiant į valstybėse narėse veikiančias konkrečias sistemas, yra klausimai, kurie turėtų būti pašalinti iš šio reglamento taikymo srities. Tačiau ši išimtis turėtų būti aiškinama griežtai. Todėl šis reglamentas turėtų reglamentuoti visų pirma pensijos pajamų klasifikavimą, per registruotos partnerystės laikotarpį vienam partneriui jau išmokėtų sumų ir galimos kompensacijos, kuri būtų suteikta, kai pensijos įmokos buvo mokamos iš bendro turto, atveju, klausimus;

⁽¹⁾ 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje (OL L 7, 2009 1 10, p. 1).

⁽²⁾ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 650/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais priėmimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo (OL L 201, 2012 7 27, p. 107).

- (24) šiuo reglamentu turėtų būti leidžiama sukurti arba perleisti iš registruotų partnerysčių turtinių pasekmių kylančią teisę į nekilnojamąjį arba kilnojamąjį turtą, kaip numato registruotų partnerysčių turtinėms pasekmėms taikytina teisė. Tačiau tai neturėtų daryti poveikio kai kurių valstybių narių nacionalinėje teisėje žinomų teisių *in rem* ribotam skaičiui (*numerus clausus*). Neturėtų būti reikalaujama, kad valstybė narė pripažintų teisę *in rem*, susijusią su toje valstybėje narėje esančiu turtu, jei atitinkama teisė *in rem* nėra žinoma jos teisėje;
- (25) tačiau siekiant, kad partneriams būtų sudaryta galimybė kitoje valstybėje narėje naudotis teisėmis, kurios buvo sukurtos arba jiems perleistos kilus registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms, šiame reglamente turėtų būti numatytas nežinomos teisės *in rem* pritaikymas pagal panašiausią tos kitos valstybės narės teisėje numatytą lygiavertę teisę. Atliekant tokį pritaikymą, turėtų būti atsižvelgiama į tikslus ir interesus, kurių siekiama konkrečia teise *in rem*, ir su ja siejamas pasekmes. Nustatant panašiausią lygiavertę nacionalinę teisę, dėl papildomos informacijos apie tos teisės pobūdį ir poveikį galima kreiptis į valstybės, kurios teisė buvo taikoma registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms, valdžios institucijas arba kompetentingus asmenis. Tuo tikslu galėtų būti naudojamosi esamais teisminio bendradarbiavimo civilinėse ir komercinėse bylose tinklais, taip pat bet kokiomis kitomis turimomis priemonėmis, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos suprasti užsienio teisę;
- (26) tai, kad atliekamas nežinomų teisių *in rem* pritaikymas, kaip tai yra aiškiai numatyta šiame reglamente, neturėtų užkirsti kelio kitų formų pritaikymui taikant šį reglamentą;
- (27) šis reglamentas neturėtų būti taikomas teisės į nekilnojamąjį arba kilnojamąjį turtą registravimui keliamiems reikalavimams. Todėl registravimo teisinės sąlygos ir būdas bei institucijos (pavyzdžiui, žemės kadastrai arba notarai), kurioms suteikti įgaliojimai tikrinti, ar laikomasi visų reikalavimų ir ar pakanka pateiktų ar parengtų dokumentų arba ar juose pateikta reikiama informacija, turėtų būti nustatomi pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę (nekilnojamojo turto atveju – pagal *lex rei sitae*). Visų pirma institucijos gali tikrinti, ar partnerio teisė į turtą, nurodytą registruoti pateiktame dokumente, yra ta teisė, kuri kaip tokia yra įregistruota registre arba kuri yra kitaip nurodyta pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę. Siekiant išvengti dokumentų dubliavimo, registravimo institucijos turėtų priimti tokius kitoje valstybėje narėje kompetentingų valdžios institucijų parengtus dokumentus, kurių judėjimas numatytas šiame reglamente. Tai neturėtų trukdyti registravimo procese dalyvaujančioms valdžios institucijoms prašyti asmenį, kuris pateikia prašymą dėl registravimo, pateikti tokią papildomą informaciją arba tokius papildomus dokumentus, kurie reikalingi pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę, pavyzdžiui, informaciją arba dokumentus, susijusius su mokesčių mokėjimu. Kompetentinga valdžios institucija gali asmeniui, kuris pateikia prašymą dėl registravimo, nurodyti, kaip galima pateikti trūkstamą informaciją ar dokumentus;
- (28) šis reglamentas taip pat neturėtų būti taikomas teisės įregistravimo registre pasekmėms. Todėl tai, ar įregistravimo poveikis yra, pavyzdžiui, deklaratyvus ar sukuriančiojo pobūdžio, turėtų būti nustatoma pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę. Taigi tais atvejais, kai, pavyzdžiui, teisei į nekilnojamąjį turtą įgyti reikalingas registravimas registre pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę, siekiant užtikrinti registrų *erga omnes* poveikį arba užtikrinti teisinių sandorių apsaugą, tokio įgijimo momentą turėtų reglamentuoti tos valstybės narės teisė;
- (29) šiame reglamente turėtų būti atsižvelgta į įvairias valstybėse narėse taikomas sistemas, skirtas registruotų partnerysčių turtinių pasekmių klausimams nagrinėti. Todėl šiame reglamente terminas „teismas“ turėtų būti aiškinamas plačiai ir apimti ne tik teismines funkcijas vykdančius teismus griežta žodžio prasme, bet ir, pavyzdžiui, notarus kai kuriose valstybėse narėse, kurie tam tikrais registruotų partnerysčių turtinių pasekmių klausimais vykdo teismines funkcijas kaip teismai, taip pat notarus bei teisės specialistus, kurie kai kuriose valstybėse narėse, nagrinėdami registruotos partnerystės turtinių pasekmių klausimus, vykdo teismines funkcijas vadovaudamiesi teismo suteiktais įgaliojimais. Visiems teismams, kaip apibrėžta šiame reglamente, turėtų būti privalomos šiame reglamente išdėstytos jurisdikcijos taisyklės. Priešingai, terminas „teismas“ neturėtų apimti valstybės narės neteisminių institucijų, kurioms pagal nacionalinę teisę suteikti įgaliojimai nagrinėti registruotų partnerysčių turtinių pasekmių klausimus, pavyzdžiui, daugumos valstybių narių notarų tais atvejais, kai jie nevykdo teisminių funkcijų;
- (30) pagal šį reglamentą visiems notarams, kurie valstybėse narėse yra kompetentingi registruotų partnerysčių turtinių pasekmių klausimais, turėtų būti suteikta galimybė naudotis tokia kompetencija. Tai, ar atitinkamos valstybės narės notarams privalomos šiame reglamente išdėstytos jurisdikcijos taisyklės, turėtų priklausyti nuo to, ar pagal šį reglamentą jie priskiriami „teismams“;

- (31) valstybėse narėse notarų aktų, išduotų registruotų partnerystės turtinių pasekmių klausimais, judėjimas turėtų vykti pagal šį reglamentą. Tais atvejais, kai notariškai vykdo teismines funkcijas, jurisdikcijos taisyklės, nustatytos šiame reglamente, jiems turėtų būti privalomos, o jų priimtų sprendimų judėjimas turėtų vykti pagal šio reglamento nuostatas dėl teismo sprendimų pripažinimo, vykdytinumo ir vykdymo. Tais atvejais, kai notariškai nevykdo teisminių funkcijų, jurisdikcijos taisyklės jiems neturėtų būti privalomos, o jų išduotų autentiškų dokumentų judėjimas turėtų vykti laikantis šio reglamento nuostatų dėl autentiškų dokumentų;
- (32) siekiant atsižvelgti į didėjantį porų judumą ir sudaryti palankesnes sąlygas tinkamam teisingumo vykdymui, šiame reglamente nustatytais jurisdikcijos taisyklėmis piliečiams turėtų būti sudaryta galimybė įvairias susijusias procedūras sutvarkyti tos pačios valstybės narės teismuose. Tuo tikslu šiuo reglamentu turėtų būti siekiama jurisdikciją registruotų partnerystės turtinių pasekmių klausimais sutelkti toje valstybėje narėje, į kurios teismus kreiptasi dėl vieno iš partnerių turto paveldėjimo klausimo išsprendimo pagal Reglamentą (ES) Nr. 650/2012 arba dėl registruotos partnerystės nutraukimo ar pripažinimo negaliojančia;
- (33) šiame reglamente turėtų būti nustatyta, kad tais atvejais, kai valstybės narės teisme, į kurį kreiptasi pagal Reglamentą (ES) Nr. 650/2012, nagrinėjama byla dėl vieno iš partnerių turto paveldėjimo, tos valstybės teismai turėtų turėti jurisdikciją priimti sprendimą su ta paveldėjimo byla susijusiais registruotų partnerystės turtinių pasekmių klausimais;
- (34) analogiškai, registruotos partnerystės turtinių pasekmių klausimus, kylančius nagrinėjant bylą valstybės narės teisme, į kurį kreiptasi su prašymu nutraukti ar pripažinti negaliojančia registruotą partnerystę, turėtų nagrinėti tos valstybės narės teismai, jei partneriai sutinka;
- (35) tais atvejais, kai registruotų partnerystės turtinės pasekmės nėra susijusios su valstybės narės teisme nagrinėjama vieno iš partnerių turto paveldėjimo arba registruotos partnerystės nutraukimo ar pripažinimo negaliojančia byla, šiame reglamente turėtų būti numatyta siejamųjų kriterijų jurisdikcijai nustatyti eilė, pradedant partnerių įprastine gyvenamąja vieta kreipimosi į teismą momentu. Paskutinėje kriterijų jurisdikcijai nustatyti eilės pozicijoje turėtų būti valstybės narės, pagal kurios teisę partnerystė buvo privalomai įregistruota siekiant ją sudaryti, kriterijus. Šie kriterijai atspindėtų didėjantį piliečių judumą ir užtikrinti, kad partnerius ir valstybę narę, kurioje naudojama jurisdikcija, sietų realus siejamasis veiksnys;
- (36) atsižvelgiant į tai, kad registruotos partnerystės institutas nėra numatytas visose valstybėse narėse, valstybės narės, kurios teisėje registruotos partnerystės institutas nenumatytas, teismams gali išimtiniais atvejais reikėti atsisakyti jurisdikcijos pagal šį reglamentą. Tokiu atveju teismai turi veikti greitai, o suinteresuota šalis turėtų turėti galimybę ieškinį pateikti bet kurioje kitoje valstybėje narėje, kurios atžvilgiu esama siejamojo veiksnio jurisdikcijai suteikti, neatsižvelgiant į šių jurisdikcijos pagrindų eiliškumą, kartu nepažeidžiant šalių autonomiškumo. Bet kuriam teismui, į kurį kreiptasi po jurisdikcijos atsisakymo, išskyrus valstybės narės, pagal kurios teisę registruota partnerystė buvo sudaryta, teismus, turinčiam jurisdikciją pagal susitarimą dėl jurisdikcijos arba pagal atsakovo atvykimą į teismą, taip pat gali išimtiniais atvejais reikėti atsisakyti jurisdikcijos esant tokioms pačioms sąlygoms. Galiausiai, jei nė vienas teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti situacijos pagal kitas šio reglamento nuostatas, siekiant išvengti atsisakymo vykdyti teisingumą rizikos šiame reglamente turėtų būti nustatyta alternatyvi jurisdikcijos taisyklė;
- (37) siekiant užtikrinti didesnę teisinį tikrumą, numatomumą ir šalių autonomiją, šiuo reglamentu šalims turėtų būti sudaryta galimybė tam tikromis aplinkybėmis sudaryti susitarimą dėl jurisdikcijos, pagal kurią jurisdikciją turėtų taikytinos teisės valstybės narės teismai arba valstybės narės, pagal kurios teisę registruota partnerystė buvo sudaryta, teismai;
- (38) šiuo reglamentu neturėtų būti užkirstas kelias šalims pasirinktoje valstybėje narėje taikiai išspręsti bylą ne teismo tvarka, pavyzdžiui, kreipiantis į notarą, kai tai įmanoma pagal tos valstybės narės teisę. Taip turėtų būti net ir tuo atveju, jei registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms taikytina teisė nėra tos valstybės narės teisė;
- (39) siekiant užtikrinti, kad visų valstybių narių teismai galėtų vienodais pagrindais naudotis jurisdikcija registruotų partnerystės turtinių pasekmių atžvilgiu, šiame reglamente turėtų būti nustatytas baigtinis pagrindų, kuriais remiantis gali būti naudojama tokia papildoma jurisdikcija, sąrašas;

- (40) siekiant visų pirma ištaisyti dėl atsisakymo vykdyti teisingumą susidariusią padėtį, į šį reglamentą turėtų būti įtraukta nuostata dėl *forum necessitatis*, pagal kurią valstybės narės teismui išimtinėmis aplinkybėmis būtų leidžiama priimti sprendimą dėl registruotos partnerystės, kuri yra glaudžiai susijusi su trečiąja valstybe, turitinių pasekmių. Gali būti laikoma, kad tokios išimtinės aplinkybės yra tuomet, kai paaiškėja, kad atitinkamoje trečiojoje valstybėje teismo procesas neįmanomas, pavyzdžiui, dėl pilietinio karo, arba kai pagrįstai negalima tikėtis, kad vienas iš partnerių pradės teismo procesą toje valstybėje ar jame dalyvaus. Tačiau *forum necessitatis* grindžiama jurisdikcija turėtų būti naudojama tik tuo atveju, kai byla yra pakankamai susijusi su teismo, į kurį kreiptasi, valstybe narė;
- (41) siekiant darnaus teisingumo sistemos veikimo, turėtų būti vengiama skirtingose valstybėse narėse priimti tarpusavyje nesuderinamus teismo sprendimus. Tuo tikslu šiame reglamente turėtų būti numatytos bendrosios procesinės taisyklės, panašios į kituose teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose srities Sąjungos teisės aktuose numatytas taisykles. Viena iš tokių procesinių taisyklių yra *lis pendens* taisyklė, kuri bus taikoma, jei ta pati registruotos partnerystės turitinių pasekmių byla yra iškelta skirtinguose skirtingų valstybių narių teismuose. Tuomet pagal tą taisyklę bus nustatoma, kuris teismas turėtų toliau nagrinėti bylą;
- (42) siekiant suteikti piliečiams galimybę naudotis vidaus rinkos teikiamais privalumais ir kartu užtikrinti visišką teisinį tikrumą, šiuo reglamentu partneriams turėtų būti sudaryta galimybė iš anksto žinoti jų registruotos partnerystės turitinių pasekmių taikytiną teisę. Todėl, siekiant išvengti prieštarų rezultatų, turėtų būti nustatytos suderintos kolizinės normos. Pagrindine norma turėtų būti užtikrinta, kad registruotos partnerystės turitines pasekmes reglamentuotų numatoma teisė, su kuria registruota partnerystė yra glaudžiai susijusi. Teisinio tikrumo sumetimais ir siekiant išvengti suskaidymo, taikytina teisė turėtų reglamentuoti visas registruotos partnerystės turitines pasekmes, t. y. visas turitines pasekmes, kurias sukelia registruota partnerystė, neatsižvelgiant į turto pobūdį ir į tai, ar turtas yra kitoje valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje;
- (43) pagal šį reglamentą nustatyta teisė turėtų būti taikoma net ir tuo atveju, jei ji nėra valstybės narės teisė;
- (44) siekiant sudaryti palankesnes galimybes partneriams valdyti savo turtą, šiuo reglamentu jiems turėtų būti leista iš kurios nors teisės, su kuria juos sieja glaudus ryšys, pavyzdžiui, dėl jų įprastinės gyvenamosios vietos arba pilietybės, pasirinkti jų registruotos partnerystės turitinių pasekmių taikytiną teisę, neatsižvelgiant į turto pobūdį ar jo buvimo vietą. Tačiau, siekiant išvengti atvejų, kai pasirinkta teisė nenumato jokių pasekmių ir tokiu būdu partnerius paliekant teisiniame vakuume, turėtų būti pasirenkama tik tokia teisė, kurioje registruotai partnerystei priskiriamos turitines pasekmes. Šis pasirinkimas gali būti atliekamas bet kuriuo metu, prieš registruojant partnerystę, partnerystės registravimo metu arba per visą registruotos partnerystės laikotarpį;
- (45) Siekiant užtikrinti sandorių teisinį tikrumą ir užkirsti kelią bet kokiam registruotų partnerystės turitinių pasekmių taikytinos teisės pakeitimui apie tai nepranešus partneriams, neturėtų būti daroma jokių registruotos partnerystės turitinių pasekmių taikytinos teisės pakeitimų, išskyrus atvejus, kai šalis aiškiai pareiškia prašymą. Toks partnerių padarytas pakeitimas neturėtų galioti atgaline tvarka, išskyrus atvejus, kai partneriai tai aiškiai nurodo. Bet kuriuo atveju pakeitimu negali būti pažeidžiamos trečiųjų asmenų teisės;
- (46) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir sudaryti palankesnes galimybes kreiptis į teismą, normos dėl susitarimo dėl taikytinos teisės pasirinkimo formalus ir turinio galiojimo požiūriu turėtų būti apibrėžtos taip, kad būtų sudarytos palankesnės galimybės partneriams pasirinkti remiantis turima informacija ir kad būtų paisoma jų sutikimo. Kalbant apie formalų galiojimą, turėtų būti nustatytos tam tikros apsaugos priemonės siekiant užtikrinti, kad partneriai suvoktų savo pasirinkimo pasekmes. Susitarimas dėl taikytinos teisės pasirinkimo turėtų būti bent rašytinės formos, nurodoma data ir jį pasirašyti turėtų abi šalys. Tačiau jei valstybės narės, kurioje susitarimo sudarymo momentu yra abiejų partnerių įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje yra nustatyta papildomų formalus galiojimo taisyklių, turėtų būti laikomasi tų taisyklių. Pavyzdžiui, valstybėje narėje tokių papildomų formalųjų taisyklių gali būti tuo atveju, kai susitarimas įtraukiamas į susitarimą dėl partnerių turto. Jei susitarimo sudarymo momentu partnerių įprastinė gyvenamoji vieta yra skirtingose valstybėse narėse, kurių teisėje nustatytos skirtingos formaliosios taisyklės, pakaktų, kad būtų laikomasi vienos iš tų valstybių formalųjų taisyklių. Jei susitarimo sudarymo momentu tik vieno iš partnerių įprastinė gyvenamoji vieta yra valstybėje narėje, kurios teisėje nustatytos papildomos formaliosios taisyklės, turėtų būti laikomasi tų taisyklių;
- (47) susitarimas dėl partnerių turto yra vienas iš partnerių turto tvarkymo būdų, kuris nėra vienodai priimtinas ir pripažįstamas valstybėse narėse. Siekiant, kad pagal susitarimą dėl partnerių turto įgytas nuosavybės teisės būtų paprasčiau pripažinti valstybėse narėse, turėtų būti nustatytos taisyklės dėl susitarimo dėl partnerių turto formalus galiojimo. Susitarimas turėtų būti bent rašytinės formos, nurodyta jo sudarymo data ir pasirašytas

abiejų šalių. Tačiau susitarimas taip pat turėtų atitikti registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms taikytinoje teisėje nustatytus papildomus formalaus galiojimo reikalavimus, kaip nustatyta šiame reglamente ir valstybės narės, kurioje yra partnerių įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje. Šiame reglamente taip pat turėtų būti nustatyta, kuri teisė turi reglamentuoti tokio susitarimo turinio galiojimą;

- (48) tais atvejais, kai nepasirinkta taikytina teisė, siekiant suderinti numatomumą ir teisinį tikrumą, atsižvelgiant į poros gyvenimo faktines aplinkybes, šiuo reglamentu turėtų būti nustatyta, kad registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms taikoma valstybės, pagal kurios teisę partnerystė buvo privalomai įregistruota siekiant ją sudaryti, teisė;
- (49) tais atvejais, kai šiame reglamente daroma nuoroda į pilietybę kaip vieną iš siejamųjų veiksnių, klausimas, kaip traktuoti asmenį, kuris turi kelias pilietybes, yra preliminarus klausimas, kuriam šis reglamentas netaikomas, ir jis turėtų būti sprendžiamas pagal nacionalinę teisę, įskaitant, kai taikoma, tarptautines konvencijas, visapusiškai laikantis bendrųjų Sąjungos principų. Šio klausimo nagrinėjimas neturėtų daryti poveikio teisės pasirinkimo, padaryto remiantis šiuo reglamentu, galiojimui;
- (50) nustatant registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms taikytiną teisę, kai taikytina teisė nepasirinkta ir susitarimas dėl partnerių turto nesudarytas, valstybės narės teisminė institucija, vieno iš partnerių prašymu, išimtiniais atvejais, – kai partneriai į savo įprastinės gyvenamosios vietos valstybę yra persikėlę ilgam laikui, – turėtų galėti padaryti išvadą, kad tos valstybės teisė gali būti taikoma, jei partneriai ta teise rėmėsi. Bet kuriuo atveju negali būti pažeidžiamos trečiųjų asmenų teisės;
- (51) teisė, kuri yra nustatyta kaip teisė, taikytina registruotų partnerysčių turtinėms pasekmėms, turėtų jas reglamentuoti nuo vieno ar abiejų partnerių turto klasifikavimo į skirtingas kategorijas registruotos partnerystės metu ir po jos nutraukimo iki turto likvidavimo. Ji turėtų apimti registruotos partnerystės turtinių pasekmių poveikį vieno iš partnerių ir trečiųjų asmenų teisiniams santykiams. Tačiau registruotų partnerysčių turtinėms pasekmėms taikytina teisė, kaip teisė, kuri reglamentuoja tokį poveikį, vienas iš partnerių trečiojo asmens atžvilgiu gali remtis tik tokiu atveju, kai partnerio ir trečiojo asmens teisiniai santykiai atsirado tuo metu, kai trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti apie tą teisę;
- (52) viešojo intereso, pavyzdžiui, politinės, socialinės ar ekonominės santvarkos apsaugos, sumetimais turėtų būti pagrįsta galimybė valstybių narių teismams ir kitoms kompetentingoms valdžios institucijoms išimtiniais atvejais taikyti išimtis, grindžiamas viršesnėmis privalomosiomis nuostatomis. Atitinkamai, sąvoka „viršesnės privalomosios nuostatos“ turėtų apimti imperatyvaus pobūdžio normas, pavyzdžiui, šeimos būsto apsaugos normas. Tačiau, siekiant išlaikyti suderinamumą su šio reglamento bendroju tikslu, ši registruotų partnerysčių turtinėms pasekmėms taikytinos teisės taikymo išimtis turi būti aiškinama griežtai;
- (53) viešojo intereso sumetimais valstybių narių teismams ir kitoms kompetentingoms valdžios institucijoms, nagrinėjančioms registruotų partnerysčių turtinių pasekmių klausimus, turėtų būti sudaryta galimybė išimtinėmis aplinkybėmis nepaisyti tam tikrų užsienio teisės nuostatų, kai tokių nuostatų taikymas konkrečiu atveju būtų akivaizdžiai nesuderinamas su atitinkamos valstybės narės viešąja tvarka (*ordre public*). Tačiau teismams ar kitoms kompetentingoms valdžios institucijoms neturėtų būti galima taikyti viešosios tvarkos išimtį, siekiant nepaisyti kitos valstybės teisės arba atsisakyti pripažinti (arba, atitinkamai atvejais, atsisakyti priimti) arba vykdyti kitoje valstybėje narėje priimtą teismo sprendimą, autentišką dokumentą arba teisminį susitarimą, jei tai prieštarautų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijai (toliau – Chartija), ypač jos 21 straipsniui, kuriuo draudžiama bet kokios formos diskriminacija;
- (54) kadangi esama valstybių, kuriose veikia dvi arba daugiau teisės sistemų ar normų rinkinių, susijusių su klausimais, kuriuos reglamentuoja šis reglamentas, reikėtų numatyti nuostatą, kuria reglamentuojama, kokia apimtimi šis reglamentas taikomas skirtinguose tų valstybių teritoriniuose vienetuose;
- (55) atsižvelgiant į šio reglamento bendrąją tikslą, t. y. užtikrinti valstybėse narėse priimtų teismo sprendimų registruotų partnerysčių turtinių pasekmių klausimais tarpusavio pripažinimą, šiame reglamente turėtų būti nustatytos teismo sprendimų pripažinimo, vykdytinumo ir vykdymo taisyklės, panašios į kituose teisminio bendradarbiavimo civilinėse bylose srities Sąjungos teisės aktuose nustatytas taisyklės;

- (56) siekiant atsižvelgti į skirtingas valstybių narių sistemas, skirtas registruotų partnerystės turtinių pasekmių klausimams nagrinėti, šiuo reglamentu turėtų būti užtikrintas autentiškų dokumentų registruotų partnerystės turtinių pasekmių klausimais priėmimas ir vykdytinumas visose valstybėse narėse;
- (57) autentiški dokumentai kitoje valstybėje narėje turėtų turėti tokią pačią įrodomąją galią kaip ir kilmės valstybėje narėje arba kuo panašesnį poveikį. Nustatant konkretaus autentiško dokumento įrodomąją galią kitoje valstybėje narėje arba kuo panašesnį poveikį, turėtų būti atsižvelgiama į autentiško dokumento įrodomosios galios pobūdį ir apimtį kilmės valstybėje narėje. Todėl tai, kokią įrodomąją galią konkretus autentiškas dokumentas turėtų turėti kitoje valstybėje narėje, priklausys nuo kilmės valstybės narės teisės;
- (58) autentiško dokumento „autentiškumas“ turėtų būti savarankiška sąvoka, apimanti tokius elementus kaip dokumento tikrumas, reikalavimai dėl dokumento formos, dokumentą rengiančios valdžios institucijos įgaliojimai ir procedūra, kurios laikantis rengiamas dokumentas. Ši sąvoka taip pat turėtų apimti faktinius elementus, kuriuos atitinkama valdžios institucija užfiksuoja autentiškame dokumente, pavyzdžiui, tai, kad nurodytos šalys nurodytą dieną kreipėsi į tą instituciją ir kad jos padarė nurodytus pareiškimus. Šalis, norinti ginčyti autentiško dokumento autentiškumą, turėtų tai padaryti autentiško dokumento kilmės valstybės narės kompetentingame teisme pagal tos valstybės narės teisę;
- (59) terminas „autentiškame dokumente užfiksuoti teisiniai veiksmai arba teisiniai santykiai“ turėtų būti aiškinamas kaip nuoroda į autentiškame dokumente užfiksuotą materialųjį turinį. Šalis, norinti ginčyti autentiškame dokumente užfiksuotus teisinius veiksmus arba teisinius santykius, turėtų tai padaryti teismuose, kurie turi jurisdikciją pagal šį reglamentą; sprendimą dėl nugincijimo šie teismai turėtų priimti pagal registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms taikytiną teisę;
- (60) jei su autentiškame dokumente užfiksuotais teisiniais veiksmais arba teisiniais santykiais susijęs klausimas iškeliamas kaip nepagrindinis klausimas nagrinėjant bylą valstybės narės teisme, pastarasis teismas turėtų turėti jurisdikciją to klausimo atžvilgiu;
- (61) kol nagrinėjami prieštaravimai, ginčijamas autentiškas dokumentas valstybėje narėje, kuri nėra kilmės valstybė narė, neturėtų turėti jokios įrodomosios galios. Jei prieštaravimas yra susijęs tik su konkrečiu klausimu dėl autentiškame dokumente užfiksuotų teisinių veiksmų arba teisinių santykių, atitinkamas autentiškas dokumentas valstybėje narėje, kuri nėra kilmės valstybė narė, neturėtų turėti jokios įrodomosios galios ginčijamo klausimo atžvilgiu, kol nagrinėjami prieštaravimai. Autentiškas dokumentas, kuris jį užginčijus yra paskelbtas negaliojančiu, nebeturėtų turėti jokios įrodomosios galios;
- (62) jei taikant šį reglamentą valdžios institucijai pateikiami du nesuderinami autentiški dokumentai, ji turėtų įvertinti, kuriam autentiškam dokumentui turėtų būti teikiama pirmenybė (jei pirmenybė apskritai teiktina) atsižvelgiant į konkrečios bylos aplinkybes. Tais atvejais, kai atsižvelgiant į tas aplinkybes nėra aišku, kuriam autentiškam dokumentui turėtų būti teikiama pirmenybė (jei pirmenybė apskritai teiktina), sprendimą dėl šio klausimo turėtų priimti teismai, kurie turi jurisdikciją pagal šį reglamentą, arba, tuo atveju, kai klausimas bylos nagrinėjimo metu iškeliamas kaip nepagrindinis klausimas – teismas, kuriame nagrinėjama ta byla. Tuo atveju, kai yra nesuderinami autentiškas dokumentas ir teismo sprendimas, turėtų būti atsižvelgta į teismo sprendimų nepripažinimo pagrindus pagal šį reglamentą;
- (63) teismo sprendimo dėl registruotos partnerystės turtinių pasekmių pripažinimas ir vykdymas pagal šį reglamentą jokiū būdu neturėtų reikšti registruotos partnerystės, kuri sukūrė prielaidas tokiam sprendimui, pripažinimo;
- (64) turėtų būti apibrėžtas šio reglamento ir dvišalių arba daugiašalių konvencijų dėl registruotų partnerystės turtinių pasekmių, kurių šalys yra valstybės narės, santykis;
- (65) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas šio reglamento taikymui, turėtų būti numatyta valstybių narių pareiga pranešti tam tikrą informaciją apie savo teisės aktus ir procedūras, susijusius su registruotų partnerystės turtinėmis pasekmėmis, per Tarybos sprendimu 2001/470/EB ⁽¹⁾ sukurtą Europos teisminį tinklą civilinėse ir

(¹) 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos sprendimas, sukuriantis Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose (OL L 174, 2001 6 27, p. 25).

komercinėse bylose. Siekiant, kad *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* būtų galima laiku paskelbti visą šio reglamento taikymui praktikoje svarbią informaciją, valstybės narės taip pat turėtų pranešti tokią informaciją Komisijai iki šio reglamento taikymo pradžios;

- (66) analogiškai, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas šio reglamento taikymui ir sudaryti galimybę naudotis šiuolaikinėmis ryšių technologijomis, turėtų būti nustatytos liudijimų, kurie turi būti pateikti teikiant prašymą paskelbti teismo sprendimą, autentišką dokumentą arba teisminį susitarimą vykdytinu, standartinės formos;
- (67) skaičiuojant šiame reglamente numatytus terminus ir laikotarpius, turėtų būti taikomas Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71 ⁽¹⁾;
- (68) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai nustatyti ir vėliau iš dalies pakeisti liudijimus ir formas, susijusius su teismo sprendimų, teisminių susitarimų ir autentiškų dokumentų paskelbimu vykdytinais. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ⁽²⁾;
- (69) patariamoji procedūra turėtų būti taikoma įgyvendinimo aktams, kuriais nustatomi ir vėliau iš dalies keičiami šiame reglamente numatyti liudijimai ir formos, priimti, laikantis šio reglamento;
- (70) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. laisvo asmenų judėjimo Sąjungoje, partnerių galimybės nustatyti tarpusavio turtinius santykius ir turtinius santykius su kitais asmenimis bendro gyvenimo metu ir likviduojant jų turtą, didesnio numatomumo ir teisinio tikrumo, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl šio reglamento masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, prireikus valstybėms narėms tvirčiau bendradarbiaujant. Laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga turi kompetenciją imtis veiksmų. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (71) šiuo reglamentu paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi Chartijoje, ypač 7, 9, 17, 21 ir 47 straipsniuose atitinkamai dėl teisės į privatų ir šeimos gyvenimą, teisės kurti šeimą pagal nacionalinius įstatymus, teisės į nuosavybę, bet kokios formos diskriminacijos uždraudimo ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, pripažintų principų. Valstybių narių teismai ir kitos kompetentingos valdžios institucijos turėtų taikyti šį reglamentą laikydamiesi tų teisių ir principų,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

TAIKYMO SRITIS IR APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas registruotų partnerysčių turtinių pasekmių klausimams.

Jis netaikomas mokesčių, muitų ar administravimo klausimams.

2. Šis reglamentas netaikomas:

- a) partnerių veiksniumi;
- b) registruotos partnerystės buvimui, galiojimui ar pripažinimui;

⁽¹⁾ 1971 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, nustatantis terminams, datoms ir laikotarpiams taikytinas taisyklės (OL L 124, 1971 6 8, p. 1).

⁽²⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- c) išlaikymo prievolėms;
- d) mirusio partnerio turto paveldėjimui;
- e) socialinei apsaugai;
- f) teisei registruotos partnerystės nutraukimo arba pripažinimo negaliojančia atveju perkelti vieno partnerio teises į senatvės ar neįgalumo pensiją, sukauptas registruotos partnerystės metu, iš kurių per registruotos partnerystės laikotarpį nebuvo gauta pensijos pajamų, kitam partneriui arba tokių teisių tarp jų patikslinimui;
- g) teisių *in rem* į turtą pobūdžiui ir
- h) visoms registre įregistruotoms teisėms į nekilnojamąjį ar kilnojamąjį turtą, įskaitant tokiam teisių įregistravimui keliamus teisinius reikalavimus, ir tokių teisių įregistravimo arba jų neįregistravimo registre pasekmėms.

2 straipsnis

Kompetencija registruotų partnerystėms turtinių pasekmių klausimais valstybėse narėse

Šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių valdžios institucijų kompetencijai spręsti registruotų partnerystėms turtinių pasekmių klausimus.

3 straipsnis

Apibrėžtys

1. Šiame reglamente:
 - a) registruota partnerystė – bendrą dviejų asmenų gyvenimą reglamentuojantis teisinis režimas, numatytas teisėje, kurio registravimas yra privalomas pagal tą teisę ir kuris atitinka formalius teisinius reikalavimus, kurie pagal tą teisę taikomi jo sukūrimui;
 - b) registruotos partnerystės turtinės pasekmės – visuma normų, reguliuojančių partnerių tarpusavio turtinius santykius ir jų santykius su trečiaisiais asmenimis, kurie atsiranda kaip teisinių santykių, sukurtų įregistravus partnerystę arba ją nutraukus, pasekmė;
 - c) susitarimas dėl partnerių turto – partnerių ar būsimų partnerių susitarimas, kuriuo jie nustato savo registruotos partnerystės turtines pasekmes;
 - d) autentiškas dokumentas – dokumentas registruotos partnerystės turtinių pasekmių klausimu, oficialiai parengtas arba įregistruotas valstybėje narėje kaip autentiškas dokumentas, kurio autentiškumas:
 - i) siejamas su parašu ir autentiško dokumento turiniu ir
 - ii) buvo nustatytas viešosios valdžios institucijos arba kitos valdžios institucijos, kurių tuo tikslu įgaliojo kilmės valstybė narė;
 - e) teismo sprendimas – valstybės narės teismo priimtas sprendimas registruotos partnerystės turtinių pasekmių klausimu, neatsižvelgiant į tai, kaip tas sprendimas gali būti įvardijamas, įskaitant teismo pareigūno sprendimą dėl bylinėjimosi išlaidų sumos nustatymo;
 - f) teisminis susitarimas – teismo patvirtintas arba teismo proceso metu teisme sudarytas susitarimas registruotos partnerystės turtinių pasekmių klausimu;
 - g) kilmės valstybė narė – valstybė narė, kurioje buvo priimtas teismo sprendimas, parengtas autentiškas dokumentas arba patvirtintas ar sudarytas teisminis susitarimas;
 - h) vykdymo valstybė narė – valstybė narė, kurioje prašoma paskelbti vykdytinu ir (arba) vykdyti teismo sprendimą, autentišką dokumentą ar teisminį susitarimą.

2. Šiame reglamente terminas „teismas“ reiškia bet kurią teisminę instituciją ir visas kitas valdžios institucijas bei teisės specialistus, kurie yra kompetentingi spręsti registruotų partnerystės turtinių pasekmių susijusius klausimus, kurie vykdo teismines funkcijas arba veikia vadovaudamiesi teisminės institucijos suteiktais įgaliojimais arba veikia jos prižiūrimi, jei tos kitos valdžios institucijos ir teisės specialistai garantuoja nešališkumą ir užtikrina visų šalių teisę būti išklaustytiems, ir jei jų sprendimai pagal valstybės narės, kurioje jie veikia, teisę:

- a) gali būti apeliacine tvarka apskūsti teisminei institucijai arba jos peržiūrėti ir
- b) turi panašią galią ir poveikį kaip ir teisminės institucijos sprendimas dėl to paties klausimo.

Valstybės narės pagal 64 straipsnį praneša Komisijai apie pirmoje pastraipoje nurodytas kitas valdžios institucijas ir teisės specialistus.

II SKYRIUS

JURISDIKCIJA

4 straipsnis

Jurisdikcija vieno iš partnerių mirties atveju

Tais atvejais, kai į valstybės narės teismą kreiptasi vieno iš registruotų partnerių paveldėjimo klausimais pagal Reglamentą (ES) Nr. 650/2012, tos valstybės teismai turi jurisdikciją priimti sprendimą su ta paveldėjimo byla susijusiais registruotos partnerystės turtinių pasekmių klausimais.

5 straipsnis

Jurisdikcija partnerystės nutraukimo ar pripažinimo negaliojančia byloje

1. Tais atvejais, kai į valstybės narės teismą kreiptasi, kad jis priimtų sprendimą dėl registruotos partnerystės nutraukimo ar pripažinimo negaliojančia, tos valstybės teismai turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl tos registruotos partnerystės turtinių pasekmių, susijusių su ta nutraukimo ar pripažinimo negaliojančia byla, jei partneriai taip susitaria.
2. Jei šio straipsnio 1 dalyje nurodytas susitarimas sudaromas prieš kreipiantis į teismą, kad jis priimtų sprendimą dėl registruotos partnerystės turtinių pasekmių klausimų, jis turi atitikti 7 straipsnį.

6 straipsnis

Jurisdikcija kitose byloje

Tais atvejais, kai nė vienas valstybės narės teismas neturi jurisdikcijos pagal 4 ar 5 straipsnius arba tuose straipsniuose nenurodytose byloje jurisdikciją priimti sprendimą dėl registruotos partnerystės turtinių pasekmių klausimu turi:

- a) valstybės narės, kurios teritorijoje kreipimosi į teismą momentu yra partnerių įprastinė gyvenamoji vieta, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,
- b) valstybės narės, kurios teritorijoje buvo partnerių paskutinė įprastinė gyvenamoji vieta, jeigu kreipimosi į teismą momentu vienas iš jų ten tebegyvena, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,
- c) valstybės narės, kurios teritorijoje kreipimosi į teismą momentu yra atsakovo įprastinė gyvenamoji vieta, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,
- d) valstybės narės, kurios pilietybę kreipimosi į teismą momentu yra bendra abiejų partnerių pilietybė, teismai arba, jei ši sąlyga netenkinama,
- e) valstybės narės, pagal kurios teisę registruota partnerystė buvo sudaryta, teismai.

*7 straipsnis***Teismo pasirinkimas**

1. Tais atvejais, kai taikomas 6 straipsnis, šalys gali susitarti, kad išimtinę jurisdikciją priimti sprendimą dėl jų registruotos partnerystės turtinių pasekmių turi valstybės narės, kurios teisė yra taikytina pagal 22 straipsnį arba 26 straipsnio 1 dalį, teismai arba valstybės narės, pagal kurios teisę registruota partnerystė buvo sudaryta, teismai.
2. 1 dalyje nurodytas susitarimas turi būti rašytinės formos, nurodoma jo sudarymo data ir jis pasirašomas abiejų šalių. Bet kuris elektroninėmis priemonėmis perduotas pranešimas, kuriame ilgam laikui užfiksuotas susitarimas, laikomas lygiaverčiu rašytiniam susitarimui.

*8 straipsnis***Jurisdikcija, grindžiama atsakovo atvykimu į teismą**

1. Be jurisdikcijos, kylančios iš kitų šio reglamento nuostatų, jurisdikciją turi valstybės narės, kurios teisė yra taikytina pagal 22 straipsnį arba 26 straipsnio 1 dalį, teismas, į kurį atvyksta atsakovas. Ši taisyklė netaikoma tais atvejais, kai atsakovas į teismą atvyksta siekdamas nugincyti jurisdikciją, arba tais atvejais, kai taikomas 4 straipsnis.
2. Prieš prisiimdamas jurisdikciją pagal 1 dalį, teismas užtikrina, kad atsakovas būtų informuotas apie jo teisę ginčyti jurisdikciją ir apie įstojimo arba neįstojimo į teismo procesą pasekmes.

*9 straipsnis***Alternatyvi jurisdikcija**

1. Jei valstybės narės teismas, kuris turi jurisdikciją pagal 4, 5 straipsnius arba 6 straipsnio a, b, c arba d punktus, laiko, kad jo teisėje registruotos partnerystės institutas nenumatytas, jis gali atsisakyti jurisdikcijos. Jei teismas nusprendžia atsisakyti jurisdikcijos, jis tai turi padaryti nedelsdamas.
2. Tais atvejais, kai šio straipsnio 1 dalyje nurodytas teismas atsisako jurisdikcijos ir kai šalys susitaria suteikti jurisdikciją bet kurios kitos valstybės narės teismams pagal 7 straipsnį, jurisdikciją priimti sprendimą dėl registruotos partnerystės turtinių pasekmių turi tos valstybės narės teismai.

Kitais atvejais jurisdikciją priimti sprendimą dėl registruotos partnerystės turtinių pasekmių turi bet kurios kitos valstybės narės teismai pagal 6 arba 8 straipsnius.

3. Šis straipsnis netaikomas, jei šalims yra išduotas teismo sprendimas dėl registruotos partnerystės nutraukimo ar pripažinimo negaliojančia, kuris gali būti pripažintas teismo vietos valstybėje narėje.

*10 straipsnis***Subsidiari jurisdikcija**

Tais atvejais, kai nė vienas valstybės narės teismas neturi jurisdikcijos pagal 4, 5, 6, 7 ar 8 straipsnius arba kai visi teismai pagal 9 straipsnį atsisakė jurisdikcijos ir nė vienas valstybės narės teismas neturi jurisdikcijos pagal 6 straipsnio e punktą, 7 ar 8 straipsnius, valstybės narės teismai turi jurisdikciją, jei vieno arba abiejų partnerių nekilnojamasis turtas yra tos valstybės narės teritorijoje, tačiau tokiu atveju teismas, į kurį kreiptasi, turi jurisdikciją priimti sprendimą tik dėl šio nekilnojamojo turto.

*11 straipsnis***Forum necessitatis**

Tais atvejais, kai nė vienas valstybės narės teismas neturi jurisdikcijos pagal 4, 5, 6, 7, 8 arba 10 straipsnius arba kai visi teismai pagal 9 straipsnį atsisakė jurisdikcijos ir nė vienas valstybės narės teismas neturi jurisdikcijos pagal 6 straipsnio e punktą, 7, 8 ir 10 straipsnius, valstybės narės teismai gali išimties tvarka priimti sprendimą dėl registruotos partnerystės turtinių pasekmių, jei teismo procesas negali būti pagrįstai pradėtas ar vykdomas arba būtų neįmanomas trečiojoje valstybėje, su kuria byla yra glaudžiai susijusi.

Byla turi būti pakankamai susijusi su valstybe nare, į kurios teismą kreiptasi.

*12 straipsnis***Priešieškiniai**

Teismas, kuriame vyksta teismo procesas pagal 4, 5, 6, 7, 8, 10 arba 11 straipsnį, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl priešieškinių, jei jis patenka į šio reglamento taikymo sritį.

*13 straipsnis***Proceso apribojimai**

1. Tais atvejais, kai mirusiojo turtas, kurio paveldėjimas patenka į Reglamento (ES) Nr. 650/2012 taikymo sritį, apima turtą, esantį trečiojoje valstybėje, teismas, į kurį kreiptasi, kad būtų priimtas sprendimas dėl registruotos partnerystės turtinių pasekmių, vienos iš šalių prašymu gali nuspręsti nepriimti sprendimo dėl vienos ar daugiau tokio turto dalių, jei tikėtina, kad jo sprendimas dėl to turto nebus pripažintas ir, kai taikoma, nebus paskelbtas vykdytinu toje trečiojoje valstybėje.

2. 1 dalis neturi įtakos šalių teisei nustatyti bylos nagrinėjimo ribas pagal valstybės narės, į kurios teismą kreiptasi, teisę.

*14 straipsnis***Kreipimasis į teismą**

Taikant šį skyrių, laikoma, kad į teismą kreiptasi:

- a) tuo momentu, kai teismui pateikiamas dokumentas, kuriuo pradedamas teismo procesas, ar lygiavertis dokumentas, su sąlyga, kad ieškovas vėliau ėmėsi jam privalomų priemonių, kad tas dokumentas būtų įteiktas atsakovui;
- b) jei dokumentas pirmiau turi būti įteiktas prieš pateikiant jį teismui – tuo momentu, kai jį gauna už dokumento įteikimą atsakinga valdžios institucija, su sąlyga, kad ieškovas vėliau ėmėsi jam privalomų priemonių, kad tas dokumentas būtų pateiktas teismui, arba
- c) jeigu procesas pradedamas paties teismo iniciatyva – tuo momentu, kai teismas priima sprendimą pradėti procesą, arba, jeigu nereikalaujama priimti tokį sprendimą – tuo momentu, kai byla įregistruojama teisme.

*15 straipsnis***Jurisdikcijos tikrinimas**

Tais atvejais, kai į valstybės narės teismą kreipiamasi registruotos partnerystės turtinių pasekmių klausimu, kurį nagrinėti jis neturi jurisdikcijos pagal šį reglamentą, tas teismas savo iniciatyva paskelbia, kad jis neturi jurisdikcijos.

*16 straipsnis***Primtino tiktinimas**

1. Tais atvejais, kai atsakovas, kurio įprastinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje nei valstybė narė, kurioje pareikštas ieškiny, neatvyksta į teismą, pagal šį reglamentą jurisdikciją turintis teismas sustabdo procesą, kol nustatoma, ar atsakovas dokumentą, kuriuo pradedamas procesas, arba lygiavertį dokumentą gavo laiku, kad galėtų pasirengti gynybai, arba kad šiuo tikslu buvo imtasi visų būtinų priemonių.
2. Vietoj šio straipsnio 1 dalies taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1393/2007 ⁽¹⁾ 19 straipsnis, jeigu dokumentas, kuriuo pradedamas procesas, arba lygiavertis dokumentas turėjo būti perduotas iš vienos valstybės narės į kitą pagal šį reglamentą.
3. Tais atvejais, kai Reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 netaikomas, taikomas 1965 m. lapkričio 15 d. Hagos konvencijos dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo užsienyje 15 straipsnis, jeigu dokumentas, kuriuo pradedamas teismo procesas, arba lygiavertis dokumentas turėjo būti perduotas užsienyje pagal tą konvenciją.

*17 straipsnis***Lis pendens**

1. Tais atvejais, kai procesai ir tuo pačiu pagrindu ir tarp tų pačių šalių pradedami skirtingų valstybių narių teismuose, bet kuris teismas, išskyrus teismą, į kurį kreiptasi pirmiausia, savo iniciatyva sustabdo procesą, kol nustatoma teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija.
2. 1 dalyje nurodytais atvejais teismo, į kurį kreiptasi dėl ginčo, prašymu, bet kuris kitas teismas, į kurį kreiptasi, nedelsdamas pirmajam teismui praneša datą, kada į jį buvo kreiptasi.
3. Jei nustatoma teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija, bet kuris teismas, išskyrus teismą, į kurį kreiptasi pirmiausia, atsisako jurisdikcijos to teismo naudai.

*18 straipsnis***Susiję ieškiniai**

1. Tais atvejais, kai skirtingų valstybių narių teismuose nagrinėjami susiję ieškiniai, bet kuris teismas, išskyrus teismą, į kurį kreiptasi pirmiausia, gali sustabdyti jame vykstantį teismo procesą.
2. Atvejais, nurodytais 1 dalyje, kai šie nagrinėjami pirmosios instancijos teismuose, bet kuris teismas, išskyrus teismą, į kurį kreiptasi pirmiausia, vienos iš šalių prašymu taip pat gali atsisakyti jurisdikcijos, jeigu teismas, į kurį kreiptasi pirmiausia, turi jurisdikciją dėl tų ieškinių ir jeigu pagal jo teisę leidžiama tuos ieškinius sujungti.
3. Šiame straipsnyje ieškiniai laikytini susijusiais, kai jie yra taip glaudžiai susiję, kad juos tikslinga nagrinėti ir spręsti kartu, siekiant išvengti teismo sprendimų nesuderinamumo rizikos, atsirandančios dėl atskirai vykstančių procesų.

*19 straipsnis***Laikinosios priemonės, įskaitant apsaugos priemones**

Valstybės narės teismams gali būti pateiktas pareiškimas dėl tokių laikinųjų priemonių, įskaitant apsaugos priemones, kurios yra galimos pagal tos valstybės teisę, taikymo, net jeigu pagal šį reglamentą jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės turi kitos valstybės narės teismai.

⁽¹⁾ 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas) ir panaikinant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1348/2000 (OL L 324, 2007 12 10, p. 79).

III SKYRIUS

TAIKYTINA TEISĖ

20 straipsnis

Visuotinis taikymas

Pagal šį reglamentą kaip taikytina nustatyta teisė taikoma neatsižvelgiant į tai, ar ši teisė yra valstybės narės teisė.

21 straipsnis

Viena taikytina teisė

Registruotos partnerystės turтинėms pasekmėms taikytina teisė taikoma visam turtui, kuriam taikomos tos pasekmės, neatsižvelgiant į turto buvimo vietą.

22 straipsnis

Taikytinos teisės pasirinkimas

1. Partneriai arba būsimi partneriai gali susitarti nustatyti jų registruotos partnerystės turтинėms pasekmėms taikytiną teisę arba ją pakeisti, jei pagal tą teisę registruotos partnerystės institutui priskiriamos turтинės pasekmės ir jei ta teisė yra:
 - a) valstybės, kurioje susitarimo sudarymo momentu yra partnerių arba būsimų partnerių arba vieno iš jų įprastinė gyvenamoji vieta, teisė;
 - b) valstybės, kurios pilietybę susitarimo sudarymo momentu turi kuris nors iš partnerių ar būsimų partnerių, teisė arba
 - c) valstybės, pagal kurios teisę buvo sudaryta registruota partnerystė, teisė.
2. Išskyrus atvejus, kai partneriai susitaria kitaip, registruotos partnerystės turтинėms pasekmėms taikytinos teisės pakeitimas, padarytas partnerystės metu, galioja tik į ateitį.
3. Taikytinos teisės pakeitimas atgaline tvarka pagal 2 dalį neturi neigiamo poveikio iš tos teisės kylančioms trečiųjų asmenų teisėms.

23 straipsnis

Susitarimo dėl taikytinos teisės pasirinkimo formalus galiojimas

1. 22 straipsnyje nurodytas susitarimas turi būti rašytinės formos, nurodoma jo sudarymo data ir jį pasirašo abu partneriai. Bet kuris elektroninėmis priemonėmis perduotas pranešimas, kuriame ilgam laikui užfiksuotas susitarimas, laikomas lygiavertišku rašytiniam susitarimui.
2. Jei valstybės narės, kurioje susitarimo sudarymo momentu yra abiejų partnerių įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje yra nustatyta papildomų formos reikalavimų susitarimams dėl partnerių turto, taikomi tie reikalavimai.
3. Jei susitarimo sudarymo momentu partnerių įprastinė gyvenamoji vieta yra skirtingose valstybėse narėse ir jei tų valstybių teisėje susitarimams dėl partnerių turto numatyti skirtingų formos reikalavimų, susitarimas formaliai galioja, jei jis atitinka vienos iš tų valstybių narių teisėje numatytus reikalavimus.
4. Jei susitarimo sudarymo momentu tik vieno iš partnerių įprastinė gyvenamoji vieta yra valstybėje narėje ir jei tos valstybės teisėje susitarimams dėl partnerių turto nustatyta papildomų formos reikalavimų, taikomi tie reikalavimai.

24 straipsnis

Sutikimas ir turinio galiojimas

1. Susitarimo dėl teisės pasirinkimo ar bet kurios jo sąlygos buvimas ir galiojimas nustatomas pagal teisę, kuri jį reglamentuotų pagal 22 straipsnį, jei susitarimas ar sąlyga galiojotų.
2. Siekdamas įrodyti, kad nedavė sutikimo, vienas iš partnerių gali remtis valstybės, kurioje kreipimosi į teismą metu yra jo įprastinė gyvenamoji vieta teise, jei iš aplinkybių paaiškėja, kad nustatyti jo elgesio pasekmes pagal 1 dalyje nurodytą teisę būtų nepagrįsta.

25 straipsnis

Susitarimo dėl partnerių turto formalus galiojimas

1. Susitarimas dėl partnerių turto turi būti rašytinės formos, nurodoma jo sudarymo data ir jį pasirašo abu partneriai. Bet kuris elektroninėmis priemonėmis perduotas pranešimas, kuriame ilgam laikui užfiksuotas susitarimas, laikomas lygiavertišiu rašytiniam susitarimui.
2. Jei valstybės narės, kurioje susitarimo sudarymo momentu yra abiejų partnerių įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje yra nustatyta papildomų formos reikalavimų susitarimams dėl partnerių turto, taikomi tie reikalavimai.

Jei susitarimo sudarymo momentu partnerių įprastinė gyvenamoji vieta yra skirtingose valstybėse narėse ir jei tų valstybių teisėje susitarimams dėl partnerių turto nustatyti skirtingi formos reikalavimai, susitarimas formaliai galioja, jei jis atitinka vienos iš tų valstybių narių teisėje nustatytus reikalavimus.

Jei susitarimo sudarymo momentu tik vieno iš partnerių įprastinė gyvenamoji vieta yra vienoje iš valstybių narių ir jei tos valstybės teisėje susitarimams dėl partnerių turto nustatyta papildomų formaliųjų reikalavimų, taikomi tie reikalavimai.

3. Jei registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms taikytinoje teisėje nustatyta papildomų formos reikalavimų, taikomi tie reikalavimai.

26 straipsnis

Taikytina teisė šalims jos nepasirinkus

1. Jei nėra susitarimo dėl taikytinos teisės pasirinkimo pagal 22 straipsnį, registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms taikytina teisė yra valstybės, pagal kurios teisę ta registruota partnerystė buvo sudaryta, teisė.
2. Išimties tvarka, bet kuriam iš partnerių pateikus prašymą, teisminė institucija, turinti jurisdikciją priimti sprendimą dėl registruotos partnerystės turtinių pasekmių, gali nuspręsti, kad tos registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms taikytina teisė yra kitos valstybės nei tos, kurios teisė taikytina pagal 1 dalį, teisė, jei tos kitos valstybės teisėje su registruotos partnerystės institutu yra siejamos turtinės pasekmės ir jei pareiškėjas įrodo, kad:
 - a) toje kitoje valstybėje partnerių paskutinė bendra įprastinė gyvenamoji vieta buvo pakankamai ilgą laiką ir
 - b) abu partneriai tos kitos valstybės teise rėmėsi tvarkydami arba planuodami savo turtinius santykius.

Tos kitos valstybės teisė taikoma nuo registruotos partnerystės sudarymo momento, išskyrus tuos atvejus, kai vienas partneris nesutinka. Pastaruoju atveju tos kitos valstybės teisė turi galią nuo to laiko, kai jie pradėjo gyventi savo paskutinėje bendroje įprastinėje gyvenamojoje vietoje toje kitoje valstybėje.

Tos kitos valstybės teisės taikymas nedaro neigiamo poveikio trečiųjų asmenų teisėms, kylančioms iš pagal 1 dalį taikytinos teisės.

Ši dalis netaikoma tais atvejais, kai partneriai yra sudarę susitarimą dėl partnerių turto iki to laiko, kai jie pradėjo gyventi savo paskutinėje bendroje įprastinėje gyvenamojoje vietoje toje kitoje valstybėje.

27 straipsnis

Taikytinos teisės taikymo sritis

Pagal šį reglamentą registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms taikytina teisė reglamentuoja, *inter alia*:

- a) vieno ar abiejų partnerių turto klasifikavimą į skirtingas kategorijas registruotos partnerystės metu ir pasibaigus registruotai partnerystei;
- b) turto perkėlimą iš vienos kategorijos į kitą;
- c) vieno partnerio atsakomybę už kito partnerio įsipareigojimus ir skolas;
- d) vieno ar abiejų partnerių įgaliojimus, teises ir pareigas turto atžvilgiu;
- e) turto pasidalijimą, paskirstymą arba likvidavimą nutraukus registruotą partnerystę;
- f) registruotos partnerystės turtinių pasekmių poveikį teisiniams vieno iš partnerių ir trečiųjų asmenų santykiams ir
- g) susitarimo dėl partnerių turto turtinį galiojimą.

28 straipsnis

Poveikis tretiesiems asmenims

1. Nepaisant 27 straipsnio f punkto, teise, kuri taikoma registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms, vienas iš partnerių negali remtis trečiojo asmens atžvilgiu kilus ginčui tarp trečiojo asmens ir kurio nors iš partnerių arba abiejų partnerių, išskyrus atvejus, kai trečiasis asmuo žinojo arba, laikantis deramo rūpestingumo kriterijų, turėjo žinoti apie tą teisę.

2. Laikoma, kad trečiasis asmuo žino teisę, kuri taikoma registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms, jeigu:

- a) ta teisė yra:
 - i) valstybės, kurios teisė yra taikytina vieno iš partnerių ir trečiojo asmens sandoriui, teisė;
 - ii) valstybės, kurioje yra sandorį sudariusio partnerio ir trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje arba
 - iii) tais atvejais, kai tai susiję su nekilnojamoju turtu, – valstybės, kurioje yra tas turtas, teisėarba
- b) kuris nors iš partnerių įvykdė taikytinus reikalavimus dėl registruotos partnerystės turtinių pasekmių paviešinimo arba registravimo, kurie nustatyti:
 - i) valstybės, kurios teisė yra taikytina vieno iš partnerių ir trečiojo asmens sandoriui, teisėje;
 - ii) valstybės, kurioje yra sandorį sudariusio partnerio ir trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje arba
 - iii) tais atvejais, kai tai susiję su nekilnojamoju turtu, – valstybės, kurioje yra tas turtas, teisėje.

3. Tais atvejais, kai vienas iš partnerių negali trečiojo asmens atžvilgiu remtis teise, taikoma registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms, kaip numatyta 1 dalyje, registruotos partnerystės turtines pasekmes trečiojo asmens atžvilgiu reglamentuoja:

- a) valstybės, kurios teisė yra taikytina vieno iš partnerių ir trečiojo asmens sandoriui, teisė arba
- b) tais atvejais, kai tai susiję su nekilnojamuoju turtu arba registruotu turtu ar teisėmis, – valstybės, kurioje yra tas turtas arba kurioje yra įregistruotas tas turtas ar teisės, teisė.

29 straipsnis

Teisių *in rem* pritaikymas

Tais atvejais, kai asmuo remiasi teise *in rem*, į kurią jis turi teisę pagal registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms taikytiną teisę, o valstybės narės, kurioje remiamasi ta teise, teisėje atitinkama teisė *in rem* nėra žinoma, prireikus ir kiek tai įmanoma, ta teisė *in rem* pritaikoma pagal panašiausią tos valstybės teisėje numatytą lygiavertę teisę, atsižvelgiant į tikslus ir interesus, kurių siekiama konkrečia teise *in rem*, ir su ja siejamas pasekmes.

30 straipsnis

Viršesnės privalomosios nuostatos

1. Šio reglamento nuostata neriboja teismo vietos teisės viršesnių privalomųjų nuostatų taikymo.
2. Viršesnės privalomosios nuostatos yra nuostatos, kurių laikymąsi valstybė narė laiko itin svarbiu jos viešųjų interesų, pavyzdžiui, politinės, socialinės ar ekonominės santvarkos, apsaugai tiek, kad jos taikomos visais atvejais, kurie patenka į jų taikymo sritį, neatsižvelgiant į kitais atvejais pagal šį reglamentą registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms taikytiną teisę.

31 straipsnis

Viešoji tvarka (*ordre public*)

Atsisakyti taikyti kurios nors iš šio reglamento nurodytų valstybių teisės nuostatą galima tik tuo atveju, jei toks taikymas yra akivaizdžiai nesuderinamas su teismo vietos viešąja tvarka (*ordre public*).

32 straipsnis

Renvoi *netaikymas*

Bet kurios šio reglamento nurodytos valstybės teisės taikymas reiškia toje valstybėje galiojančių teisės normų, išskyrus jos tarptautinės privatinės teisės normas, taikymą.

33 straipsnis

Valstybės, kuriose yra daugiau nei viena teisės sistema. Teritorinės teisės kolizijos

1. Tais atvejais, kai šiame reglamente nurodyta teisė yra valstybės, kurią sudaro keli teritoriniai vienetai, kurių kiekvienas turi savo registruotos partnerystės turtines pasekmes reglamentuojančias teisės normas, teisė, pagal tos valstybės vidaus kolizijos teisės normas nustatoma, kurio atitinkamo teritorinio vieneto teisės normos taikomos.

2. Jei tokių vidaus kolizijos teisės normų nėra:
- nustatant taikytiną teisę pagal nuostatas, kuriose daroma nuoroda į partnerių įprastinę gyvenamąją vietą, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, kuriame yra partnerių įprastinę gyvenamąją vietą, teisę;
 - nustatant taikytiną teisę pagal nuostatas, kuriose daroma nuoroda į partnerių pilietybę, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, su kuriuo partneriai yra glaudžiausiai susiję, teisę;
 - nustatant taikytiną teisę pagal visas kitas nuostatas, kuriose daroma nuoroda į kitus elementus, kurie yra siejamieji kriterijai, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, kuriame yra atitinkamas elementas, teisę.

34 straipsnis

Valstybės, kuriose yra daugiau nei viena teisės sistema. Teisės kolizijos asmenų atžvilgiu

Valstybės, kurioje yra dvi ar daugiau teisės sistemų arba du ar daugiau normų rinkinių, taikomų įvairių kategorijų asmenims registruotų partnerystės turtinių pasekmių atžvilgiu, atveju visos nuorodos į tokios valstybės teisę aiškinamos kaip nuorodos į teisės sistemą arba normų rinkinį, nustatytą pagal toje valstybėje galiojančias normas. Jei pastarųjų normų nėra, taikoma teisės sistema arba normų rinkinys, su kuriuo partneriai yra glaudžiausiai susiję.

35 straipsnis

Šio reglamento netaikymas vidaus teisės kolizijoms

Valstybė narė, kurią sudaro keli teritoriniai vienetai, kurių kiekvienas turi savo registruotų partnerystės turtines pasekmes reglamentuojančias teisės normas, šio reglamento neprivalo taikyti teisės kolizijoms, atsirandančioms tik tarp tokių vienetų.

IV SKYRIUS

TEISMO SPRENDIMŲ PRIPAŽINIMAS, VYKDYTINUMAS IR VYKDYMAS

36 straipsnis

Pripažinimas

- Vienoje valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas pripažįstamas kitose valstybėse narėse nereikalaujant pradėti kokios nors specialios procedūros.
- Bet kuri suinteresuotoji šalis, kuri iškelia teismo sprendimo pripažinimo klausimą kaip pagrindinį ginčo klausimą, gali 44–57 straipsniuose nustatyta tvarka kreiptis dėl to teismo sprendimo pripažinimo.
- Jei proceso valstybės narės teisme baigtis priklauso nuo to, kaip bus išspręstas nepagrindinis klausimas dėl pripažinimo, tas teismas turi jurisdikciją tuo klausimu.

37 straipsnis

Atsisakymo pripažinti pagrindai

Teismo sprendimas nepripažįstamas:

- a) jei toks pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, kurioje prašoma jį pripažinti, viešajai tvarkai (*ordre public*);
- b) tais atvejais, kai jis priimtas atsakovui neatvykus į teismą, jei dokumentas, kuriuo pradedamas teismo procesas, arba lygiavertis dokumentas atsakovui nebuvo įteiktas laiku ir tokiu būdu, kad jis galėtų pasirengti gynybai, išskyrus atvejus, kai atsakovas nepradėjo proceso teismo sprendimui užginčyti tada, kai buvo įmanoma tą padaryti;
- c) jei jis nesuderinamas su valstybėje narėje, kurioje prašoma jį pripažinti, priimtu teismo sprendimu procese tarp tų pačių šalių;
- d) jei jis nesuderinamas su kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje priimtu ankstesniu teismo sprendimu dėl to paties ieškinio pagrindo tarp tų pačių šalių, su sąlyga, kad ankstesnis teismo sprendimas atitinka būtinas pripažinimo sąlygas valstybėje narėje, kurioje prašoma jį pripažinti.

38 straipsnis

Pagrindinės teisės

Valstybių narių teismai ir kitos kompetentingos valdžios institucijos šio reglamento 37 straipsnį taiko laikydamiesi pagrindinių teisių ir principų, pripažintų Chartijoje, ypač jos 21 straipsnio dėl nediskriminavimo principo.

39 straipsnis

Draudimas peržiūrėti kilmės valstybės teismo jurisdikciją

1. Kilmės valstybės narės teismo jurisdikcija negali būti peržiūrima.
2. 37 straipsnyje nurodytas viešosios tvarkos (*ordre public*) kriterijus netaikomas 4–12 straipsniuose išdėstytais jurisdikcijos taisyklėmis.

40 straipsnis

Peržiūros iš esmės draudimas

Jokiomis aplinkybėmis valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas negali būti peržiūrimas iš esmės.

41 straipsnis

Pripažinimo proceso sustabdymas

Valstybės narės, kurioje prašoma pripažinti kitoje valstybėje narėje priimtą teismo sprendimą, teismas gali sustabdyti teismo procesą, jei šis teismo sprendimas kilmės valstybėje narėje buvo apskūstas įprasta tvarka.

42 straipsnis

Vykdytinumas

Valstybėje narėje priimti ir toje valstybėje vykdytini teismo sprendimai yra vykdytini ir kitoje valstybėje narėje, kai kurios nors suinteresuotosios šalies prašymu jie buvo paskelbti vykdytiniais joje 44–57 straipsniuose numatyta tvarka.

43 straipsnis

Nuolatinės gyvenamosios vietos nustatymas

Norėdamas nustatyti, ar 44–57 straipsniuose numatytos tvarkos taikymo tikslais šalies nuolatinė gyvenamoji vieta yra vykdymo valstybėje narėje, teismas, į kurį kreiptasi, taiko tos valstybės narės vidaus teisę.

44 straipsnis

Vietos teismų jurisdikcija

1. Prašymas paskelbti teismo sprendimą vykdytinu pateikiamas vykdymo valstybės narės teismui ar kompetentingai valdžios institucijai, apie kuri (-ią) ta valstybė narė pranešė Komisijai pagal 64 straipsnį.
2. Vietos jurisdikcija nustatoma atsižvelgiant į šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, nuolatinę gyvenamąją vietą arba į vykdymo vietą.

45 straipsnis

Procedūra

1. Prašymo pateikimo procedūrą reglamentuoja vykdymo valstybės narės teisė.
2. Nereikalaujama, kad prašymą pateikiantis asmuo vykdymo valstybėje narėje turėtų pašto adresą arba įgaliotą atstovą.
3. Prie prašymo pridedami šie dokumentai:
 - a) teismo sprendimo kopija, atitinkanti sąlygas, būtinas jo autentiškumui nustatyti;
 - b) liudijimas, išduotas kilmės valstybės narės teismo arba kompetentingos valdžios institucijos naudojant formą, nustatytą laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros, nedarant poveikio 46 straipsniui.

46 straipsnis

Liudijimo nepateikimas

1. Nepateikus 45 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto liudijimo, teismas arba kompetentinga valdžios institucija gali nustatyti jo pateikimo terminą arba priimti lygiavertį dokumentą, arba, jeigu mano turintis (-i) pakankamai informacijos, – leisti nepateikti šio liudijimo.
2. Jei teismas ar kompetentinga valdžios institucija to prašo, pateikiamas dokumentų vertimas raštu arba transliteracija. Vertimas raštu turi būti atliktas asmens, turinčio teisę atlikti vertimus raštu vienoje iš valstybių narių.

47 straipsnis

Teismo sprendimo paskelbimas vykdytinu

Teismo sprendimas paskelbiamas vykdytinu nedelsiant po to, kai užbaigiami 45 straipsnyje nustatyti formalumai, neatliekant jokios peržiūros pagal 37 straipsnį. Šalis, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, šiame proceso etape neturi teisės teikti jokių pareiškimų dėl prašymo.

48 straipsnis

Pranešimas apie teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu

1. Apie teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu pareiškėjui nedelsiant pranešama vykdomo valstybės narės teisėje nustatyta tvarka.
2. Pranešimas apie teismo sprendimo paskelbimą vykdytinu įteikiamas šaliai, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą; prie pranešimo pridedamas teismo sprendimas, jei jis šiai šaliai dar nebuvo įteiktas.

49 straipsnis

Teismo sprendimo dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu apskundimas

1. Bet kuri iš šalių gali apskusti teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu.
2. Apeliacinis skundas pateikiamas teismui, apie kurį atitinkama valstybė narė pranešė Komisijai pagal 64 straipsnį.
3. Apeliacinis skundas nagrinėjamas laikantis taisyklių, reglamentuojančių ginčo teiseną.
4. Jei šalis, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, neatvyksta į apeliacinį teismą, kuriame vyksta procesas dėl nagrinėjamas pareiškėjo pateikto apeliacinio skundo, 16 straipsnis taikomas net ir tuo atveju, kai šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, nuolatinė gyvenamoji vieta nėra nė vienoje iš valstybių narių.
5. Apeliacinis skundas dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu pateikiamas per 30 dienų nuo teismo sprendimo įteikimo. Jei šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, nuolatinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje nei valstybė narė, kurioje teismo sprendimas buvo paskelbtas vykdytinu, terminas apeliaciniam skundui pateikti yra 60 dienų ir skaičiuojamas nuo teismo sprendimo įteikimo minėtai šaliai asmeniškai arba pristatymo į jos gyvenamąją vietą dienos. Šis terminas negali būti pratęstas dėl atstumo.

50 straipsnis

Teismo sprendimo dėl apeliacinio skundo ginčijimo tvarka

Teismo sprendimas dėl apeliacinio skundo gali būti ginčijamas tik laikantis procedūros, apie kurią atitinkama valstybė narė pranešė Komisijai pagal 64 straipsnį.

51 straipsnis

Atsisakymas paskelbti teismo sprendimą vykdytinu ar tokio paskelbimo panaikinimas

Teismas, kuriam pateiktas apeliacinis skundas pagal 49 arba 50 straipsnius, atsisako paskelbti teismo sprendimą vykdytinu arba tokių paskelbimų panaikina tik remdamasis vienu iš 37 straipsnyje nurodytų pagrindų. Jis priima sprendimą nedelsdamas.

52 straipsnis

Proceso sustabdymas

Teismas, kuriam pateiktas apeliacinis skundas pagal 49 arba 50 straipsnius, remdamasis šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, prašymu sustabdo procesą, jei teismo sprendimo vykdytinumas kilmės valstybėje narėje sustabdytas dėl apeliacinio skundo.

53 straipsnis

Laikinosios priemonės, įskaitant apsaugos priemones

1. Tais atvejais, kai teismo sprendimas turi būti pripažintas pagal šį skyrių, niekas nekliudo pareiškėjui pagal vykdymo valstybės narės teisę pasinaudoti laikinosiomis priemonėmis, įskaitant apsaugos priemones, nereikalaujant, kad teismo sprendimas būtų paskelbtas vykdytinu pagal 47 straipsnį.
2. Teismo sprendimą paskelbus vykdytinu, įstatymų nustatyta tvarka leidžiama imtis bet kokių apsaugos priemonių.
3. Per laikotarpį, skirtą apeliaciniam skundui dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu pateikti pagal 49 straipsnio 5 dalį, ir kol toks skundas neišnagrinėtas, negalima imtis jokių vykdymo priemonių, išskyrus apsaugos priemones, nukreiptas į šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, turtą.

54 straipsnis

Dalinis vykdytinumas

1. Tais atvejais, kai teismo sprendimas buvo priimtas dėl kelių reikalavimų ir jis negali būti paskelbtas vykdytinu visų jų atžvilgiu, teismas arba kompetentinga valdžios institucija paskelbia jį vykdytinu vieno ar kelių šių reikalavimų atžvilgiu.
2. Pareiškėjas gali prašyti, kad vykdytinomis būtų paskelbtos tik tam tikros teismo sprendimo dalys.

55 straipsnis

Teisinė pagalba

Pareiškėjas, kuris kilmės valstybėje narėje pasinaudojo visa ar daline teisine pagalba arba buvo atleistas nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo, turi teisę bet kuriame procese dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu naudotis vykdymo valstybės narės teisėje numatytais palankiausiomis teisinės pagalbos arba atleidimo nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo sąlygomis.

56 straipsnis

Garantijos, įsipareigojimo dokumento ar užstato reikalavimo netaikymas

Iš šalies, kuri vienoje iš valstybių narių kreipiasi dėl kitoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo pripažinimo, vykdytinumo ar vykdymo, negali būti reikalaujama pateikti jokios garantijos, įsipareigojimo dokumento ar užstato, kad ir kaip jie būtų apibūdinti, remiantis tuo, kad ši šalis yra užsienio šalies pilietis, arba tuo, kad jos nuolatinė gyvenamoji vieta arba gyvenamoji vieta nėra vykdymo valstybėje narėje.

57 straipsnis

Mokesčio, rinkliavos ar atlygio netaikymas

Vykdymo valstybėje narėje nagrinėjant bylą dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu negali būti nustatomas joks mokeskis, rinkliava ar atlygis, apskaičiuoti pagal nagrinėjamo klausimo vertę.

V SKYRIUS

AUTENTIŠKI DOKUMENTAI IR TEISMINIAI SUSITARIMAI

58 straipsnis

Autentiškų dokumentų priėmimas

1. Vienoje iš valstybių narių sudarytas autentiškas dokumentas kitoje valstybėje narėje turi tokią pačią įrodomąją galią kaip ir kilmės valstybėje narėje arba kuo panašesnę galią su sąlyga, kad tai akivaizdžiai neprieštarauja atitinkamos valstybės narės viešajai tvarkai (*ordre public*).

Asmuo, pageidaujantis pasinaudoti autentišku dokumentu kitoje valstybėje narėje, gali prašyti valdžios institucijos, kuri sudaro autentišką dokumentą kilmės valstybėje narėje, užpildyti formą, nustatytą laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros, aprašant įrodomąją galią, kurią autentiškas dokumentas turi kilmės valstybėje narėje.

2. Autentiško dokumento autentiškumas ginčijamas kilmės valstybės narės teismuose, ir sprendimai dėl tokių prieštaravimų priimami pagal tos valstybės teisę. Užginčytas autentiškas dokumentas kitoje valstybėje narėje neturi jokios įrodomosios galios, kol prieštaravimai nagrinėjami kompetentingame teisme.

3. Autentiškame dokumente užfiksuoti teisiniai veiksmai arba teisiniai santykiai ginčijami teismuose, turinčiuose jurisdikciją pagal šį reglamentą, ir sprendimai dėl tokių ieškinių priimami pagal teisę, taikytiną pagal III skyrių. Užginčytas autentiškas dokumentas valstybėje narėje, kuri nėra kilmės valstybė narė, neturi jokios įrodomosios galios užginčyto klausimo atžvilgiu, kol ieškinytis nagrinėjamas kompetentingame teisme.

4. Jei proceso rezultatai valstybės narės teisme priklauso nuo to, kaip bus išspręstas nepagrindinis klausimas, susijęs su teisiniais veiksmais arba teisiniais santykiais, užfiksuotais autentiškame dokumente registruotų partnerysčių turtinių pasekmių klausimais, tas teismas turi jurisdikciją to klausimo atžvilgiu.

59 straipsnis

Autentiškų dokumentų vykdytinumas

1. Autentiškas dokumentas, kuris yra vykdytinas kilmės valstybėje narėje, paskelbiamas vykdytinu kitoje valstybėje narėje bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu 44–57 straipsniuose numatyta tvarka.

2. Taikant 45 straipsnio 3 dalies b punktą, autentišką dokumentą sudariusi valdžios institucija bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu išduoda liudijimą, naudodama formą, nustatytą laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

3. Teismas, kuriam pateiktas apeliacinis skundas pagal 49 arba 50 straipsnius, atsisako paskelbti dokumentą vykdytinu arba tokį paskelbimą atšaukia tik tuo atveju, jei autentiško dokumento vykdymas akivaizdžiai prieštarauja vykdymo valstybės narės viešajai tvarkai (*ordre public*).

60 straipsnis

Teisminių susitarimų vykdytinumas

1. Teisminiai susitarimai, kurie yra vykdytini kilmės valstybėje narėje, paskelbiami vykdytiniais kitoje valstybėje narėje bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu 44–57 straipsniuose numatyta tvarka.

2. Taikant 45 straipsnio 3 dalies b punktą, susitarimą patvirtinęs teismas arba teismas, kuriame jis buvo sudarytas, bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu išduoda liudijimą, naudodamas formą, nustatytą laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.
3. Teismas, kuriam pateiktas apeliacinis skundas pagal 49 arba 50 straipsnius, atsisako paskelbti teisminį susitarimą vykdytinu arba toki paskelbimą atšaukia tik tuo atveju, jei teismo susitarimo vykdymas akivaizdžiai prieštarauja vykdyto valstybės narės viešajai tvarkai (*ordre public*).

VI SKYRIUS

BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

61 straipsnis

Legalizavimas ir kiti panašūs formalumai

Šio reglamento kontekste valstybėje narėje išduotų dokumentų nereikia legalizuoti ar jiems taikyti kitų panašių formalumų.

62 straipsnis

Ryšys su esančiomis tarptautinėmis konvencijomis

1. Šis reglamentas neturi įtakos dvišalių ar daugiašalių konvencijų, kurių šalys šio reglamento priėmimo metu yra viena ar kelios valstybės narės, taikymui, susijusiam su šiuo reglamente ar sprendime, priimtame pagal SESV 331 straipsnio 1 dalies antrą ir trečią pastraipą, reglamentuojamais klausimais, nedarant poveikio valstybių narių įsipareigojimams pagal SESV 351 straipsnį.
2. Nepaisant 1 dalies, santykiuose tarp valstybių narių šis reglamentas turi viršenybę tarp jų sudarytų konvencijų atžvilgiu tiek, kiek šios konvencijos yra susijusios su šiuo reglamentu reglamentuojamais klausimais.

63 straipsnis

Informacija, su kuria gali susipažinti visuomenė

Valstybės narės, siekdamos, kad informaciją būtų galima paskelbti viešai per Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose, pateikia Komisijai savo nacionalinės teisės aktų ir procedūrų, susijusių su registruotų partnerysčių turtinėmis pasekmėmis, trumpą santrauką, įskaitant informaciją apie bet kurios valdžios institucijos, kuri yra kompetentinga registruotų partnerysčių turtinių pasekmių klausimais, rūšį ir apie 28 straipsnyje nurodytą poveikį tretiesiems asmenims.

Valstybės narės šią informaciją nuolat atnaujina.

64 straipsnis

Informacija apie kontaktinius duomenis ir procedūras

1. Ne vėliau kaip 2018 m. balandžio 29 d. valstybės narės Komisijai praneša:
 - a) kurių teismų ar valdžios institucijų kompetencijai priklauso nagrinėti prašymus dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu pagal 44 straipsnio 1 dalį ir apeliacinius skundus dėl teismo sprendimų dėl tokių prašymų pagal 49 straipsnio 2 dalį;
 - b) 50 straipsnyje nurodytą teismo sprendimo dėl apeliacinio skundo ginčijimo tvarką.

Valstybės narės informuoja Komisiją apie visus vėlesnius šios informacijos pasikeitimus.

2. Pagal 1 dalį pateiktą informaciją Komisija paskelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, išskyrus 1 dalies a punkte nurodytų teismų ir valdžios institucijų adresus ir kitus kontaktinius duomenis.

3. Visą pagal 1 dalį pateiktą informaciją Komisija viešai paskelbia naudodama visas tinkamas priemones, visų pirma per Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose.

65 straipsnis

Sąrašo su 3 straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija sudarymas ir vėlesnis keitimas

1. Komisija, remdamasi valstybių narių pranešimais, sudaro 3 straipsnio 2 dalyje nurodytų kitų valdžios institucijų ir teisės specialistų sąrašą.

2. Valstybės narės praneša Komisijai apie visus vėlesnius tame sąraše esančios informacijos pasikeitimus. Komisija atitinkamai pakeičia šį sąrašą.

3. Šį sąrašą ir visus vėlesnius jo pakeitimus Komisija skelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4. Visą pagal 1 ir 2 dalis pateiktą informaciją Komisija viešai paskelbia naudodama visas kitas tinkamas priemones, visų pirma per Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose.

66 straipsnis

45 straipsnio 3 dalies b punkte, 58, 59 ir 60 straipsniuose nurodytų liudijimų ir formų nustatymas ir vėlesnis keitimas

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi ir vėliau iš dalies keičiami 45 straipsnio 3 dalies b punkte, 58, 59 ir 60 straipsniuose nurodyti liudijimai ir formos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 67 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

67 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

68 straipsnis

Nuostata dėl peržiūros

1. Ne vėliau kaip po 2027 m. sausio 29 d. ir vėliau – kas penkerius metus Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šio reglamento taikymo ataskaitą. Prireikus kartu su ataskaita pateikiami pasiūlymai iš dalies pakeisti šį reglamentą.

2. Ne vėliau kaip 2024 m. sausio 29 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šio reglamento 9 straipsnio ir 38 straipsnio taikymo ataskaitą. Šioje ataskaitoje visų pirma įvertinama, koku mastu šiais straipsniais buvo užtikrinta teisė kreiptis į teismą.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytų ataskaitų tikslais valstybės narės pateikia Komisijai atitinkamą informaciją apie šio reglamento taikymą jų teismuose.

69 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas taikomas tik 2019 m. sausio 29 d. arba po jos pradėtiems teisiniams procesams, oficialiai parengtiems ar užregistruotiems autentiškiems dokumentams ir patvirtintiems ar sudarytiems teisiniams susitarimams, atsižvelgiant į 2 ir 3 dalis.

2. Jei kilmės valstybėje narėje procesas buvo pradėtas anksčiau nei 2019 m. sausio 29 d., po tos dienos priimti teismo sprendimai pripažįstami ir vykdomi pagal IV skyrių, jei taikomos jurisdikcijos taisyklės atitinka II skyriuje išdėstytas taisykles.

3. III skyrius taikomas tik tiems partneriams, kurie savo partnerystę įregistravo arba jų registruotos partnerystės turtinėms pasekmėms taikytiną teisę nurodė po 2019 m. sausio 29 d.

70 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. Šis reglamentas taikomas tose valstybėse narėse, kurios dalyvauja tvirtesniame bendradarbiavime jurisdikcijos, taikytinos teisės ir teismo sprendimų dėl tarptautinių porų turtinių režimų, kurie apima sutuoktinių turto teisinius režimus ir registruotų partnerysčių turtines pasekmes, kaip nurodyta Sprendime (ES) 2016/954.

Jis taikomas nuo 2019 m. sausio 29 d., išskyrus 63 ir 64 straipsnius, kurie taikomi nuo 2018 m. balandžio 29 d., ir 65, 66 ir 67 straipsnius, kurie taikomi nuo 2016 m. liepos 29 d. Toms dalyvaujančioms valstybėms narėms, kurios dalyvauja tvirtesniame bendradarbiavime pagal sprendimą, priimtą vadovaujantis SESV 331 straipsnio 1 dalies antra arba trečia pastraipa, šis reglamentas taikomas nuo atitinkamame sprendime nurodytos datos.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas dalyvaujančiose valstybėse narėse.

Priimta Liuksemburge 2016 m. birželio 24 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A.G. KOENDERS

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2016/1105**2016 m. liepos 7 d.****kuriuo nustatomos standartinės importo vertės, skirtos tam tikrų vaisių ir daržovių įvežimo kainai nustatyti**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ⁽¹⁾,atsižvelgdama į 2011 m. birželio 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 543/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 taikymo vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių sektoriuose taisyklės ⁽²⁾, ypač į jo 136 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

- (1) Įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 543/2011, atsižvelgiant į daugiašalių derybų dėl prekybos Urugvajaus raunde rezultatus, nustatomi kriterijai, pagal kuriuos Komisija nustato standartinės importo iš trečiųjų šalių vertes produktams ir laikotarpiams, nurodytiems jo XVI priedo A dalyje;
- (2) remiantis Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 543/2011 136 straipsnio 1 dalimi, standartinė importo vertė apskaičiuojama kiekvieną darbo dieną atsižvelgiant į kintančius kasdienes duomenis. Todėl šis reglamentas turėtų įsigalioji jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 543/2011 136 straipsnyje minimos standartinės importo vertės yra nustatytos šio reglamento priede.

*2 straipsnis*Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 7 d.

*Komisijos vardu**Pirmininko pavedimu*

Jerzy PLEWA

*Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato generalinis
direktorius*⁽¹⁾ O L L 347, 2013 12 20, p. 671.⁽²⁾ O L L 157, 2011 6 15, p. 1.

PRIEDAS

Standartinės importo vertės, skirtos kai kurių vaisių ir daržovių įvežimo kainai nustatyti

(EUR/100 kg)			
KN kodas	Trečiosios šalies kodas ⁽¹⁾	Standartinė importo vertė	
0702 00 00	MA	150,6	
	ZZ	150,6	
0709 93 10	TR	135,9	
	ZZ	135,9	
0805 50 10	AR	191,9	
	BO	220,8	
	CL	185,5	
	TR	134,0	
	UY	143,3	
	ZA	149,7	
	ZZ	170,9	
	ZZ	170,9	
0808 10 80	AR	155,3	
	BR	97,7	
	CL	127,3	
	CN	116,1	
	NZ	145,7	
	US	149,7	
	UY	67,7	
	ZA	109,4	
	ZZ	121,1	
	ZZ	121,1	
	0808 30 90	AR	195,3
		CL	124,9
CN		91,9	
ZA		119,6	
ZZ		132,9	
0809 10 00	TR	208,5	
	ZZ	208,5	
0809 29 00	TR	326,5	
	ZZ	326,5	
0809 30 10, 0809 30 90	TR	126,8	
	ZZ	126,8	
0809 40 05	TR	160,5	
	ZZ	160,5	

⁽¹⁾ Šalių nomenklatūra nustatyta 2012 m. lapkričio 27 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1106/2012, kuriuo dėl šalių ir teritorijų nomenklatūros atnaujinimo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 471/2009 dėl Bendrijos statistikos, susijusios su išorės prekyba su ES nepriklausančiomis šalimis (OL L 328, 2012 11 28, p. 7). Kodas „ZZ“ atitinka „kitas šalis“.

DIREKTYVOS

KOMISIJOS DIREKTYVA (ES) 2016/1106

2016 m. liepos 7 d.

kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų ⁽¹⁾, ypač į jos 8 straipsnį,

kadangi:

- (1) nuo tada, kai buvo priimta Direktyva 2006/126/EB, įgyta naujų mokslo žinių apie sveikatos būklę, darančią poveikį tinkamumui vairuoti, visų pirma žinių, susijusių su pavojų kelių eismo saugumui, kylančių dėl sveikatos sutrikimų, nustatymu ir gydymo, kuriuo siekiama išvengti tų pavojų, efektyvumo vertinimu;
- (2) dabartinis Direktyvos 2006/126/EB tekstas nebeatspindi naujausių žinių apie sutrikimus, darančius poveikį širdžiai ir kraujagyslėms, dėl kurių kyla arba ateityje gali kilti reikšmingo, staigaus negalią sukeliančio įvykio pavojus arba sumažėja asmens gebėjimas saugiai valdyti transporto priemonę, arba šie sutrikimai lemia abi pasekmes;
- (3) Vairuotojo pažymėjimų reikalų komitetas įsteigė Vairavimo ir širdies bei kraujagyslių ligų darbo grupę, kurios tikslas – taikant dabartinį medicininį požiūrį įvertinti su širdies ir kraujagyslių ligomis susijusius pavojus kelių eismo saugumui ir parengti atitinkamas gaires. Darbo grupės parengtoje ataskaitoje ⁽²⁾ išdėstyta, kodėl svarbu atnaujinti Direktyvos 2006/126/EB III priedo nuostatas dėl širdies ir kraujagyslių ligų. Joje siūloma atsižvelgti į naujausius medicininius išaiškinimus ir aiškiai nurodyti, kokios būklės asmeniui turėtų būti leidžiama vairuoti ir kuriais atvejais vairuotojo pažymėjimai neturėtų būti išduodami ar atnaujinami. Be to, ataskaitoje pateikiama išsami informacija apie tai, kaip atnaujintas nuostatas dėl širdies ir kraujagyslių ligų turėtų taikyti kompetentingos nacionalinės institucijos;
- (4) nuo 2009 m., kai paskutinį kartą buvo atnaujintos Direktyvos 2006/126/EB III priedo nuostatos dėl diabeto, įgyta naujų žinių apie hipoglikemiją ir patobulinti jos diagnozės bei gydymo metodai. Vairuotojo pažymėjimų reikalų komiteto įsteigta Diabeto darbo grupė priėjo prie išvados, kad į šias naujas žinias turėtų būti atsižvelgta atnaujinant minėtas nuostatas, visų pirma susijusias su hipoglikemijos, pasireiškiančios miegant, svarba ir po pasikartojančios sunkios hipoglikemijos vairuotojams, priskiriamais prie 1 grupės, taikomo draudimo vairuoti trukme;
- (5) kad būtų tinkamai atsižvelgiama į atskirus konkrečius atvejus ir tinkamai prisitaikoma prie būsimų pokyčių šioje medicinos srityje, valstybių narių kompetentingoms nacionalinėms medicinos institucijoms turėtų būti suteikta galimybė atskirais tinkamai pagrįstais atvejais suteikti leidimą vairuoti;
- (6) todėl Direktyva 2006/126/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista;
- (7) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽³⁾ valstybės narės pagrįstais atvejais išpareigojo prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos;

⁽¹⁾ O L L 403, 2006 12 30, p. 18.

⁽²⁾ Vairavimo ir širdies bei kraujagyslių ligų ekspertų grupės ataskaita „Nauji vairavimo standartai ir širdies bei kraujagyslių ligos“ (*New Standards for Driving and Cardiovascular Diseases*), Briuselis, 2013 m. spalio mėn.

⁽³⁾ O L C 369, 2011 12 17, p. 14.

(8) šioje direktyvoje nustatytos priemonės atitinka Vairuotojo pažymėjimų reikalų komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2006/126/EB III priedas iš dalies keičiamas pagal šios direktyvos priedą.

2 straipsnis

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2018 m. sausio 1 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Tas nuostatas jos taiko nuo 2018 m. sausio 1 d.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 7 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

Direktyvos 2006/126/EB III priedas iš dalies keičiamas taip:

1) 9 skirsnis („ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS“) pakeičiamas taip:

„ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

9. Dėl širdies ir kraujagyslių sistemų sutrikimų ar ligų gali staiga sutrikti cerebrinės funkcijos, o tai kelia pavojų kelių eismo saugumui. Atsižvelgiant į šiuos sutrikimus turi būti nustatyti laikini ar nuolatiniai vairavimo apribojimai.
- 9.1. Vairuotojo pažymėjimai gali būti išduodami prie nurodytų grupių priskiriamiems kandidatams ir vairuotojus arba atnaujinami vairuotojams, patyrusiems toliau išvardytus širdies ir kraujagyslių sistemų sutrikimus, tik po veiksmingo šių sutrikimų gydymo, jei tie asmenys turi kompetentingos medicinos institucijos išduotą leidimą ir jei atitinkamais atvejais reguliariai atliekamas tų asmenų medicininis vertinimas:
- a) bradiaritmiją (sinusinio mazgo disfunkciją ir laidumo sutrikimus) bei tachiaritmiją (prieširdžių ir skilvelinę aritmiją) ir dėl aritmijos patiriantiems sinkopę ar jos epizodus (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims);
 - b) bradiaritmiją: sinusinio mazgo disfunkciją ir laidumo sutrikimus su antrojo laipsnio Mobico II tipo atrioventrikuline (AV) blokada, trečiojo laipsnio AV blokada arba kintama Hiso pluošto kojųčių blokada (taikoma tik prie 2 grupės priskiriamiems asmenims);
 - c) tachiaritmiją (prieširdžių ir skilvelinę aritmiją),
 - pasireiškiančią kartu su struktūriniu širdies liga ir ilgalaikę skilveline tachikardija (VT) (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims) arba
 - pasireiškiančią kartu su polimorfine trumpalaikę skilveline tachikardija, ilgalaikę skilveline tachikardija, arba kuriems rekomenduojamas defibriliatorius (taikoma tik prie 2 grupės priskiriamiems asmenims);
 - d) simptominę anginą (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims);
 - e) kuriems implantuotas arba pakeistas nuolatinis širdies stimulatorius (taikoma tik prie 2 grupės priskiriamiems asmenims);
 - f) kuriems implantuotas ar pakeistas defibriliatorius arba kurie patyrė tinkamą ar netinkamą defibriliatoriaus elektrošoką (taikoma tik prie 1 grupės priskiriamiems asmenims);
 - g) sinkopę – esant bendrai smegenų hipoperfuzijai, dėl nežinomų priežasčių atsirandanti numanomos refleksinės kilmės trumpalaikė sąmonės praradimą ir laikysenos netekimą, kuriems būdinga greita pradžia, trumpalaikiškumas ir savaiminis atsigavimas, tuo atveju, jei įrodymų, kad ši sutrikimą lemtų širdies liga, neturima (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims);
 - h) ūmų koronarinį sindromą (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims);
 - i) stabiliąją krūtinės anginą, jei simptomai nepasireiškia atliekant lengvus pratimus (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims);
 - j) kuriems atlikta perkutaninė koronarinė intervencija – PCI (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims);
 - k) kuriems atliktas koronarinių arterijų šuntavimas – CABG (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims);
 - l) ūminį / trumpalaikį galvos smegenų kraujotakos sutrikimą – TIA (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims);
 - m) didelę miego arterijos stenozę (taikoma tik prie 2 grupės priskiriamiems asmenims);
 - n) kurių didžiausias aortos skersmuo didesnis kaip 5,5 cm (taikoma tik prie 2 grupės priskiriamiems asmenims);
 - o) širdies nepakankamumą:
 - I, II, III klasių pagal Niujorko širdies asociacijos (NYHA) klasifikaciją (taikoma tik prie 1 grupės priskiriamiems asmenims),
 - I ir II klasių pagal NYHA klasifikaciją, jei kairiojo skilvelio išstūmimo frakcija yra bent 35 % (taikoma tik prie 2 grupės priskiriamiems asmenims);
 - p) kuriems atlikta širdies transplantacija (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims);

- q) kurie naudoja širdies veiklą palaikantį prietaisą (taikoma tik prie 1 grupės priskiriamiems asmenims);
 - r) kuriems atlikta širdies vožtuvo operacija (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims);
 - s) piktybinę hipertenziją, pasireiškiančią pakilusiu sistoliniu kraujospūdžiu (≥ 180 mmHg) arba diastoliniu kraujospūdžiu (≥ 110 mmHg) ir gręšiančiu ar laipsnišku organų pažeidimu (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims);
 - t) kuriems nustatytas III laipsnio kraujospūdis: diastolinis kraujospūdis – ≥ 110 mmHg ir (arba) sistolinis kraujospūdis – ≥ 180 mmHg (taikoma tik prie 2 grupės priskiriamiems asmenims);
 - u) kurie turi įgimtą širdies ydą (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims);
 - v) hipertrofinę kardiomiopatiją, jei nepasireiškia sinkopė (taikoma tik prie 1 grupės priskiriamiems asmenims);
 - w) ilgo QT sindromą, pasireiškiantį kartu su sinkope, polimorfine skilvelių tachikardija (*torsade des pointes*) arba didesniu kaip 500 ms QTc (taikoma tik prie 1 grupės priskiriamiems asmenims).
- 9.2. Vairuotojo pažymėjimai neišduodami prie nurodytų grupių priskiriamiems kandidatams ir vairuotojus arba neatnaujinami vairuotojams, patiriantiems šiuos širdies ir kraujagyslių sistemų sutrikimus:
- a) kuriems implantuotas defibriliatorius (taikoma tik prie 2 grupės priskiriamiems asmenims);
 - b) sergantiems periferinių arterijų liga – krūtinės ir pilvo aortos dalies aneurizma, kuriai esant didžiausias aortos skersmuo yra toks, kad kyla didelis staigaus trūkio, galinčio sukelti ūmią negalią, pavojus (taikoma prie 1 ir 2 grupių priskiriamiems asmenims);
 - c) širdies nepakankamumą:
 - IV klasės pagal NYHA klasifikaciją (taikoma tik prie 1 grupės priskiriamiems asmenims),
 - III ir IV klasės pagal NYHA klasifikaciją (taikoma tik prie 2 grupės priskiriamiems asmenims);
 - d) kurie naudoja širdies veiklą palaikančius prietaisus (taikoma tik prie 2 grupės priskiriamiems asmenims);
 - e) sergantiems širdies vožtuvų liga, per kurią pasireiškė regurgitacija per aortos vožtuvą, aortos stenozė, regurgitacija per mitralinį vožtuvą arba mitralinio vožtuvo stenozė, jei pagal NYHA klasifikaciją įvertinus funkcinį pajėgumą nustatytas IV klasės širdies nepakankamumas arba būta sinkopės epizodų (taikoma tik prie 1 grupės priskiriamiems asmenims);
 - f) sergantiems širdies vožtuvų liga, per kurią pasireiškė III arba IV klasės (pagal NYHA klasifikaciją) širdies nepakankamumas arba išstūmimo frakcija mažesnė kaip 35 %, mitralinio vožtuvo stenozė ir sunki plaučių hipertenzija arba sunki aortos stenozė, kuri įvertinta atliekant echokardiografinį tyrimą, arba sinkopę sukelianti aortos stenozė, išskyrus visiškai besimptomę sunkią aortos stenozę, jei įvykdomi išstūmimo pratimams tyrimo reikalavimai (taikoma tik prie 2 grupės priskiriamiems asmenims);
 - g) struktūriniais pokyčiais ar elektrine disfunkcija pasireiškiančią kardiomiopatiją – hipertrofinę kardiomiopatiją, per kurią pasireiškia sinkopė arba patiriami du ar daugiau iš šių sutrikimų: kairiojo skilvelio sienelės storis – > 3 cm, trumpalaikė skilvelinė tachikardija, šeimoje (tarp pirmos eilės giminaičių) būta staigos mirties atvejų, darant pratimus kraujo spaudimas nepadidėja (taikoma tik prie 2 grupės priskiriamiems asmenims);
 - h) ilgo QT sindromą, pasireiškiantį kartu su sinkope, polimorfine skilvelių tachikardija (*torsade des pointes*) ir didesniu kaip 500 ms QTc (taikoma tik prie 2 grupės priskiriamiems asmenims);
 - i) Brugados sindromą, kuris pasireiškia kartu su sinkope arba kurį patiriantiems asmenims buvo nutraukta staigi kardialinė mirtis (taikoma prie 1 ir 2 grupės priskiriamiems asmenims).

Vairuotojo pažymėjimai gali būti išduodami ar atnaujinami išskirtiniais, kompetentingų medicinos specialistų išvadomis tinkamai pagrįstais atvejais, jei reguliariai atliekamas medicininis vertinimas, kuriuo, atsižvelgiant į sveikatos sutrikimų poveikį, užtikrinamas asmens gebėjimas saugiai vairuoti transporto priemonę.

9.3. Kitos kardiomiopatijos

Turi būti įvertinamas staigių žalojamųjų įvykių poveikis kandidatams ir vairuotojus arba vairuotojams, sergantiems išsamiai aprašytomis kardiomiopatijomis (pvz., aritmogenine dešiniojo skilvelio kardiomiopatija, nestandaus (nekompaktiško) kairiojo skilvelio miokardo sukeliamą kardiomiopatiją, katecholaminergine polimorfine skilveline tachikardija ir patiriantiems trumpo QT sindromą) arba ateityje galbūt atsiradusiomis naujomis kardiomiopatijomis. Reikalingas atidus specialisto vertinimas. Turi būti atsižvelgiama į konkrečią kardiomiopatiją pranašaujančius ligos požymius.

9.4. Valstybės narės gali apriboti vairuotojo pažymėjimų išdavimą kandidatams ir vairuotojus ar atnaujinimą vairuotojams, sergantiems kitomis širdies ir kraujagyslių ligomis.;

2) 10 skirsnio („CUKRINIS DIABETAS“) 10.2 punktą pakeičiamas taip:

„10.2. Diabetu sergantis kandidatas į vairuotojus arba vairuotojas, gydomas vaistais, sukeliančiais hipoglikemijos riziką, turi įrodyti, kad jis suvokia hipoglikemijos keliamus pavojus ir geba tinkamai kontroliuoti savo būklę.

Vairuotojo pažymėjimai neišduodami kandidatams į vairuotojus arba neatnaujinami vairuotojams, kurie nepakankamai aiškiai suvokia hipoglikemijos keliamus pavojus.

Vairuotojo pažymėjimai neišduodami kandidatams į vairuotojus arba neatnaujinami vairuotojams, kuriems pasireiškia pasikartojanti sunki hipoglikemija, išskyrus atvejus, kai pateikiama kompetentingų medicinos specialistų išvada ir reguliariai atliekamas medicininis vertinimas. Jei sunki hipoglikemija kartojasi ne miego metu, vairuotojo pažymėjimas neišduodamas ar neatnaujinamas tris mėnesius po paskutinio tokios hipoglikemijos atvejo.

Vairuotojo pažymėjimai gali būti išduodami ar atnaujinami išskirtiniais, kompetentingų medicinos specialistų išvadomis tinkamai pagrįstais atvejais, jei reguliariai atliekamas medicininis vertinimas, kuriuo, atsižvelgiant į sveikatos sutrikimų poveikį, užtikrinamas asmens gebėjimas saugiai vairuoti transporto priemonę.“

SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2016/1107

2016 m. liepos 7 d.

kuriuo iš dalies keičiami Bendrieji veiksmai 2005/889/BUSP dėl Europos Sąjungos pasienio pagalbos misijos Rafah perėjimo punktui (ES PPM Rafah) įsteigimo

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnį, 42 straipsnio 4 dalį ir 43 straipsnio 2 dalį, atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2005 m. lapkričio 25 d. Taryba priėmė Bendruosius veiksmus 2005/889/BUSP ⁽¹⁾;
- (2) 2015 m. liepos 2 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2015/1065 ⁽²⁾, kuriuo iš dalies keičiami Bendrieji veiksmai 2005/889/BUSP ir jų galiojimo terminas pratęsiamas iki 2016 m. birželio 30 d.;
- (3) atlikus tarpinę strateginę ES BAM Rafah peržiūrą, misijos galiojimas turėtų būti pratęstas papildomam 12 mėnesių laikotarpiui iki 2017 m. birželio 30 d.;
- (4) todėl reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti Bendruosius veiksmus 2005/889/BUSP;
- (5) ES BAM Rafah bus vykdoma tokiomis aplinkybėmis, kurios gali pablogėti ir galėtų trukdyti siekti Sutarties 21 straipsnyje nustatytų Sąjungos išorės veiksmų tikslų,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Bendrieji veiksmai 2005/889/BUSP iš dalies keičiami taip:

- 1) 13 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:
„Orientacinė finansavimo suma, skirta su ES BAM Rafah susijusioms išlaidoms padengti laikotarpiu nuo 2016 m. liepos 1 d. iki 2017 m. birželio 30 d., yra 1 545 000 EUR.“;
- 2) 16 straipsnio antra pastraipa pakeičiama taip:
„Jie nustoja galioti 2017 m. birželio 30 d.“

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Jis taikomas nuo 2016 m. liepos 1 d.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 7 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. LAJČÁK

⁽¹⁾ 2005 m. lapkričio 25 d. Tarybos bendrieji veiksmai 2005/889/BUSP, dėl Europos Sąjungos pasienio pagalbos misijos Rafah perėjimo punktui (ES PPM Rafah) įsteigimo (OL L 327, 2005 12 14, p. 28).

⁽²⁾ 2015 m. liepos 2 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2015/1065, kuriuo iš dalies keičiami Bendrieji veiksmai 2005/889/BUSP dėl Europos Sąjungos pasienio pagalbos misijos Rafah perėjimo punktui (ES PPM Rafah) įsteigimo (OL L 174, 2015 7 3, p. 23).

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2016/1108**2016 m. liepos 7 d.****kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2013/354/BUSP dėl Europos Sąjungos policijos misijos Palestinos teritorijose (EUPOL COPPS)**

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnį, 42 straipsnio 4 dalį ir 43 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2013 m. liepos 3 d. Taryba priėmė Sprendimą 2013/354/BUSP ⁽¹⁾, kuriuo EUPOL COPPS veikla pratęsta nuo 2013 m. liepos 1 d.;
- (2) 2015 m. liepos 2 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2015/1064 ⁽²⁾, kuriuo iš dalies pakeistas Sprendimas 2013/354/BUSP ir pratęstas EUPOL COPPS galiojimas nuo 2015 m. liepos 1 d. iki 2016 m. birželio 30 d.;
- (3) atlikus preliminarią strateginę EUPOL COPPS peržiūrą, misija turėtų būti pratęsta papildomam 12 mėnesių laikotarpiui – iki 2017 m. birželio 30 d.;
- (4) Sprendimas 2013/354/BUSP turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (5) EUPOL COPPS bus vykdoma aplinkybėmis, kurios gali pablogėti ir galėtų kliudyti pasiekti Sutarties 21 straipsnyje nustatytus Sąjungos išorės veiksmų tikslus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sprendimas 2013/354/BUSP iš dalies keičiamas taip:

1. 12 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Orientacinė finansavimo suma, skirta su EUPOL COPPS susijusioms išlaidoms laikotarpiu nuo 2016 m. liepos 1 d. iki 2017 m. birželio 30 d. padengti, yra 10 320 000 EUR.“;

2. 15 straipsnio trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Jis nustoja galioti 2017 m. birželio 30 d.“

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Jis taikomas nuo 2016 m. liepos 1 d.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 7 d.

*Tarybos vardu**Pirmininkas*

M. LAJČÁK

⁽¹⁾ 2013 m. liepos 3 d. Tarybos sprendimas 2013/354/BUSP dėl Europos Sąjungos policijos misijos Palestinos teritorijose (EUPOL COPPS) (OL L 185, 2013 7 4, p. 12).

⁽²⁾ 2015 m. liepos 2 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2015/1064, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos sprendimas 2013/354/BUSP dėl Europos Sąjungos policijos misijos Palestinos teritorijose (EUPOL COPPS) (OL L 174, 2015 7 3, p. 21).

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2016/1109

2016 m. liepos 6 d.

dėl Italijos prašymo leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Direktyvos 98/41/EB dėl įplaukiančiuose į ir išplaukiančiuose iš Bendrijos valstybių narių uostų keleiviniuose laivuose esančių asmenų registracijos 9 straipsnio 4 dalį

(pranešta dokumentu Nr. C(2016) 4137)

(Tekstas autentiškas tik italų kalba)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 1998 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvą 98/41/EB dėl įplaukiančiuose į ir išplaukiančiuose iš Bendrijos valstybių narių uostų keleiviniuose laivuose esančių asmenų registracijos ⁽¹⁾, ypač į jos 9 straipsnio 4 dalį,

kadangi:

- (1) Direktyva 98/41/EB siekiama stiprinti keleivinių laivų keleivių bei įgulos saugą ir galimybes juos gelbėti ir užtikrinti, kad paieškos, gelbėjimo ir avarijos padarinių likvidavimo darbai galėtų būti atliekami veiksmingiau;
- (2) Direktyvos 98/41/EB 5 straipsnio 1 dalyje nustatytas reikalavimas registruoti tam tikrą informaciją apie kiekvieną keleivinį laivą, išvykstantį iš valstybės narės uosto maršrutu, kuris yra ilgesnis nei dvidešimt mylių nuo išvykimo vietos;
- (3) pagal Direktyvos 98/41/EB 9 straipsnio 4 dalį valstybės narės gali prašyti Komisijos leisti nukrypti nuo šio reikalavimo;
- (4) 2015 m. kovo 3 d. raštu Italijos Respublika perdavė Komisijai prašymą leisti nukrypti nuo Direktyvos 98/41/EB 5 straipsnio 1 dalyje nustatyto reikalavimo registruoti informaciją apie laive esančius asmenis, taikomo visiems keleiviniams laivams, plaukiojantiems šiais maršrutais: a) Termolis–Tremičio salos ir atgal; b) Teračina–Ponca ir atgal ir c) Ponca–Ventotenė ir atgal;
- (5) 2015 m. birželio 4 d. Komisija paprašė Italijos Respublikos pateikti papildomos informacijos, kad galėtų įvertinti prašymą. 2015 m. lapkričio 10 d. Italijos Respublika pateikė atsakymą;
- (6) 2016 m. kovo 31 d. Italijos Respublika pakeitė prašymo leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą apimtį, kiek tai susiję su kai kuriomis išimtimis, taikomomis laive esančių asmenų, kurių skaičius turi būti registruojamas, kategorijoms;
- (7) remdamasi turima informacija, Komisija, padedama Europos jūrų saugumo agentūros (EMSA), įvertino prašymą leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą;
- (8) Italijos Respublika pateikė tokią informaciją: 1) plaukiojant nurodytais maršrutais metinė labai aukštų bangų, viršijančių du metrus, tikimybė yra mažesnė nei 10 %; 2) laivai, kuriems būtų taikoma nukrypti leidžianti nuostata, plaukioja reguliariaisiais maršrutais; 3) kelionės maršrutas nėra ilgesnis nei trisdešimt mylių nuo išvykimo vietos; 4) jūros plote, kuriame plaukioja keleiviniai laivai, navigacijai vadovaujama iš kranto, teikiamos oro prognozės ir galima nuolat naudotis Italijos pakrantės apsaugos paieškos ir gelbėjimo įranga; 5) tinkamos buferinės infrastruktūros ir uosto įrenginių nepakanka, kad keleivių duomenys būtų registruojami su kelionių tvarkaraščiu suderinamu būdu ir sinchronizuojami su sausumos transportu; 6) prašymas leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą būtų taikomas visiems konkrečiais maršrutais plaukiojantiems veiklos vykdytojams ir 7) nukrypti leidžianti nuostata nebūtų taikoma informacijos apie laive esančių vaikų skaičių registracijai ir informacijos apie būtiną pagalbą avarijos atveju registracijai, kai tokią informaciją keleivis nurodė pats;
- (9) iš galutinių vertinimo rezultatų matyti, kad tenkinamos visos nukrypti leidžiančios nuostatos patvirtinimo sąlygos;
- (10) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka Jūrų saugumo ir teršimo iš laivų prevencijos komiteto nuomonę,

⁽¹⁾ OLL 188, 1998 7 2, p. 35.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Patvirtinamas Italijos Respublikos prašymas pagal Direktyvos 98/41/EB 9 straipsnio 4 dalį leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą dėl reikalavimo registruoti informaciją apie visus laivo keleivius, taikomo visiems keleiviniams laivams, plaukiojantiems šiais reguliariaisiais maršrutais: Termolis–Tremičio salos ir atgal, Teračina–Ponca ir atgal ir Ponca–Ventotenė ir atgal.
2. 1 dalyje nustatyta nukrypti leidžianti nuostata netaikoma informacijos apie laive esančių vaikų skaičių registracijai ir informacijos apie būtiną pagalbą avarijos atveju registracijai, kai tokią informaciją keleivis nurodė pats.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Italijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 6 d.

Komisijos vardu

Violeta BULC

Komisijos narė

REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA (ES) 2016/1110

2016 m. birželio 28 d.

dėl nikelio pašaruose stebėsenos

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

- (1) nikelis į pašarus gali patekti iš natūralių ir antropogeninių šaltinių. Be to, tam tikrose pašarinėse žaliavose yra metalinio nikelio, nes jis naudojamas jų gamyboje kaip katalizatorius;
- (2) Europos maisto saugos tarnybos (toliau – Tarnyba) Teršalų maisto grandinėje reikalų mokslinė grupė (CONTAM mokslinė grupė) pateikė mokslinę nuomonę apie pašaruose esančio nikelio keliamą riziką gyvūnų ir visuomenės sveikatai ⁽¹⁾;
- (3) CONTAM mokslinė grupė padarė išvadą, kad nepageidaujamas nikelio poveikis galvijams, kiaulėms, triušiams, antims, žuvims, šunims, viščiukams, arkliams, avims, ožkoms ir katėms per pašarus nėra tikėtinas. Vertindama gyvūniniame maiste esančio nikelio keliamą riziką žmogaus sveikatai CONTAM mokslinė grupė padarė išvadą, kad vidutinės populiacijos patiriamo lėtinio nikelio poveikio dabartinis lygis, vertinant vien tik gyvūninį maistą, galėtų kelti susirūpinimą dėl poveikio jaunimui. Dėl ūmaus poveikio per maistą CONTAM mokslinė grupė padarė išvadą, kad nikeliumi jautriems asmenims kyla egzemos paūmėjimo odos reakcijų rizika, kai jie vartoja gyvūninį maistą. Todėl gyvūninio maisto poveikio dalis vertinant bendrą nikelio poveikį žmogui per maistą neturėtų būti nuvertinta, ypač amžiaus grupėse, kuriose patiriamas didelis nikelio poveikis per maistą. Tačiau iš turimų duomenų nebuvo įmanoma nustatyti nikelio, pernešto iš pašarų į gyvūninį maistą, kiekio;
- (4) nustatyta, kad duomenys apie nikelio aptikimą pašaruose, naudoti EFSA mokslinėje nuomonėje, buvo gauti daugiausia iš vienos valstybės narės ir todėl nėra reprezentatyvūs kalbant apie nikelį pašaruose ES mastu;
- (5) todėl tam, kad būtų galima užtikrinti aukštą gyvūnų ir žmonių sveikatos apsaugos lygį, tikslinga stebėti nikelį pašaruose visoje ES prieš apsvaistant galimybę nustatyti didžiausią leidžiamą nikelio koncentraciją pašaruose arba imtis kitų rizikos valdymo priemonių,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1. Valstybės narės turėtų atlikti nikelio pašaruose stebėseną aktyviai dalyvaujant maisto verslo subjektams.
2. Siekiant užtikrinti, kad iš partijų imami mėginiai būtų reprezentatyvūs, valstybės narės turėtų laikytis Komisijos reglamente (EB) Nr. 152/2009 ⁽²⁾ nustatytų mėginių ėmimo procedūrų.

⁽¹⁾ EFSA CONTAM mokslinė grupė (EFSA Teršalų maisto grandinėje reikalų grupė), 2015 m. *Scientific Opinion on the risks to animal and public health and the environment related to the presence of nickel in feed*. EFSA leidinys 2015 m.;13(4):4074, 76 pp. doi:10.2903/j.efsa.2015.4074 www.efsa.europa.eu/efsajournal.

⁽²⁾ 2009 m. sausio 27 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 152/2009, nustatantis oficialiai pašarų kontrolei taikytinus Bendrijos ėminių ėmimo ir analizės metodus (OL L 54, 2009 2 26, p. 1).

3. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad Europos maisto saugos tarnybai analizių rezultatai būtų siunčiami reguliariai ir ne vėliau kaip iki 2017 m. spalio 31 d. naudojant EFSA duomenų pateikimo formatą ir laikantis EFSA maisto ir pašarų standartinio mėginių aprašo (SMA) gairių ⁽¹⁾ bei papildomų EFSA ataskaitų teikimo specialiųjų reikalavimų.

Priimta Briuselyje 2016 m. birželio 28 d.

Komisijos vardu
Vytenis ANDRIUKAITIS
Komisijos narys

⁽¹⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/datex/datexsubmitdata.htm>.

KOMISIJOS REKOMENDACIJA (ES) 2016/1111**2016 m. liepos 6 d.****dėl maiste esančio nikelio stebėsenos****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

- (1) nikelis yra plačiai žemės paviršiuje paplitęs metalas. Dėl gamtos procesų ir žmonių veiklos nikelio yra maiste ir geriamajame vandenyje;
- (2) Graikijos maisto tarnyba paprašė Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) įvertinti, kokią pavojų žmogaus sveikatai kelia maiste, ypač daržovėse, esantis nikelis;
- (3) EFSA Teršalų maisto grandinėje reikalų mokslinė grupė (CONTAM mokslinė grupė) nusprendė išplėsti rizikos vertinimą įtraukdama geriamąjį vandenį ir priėmė mokslinę nuomonę dėl visuomenės sveikatai kylančios rizikos, susijusios su maiste ir geriamajame vandenyje esančiu nikeliumi⁽¹⁾. Šioje nuomonėje nurodyta, kad didžiausias lėtinis poveikis nikeliumi patekus per burną pasireiškia kaip toksiškumas reprodukcijai ir vystymuisi. Nustatyta, kad didžiausias nikeliumi jautriems žmonėms daromas ūmus poveikis nikeliumi patekus per burną yra egzemos paūmėjimo reakcijos ir alerginių reakcijų pablogėjimas;
- (4) duomenys apie nikelio paplitimą maiste ir geriamajame vandenyje buvo surinkti 15-oje įvairių Europos šalių. Vis dėlto, kadangi 80 % visų duomenų surinkta vienoje valstybėje narėje, siekiant patikrinti, koks yra nikelio paplitimas maiste visoje Sąjungoje, reikėtų didesnės geografinės apimties duomenų;
- (5) buvo gauta mažai duomenų apie nikelio paplitimą tam tikrose maisto grupėse, kurios EFSA mokslinėje nuomonėje pripažintos kaip daugiausia vartojamos. Kad ateityje būtų galima taikyti rizikos valdymo priemonės, patartina geriau išnagrinėti šioms maisto grupėms priklausančiuose maisto produktuose esančio nikelio kiekį,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1. Valstybės narės, aktyviai dalyvaujant maisto tvarkymo ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams, 2016, 2017 ir 2018 m. turėtų vykdyti nikelio maiste stebėseną. Vykdam stebėseną daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama grūdams ir grūdiniams maisto produktams, kūdikių pradinio ir tolesnio maitinimo mišiniams, kūdikiams ir mažiems vaikams skirtiems perdirbtiems grūdiniams maisto produktams, kūdikių maistui, specialiai kūdikiams ir mažiems vaikams skirtiems specialiosios medicininės paskirties maisto produktams, maisto papildams, ankštiniams augalams, riešutams ir aliejingosioms sėkloms, pienui ir pieno produktams, alkoholiniams ir nealkoholiniams gėrimams, cukrui ir konditerijos gaminiams (įskaitant kakavą ir šokoladą), vaisiams, daržovėms ir daržovių produktams (įskaitant grybus), džiovintoms arbatžolėms, žolelių užpilams naudojamoms kitų augalų džiovintoms dalims ir dvigeldžiams moliuskams.
2. Siekiant užtikrinti, kad iš partijų imami mėginiai būtų reprezentatyvūs, mėginių ėmimo procedūros turėtų būti atliekamos remiantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 333/2007⁽²⁾ nuostatomis.
3. Turėtų būti tiriami parduodami mėginiai. Bendro nikelio kiekio analizė turėtų būti atliekama remiantis standartu EN 13804:2013 „Maisto produktai. Elementų ir jų cheminių atmainių nustatymas. Bendrosios nuostatos ir specialieji reikalavimai“, pageidautina taikant analizės metodą, paremtą liepsnos atominės absorbcijos spektrometrija (FAAS) arba atominės absorbcijos spektrometrija grafitinėje krosnelėje (GFAAS), induktyviai susietos plazmos optine emisine spektrometrija (ICP-OES) arba masių spektrometrija (ICP-MS).

⁽¹⁾ EFSA CONTAM Panel (EFSA Panel on Contaminants in the Food Chain), 2015. *Scientific Opinion on the risks to public health related to the presence of nickel in food and drinking water*. EFSA Journal 2015;13(2):4002, 202 pp. doi:10.2903/j.efsa.2015.4002

⁽²⁾ 2007 m. kovo 28 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 333/2007, kuriuo nustatomi mėginių ėmimo ir analizės metodai vykdam mikroelementų ir perdirbant maistą susidarantių teršalų koncentracijos maisto produktuose kontrolę (OL L 88, 2007 3 29, p. 29).

4. Valstybės narės, maisto tvarkymo ir kiti suinteresuotieji subjektai Europos maisto saugos tarnybai kartu su jos nustatyta informacija ir naudodami jos nustatyto formato elektroninę formą turėtų pateikti stebėsenos duomenis, išreikštus pagal bendrą masę, kad iki 2016, 2017 ir 2018 m. spalio 1 d. duomenis būtų galima įvesti į vieną duomenų bazę. Turimi iki šiol nepateikti ankstesnių metų paplitimo duomenys turėtų būti kuo skubiau perduoti pagal tas pačias taisykles.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 6 d.

Komisijos vardu
Vytenis ANDRIUKAITIS
Komisijos narys

ISSN 1977-0723 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-5120 (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT